

A Békés Megyei Könyvtár 2017. évi beszámolója

Békéscsaba

Rakonczás Szilvia

2018. február 27.

I. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ.....	3
II. SZERVEZETI KÉRDÉSEK:.....	8
III. SZAKMAI MŰKÖDÉS:.....	10
1. Nyitvatartás.....	10
2. Az intézmény szakmai szervezeti egységei által végzett tevékenységek ismertetése.....	11
2.1 Gyűjteményfejlesztés.....	11
2.2 Gyűjteményfeltárás.....	18
2.3 Állományvédelem.....	19
2.4 Tudományos kutatás.....	20
2.5 Az olvasói terekben folyó tevékenységek.....	23
2.5.1 Olvasóterem.....	23
2.5.2 Helyismereti szakszolgálat.....	25
2.5.3 Gyermekkönyvtár.....	25
2.5.4 Földszinti kölcsönzőtér, tájékoztató pult.....	28
2.5.5 Fiókkönyvtárak.....	29
3. Megyei hatókörű városi könyvtár területi feladatellátása.....	33
3.1 Kötelespéldány szolgáltatás.....	33
3.2 ODR tevékenység.....	34
3.3 Területi ellátó munka.....	34
3.4 A kistélepülési könyvtári ellátás megszervezése.....	36
3.4.1 Állománygyarapítás, KSZR.....	38
3.4.2 Az állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása.....	38
3.4.3 Információs szolgáltatás.....	41
3.4.4 Közösségi szolgáltatások.....	41
3.4.5 Speciális könyvtári szolgáltatások.....	43
3.4.6 Szakmai képzés, továbbképzés.....	43
3.4.7 Eszközbeszerzés.....	44
3.4.8 A kistélepülési megállapodásban vállalt további szolgáltatás.....	44
3.5 Nemzetiségi könyvtári ellátás.....	45
3.6 Statisztikai adatszolgáltatás:.....	48
4. Mutatók.....	48
4.1 Könyvtárhasználat.....	48
4.2 Dokumentumforgalom.....	49
4.3 Olvasói számítógépek.....	51
4.4 Online szolgáltatások.....	52
4.5 Szolgáltatások fogyatékkal élők számára.....	52
4.6 Nemzetiségek számára biztosított dokumentumok.....	53
4.7 Használói képzések száma.....	55
4.8 Rendezvény, kiállítás.....	56
4.9 Használói elégedettség mérés.....	60
4.10 Települési könyvtárak számára nyújtott szolgáltatások.....	63
4.11 Közösségi szolgálat/önkéntesség.....	63
4.12 Partnerség.....	64
IV. FEJLESZTÉSEK:.....	66
1. Intézményi terek / épületek infrastrukturális fejlesztések bemutatása.....	66

2.	Jelentősebb eszközbeszerzések.....	67
3.	Pályázatok, projektek.....	68
4.	A menedzsment és a minőségirányítási tevékenységek, kommunikáció.....	70
4.1	Elektronikus szolgáltatások.....	72
4.2	Innovatív megoldások, újítások.....	75
5.	Gazdálkodással kapcsolatos főbb adatok és értékelésük.....	76
5.1	Bevételi és kiadási előirányzatok alakulása:.....	76
5.2	Létszám és bér-gazdálkodás (változás magyarázat).....	77

TARTALMI SZEMPONTOK A MEGYEI HATÓKÖRŰ VÁROSI KÖNYVTÁRAK 2017. ÉVI BESZÁMOLÓJÁNAK ELKÉSZÍTÉSÉHEZ

I. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A vezetői összefoglaló lényege a 2017. évi eredmények értékelése, erősségek/gyengeségek bemutatása, következtetések megfogalmazása. Kérjük térjen ki az intézmény 2017. évi szakmai stratégiájának kiemelt céljainak és ezek megvalósítását szolgáló intézkedések rövid szöveges bemutatására.

Eredmények

2017. január 22-én több évtizedes eredményes tevékenysége alapján a Békés Megyei Könyvtár kollektívája megkapta a Békéscsaba Kultúrájáért kitüntetést. A kitüntetés a könyvtárra irányította a lakosság figyelmét is, sok-sok elismerő szót kaptak a kollégák hónapokon keresztül.

(A képen Kiss Tibor alpolgármester, Szarvas Péter polgármester, Rakonczás Szilvia igazgató, Lonovics László kitüntetett képzőművész, Czitor Attila műsorvezető)

2017-ben a szakmai tevékenység mellett az Arany János Emlékév helyi programsorozatának megvalósítása is sok olyan feladatot adott, amelynek köszönhetően a résztvevők többször nyilvánították elégedettségüket és a munkatársak is új kihívásoknak tettek eleget. Az egész évet átfogó, az olvasók aktív részvételével megvalósult eseménysort a 2017. év kiemelkedő eredményének tekintjük.

Erősségek / Gyengeségek

2017-ben is bebizonyosodott, hogy a pályázati tevékenységünk egyértelműen legfőbb erősségünk. A hazai pályázatokon kívül 2 EFOP-os pályázaton nyertünk nagyobb összeget, mely projektek megvalósítása csak 2018-ban kezdődik el, de az előkészítés 2017-ben adott a munkatársak számára sok feladatot.

Erősségek – amelyeket örömeinkre 2017-ben is megőriztünk

Jól megközelíthető a könyvtár.

Többségben vannak a terhelhető, rugalmas, együttműködő, sokoldalú, segítőkész, olvasóbarát munkatársak.

Megfelelően szakképzett, és nagy szakmai tapasztalattal rendelkezők a kollégáink.

Sokszínű, tartalmas szolgáltatást nyújtunk.

Különösen jó összetételű a helyismereti állományunk.

Aktív közönségkapcsolat fenntartására törekszünk (pl. levelezési lista, hírlevél, facebook).
Hagyományos és nem hagyományos dokumentumok gazdag választékát kínáljuk.
CD és DVD állományunk kölcsönözhető.
Jó a kapcsolatunk a társintézményekkel.
Nagyszámú könyvtárközi kölcsönzést bonyolítunk le.
A megyei szakmai szervezet (MKE BMSZ) munkájában aktívan veszünk részt.
Hosszabb időre visszatekintve eredményes a pályázati tevékenységünk.
A továbbképzési lehetőségeket kihasználjuk, kollégáink egyre érdeklődőbbek.
Gyakori a helyi média-megjelenésünk.
2017-ben átvehettük a Békéscsaba Kultúrájáért kitüntetést.

Gyengeségek – amelyeken sajnos nem sikerült javítanunk 2017-ben

A dokumentumállomány fizikai állapota erősen romlik.
Továbbra is kevés az alkalmazott munkatársak száma, az engedélyezett létszám nem nőtt.
Továbbra sincs csak a rendezvényszervezéssel foglalkozó munkatársunk.
Kevés a helyismerettel foglalkozó könyvtárosok száma.
Marketingtevékenységünk javult, de további erősítése, tudatos tervezése szükséges.
Magas a munkatársi leterheltség.
A jelenlegi alapterület nem elegendő.
A külső raktár továbbra is a szomszéd városban van, a belső raktár szűk, csak könyvraktár van (nincs pl. bútorraktár).
Gyakori helyettesítésre van szükség.
A kölcsönzési politika további korrekcióra szorul.
Bővült a nyelvismerettel rendelkező munkatársak köre, de hiányzik pl. a szlovák nyelvterület.
A technikai eszközök egyre korszerűbbek, de a bútorok elavultsága továbbra is probléma.
A garantált bérminimum növekedésének következtében nőtt a bérfeszültség.

Szakmai stratégiai beavatkozások

A 2017-2020 közötti időszakra készült intézményi stratégiai terv alapján 2017-ben az alábbi kiemelt szakmai célok valósultak meg:

1. cél: Minőségfejlesztés

Annak érdekében, hogy működésünket a partneri igényeknek megfelelően tudjuk szervezni, szolgáltatásainkat folyamatosan fejlesztjük, folyamatainkat szabályozzuk, szervezeti kultúránk javítására törekszünk, külső és belső kommunikációnkat tudatosan építjük.

Beavatkozások

- *Minőségirányítási tanácsot 2015 óta folyamatosan működtetünk, az eredményesebb munka érdekében 2017-ben létrehoztunk a működés egyes területeire specializált munkacsoportokat*
- *Partnereink elvárásainak és elégedettségének mérése érdekében három célcsoportot kérdeztünk meg a könyvtári informatikai eszközellátottságról és a digitalizálásról (megyei könyvtárak, békéscsabai középiskolások és felsőoktatásban résztvevők).*
- *A korábbi években elkészült folyamatleírások közül néhányat korrigáltunk (digitalizálás).*
- *A szervezeti kultúra továbbá a külső és belső kommunikáció fejlesztése érdekében továbbképzéseken, tréningeken, konferenciákon vettek részt munkatársaink (pl. Könyvtármarketing, avagy a könyvtár népszerűsítésének színterei című regionális konferencia Szegeden 5 fő).*

2. cél: Állományfejlesztés

Az olvasói igényeken alapuló, karbantartott, az integrált rendszerben megbízhatóan visszakéreshető állományt biztosítunk a lakosság számára.

a) Állománygondozás

Beavatkozások

- *Az olvasói igények folyamatos gyűjtése az olvasószolgálatban dolgozó munkatársak közreműködésével, személyes kapcsolattartásra építve történik.*
- *A beszerzési csoport létszámának bővítése közfoglalkoztatásban alkalmazott munkatársak bevonásával történhetett meg (Császár Veronika március óta, közfoglalkoztatott munkatársak folyamatosan).*
- *A raktári rend használói igényekhez igazodó egyszerűsítése az olvasótermi és a kölcsönzési állomány egy részének átmozgatásával elkezdődött (idegen nyelvű és zenei dokumentumok útikönyvek), további folytatására van terv. Az állomány folyamatos rendben tartása (az elavult, rongálódott, több példányos dokumentumok folyamatos leválogatása, a polcok rendben tartása, feliratozás) megtörténik.*
- *A Corvina IKR hibáinak feltérképezése folyamatos, a kijavíttatás kevéssé eredményes. A szoftver folyamatos, hibátlan működéséért felelős, csak ezt a feladatot ellátó informatikus megbízása nem történt meg.*

b) Állományvédelem

Beavatkozások

- *Az állománygyarapítási csoport létszámának bővítése 1 fővel megtörtént.*
- *A raktári rend fenntartásáért felelős közfoglalkoztatott munkatárs alkalmazása megvalósult.*

c) Helyismereti állomány megőrzése, gyarapítása

Beavatkozások

- *A helyismereti dokumentumok egy helyen történő elhelyezése.*
- *A teljes körű feltárással visszakereshetővé tétele.*
- *Folyamatos sajtófigyelést végzünk a helyi vonatkozású megjelenések követése céljából.*

3. cél: Felhasználóbarát könyvtár

Teljes körű hozzáférést biztosítunk mindenféle dokumentumtípushoz és információhoz az olvasók igényeinek megfelelően, figyelembe véve a megye, a kistéleplülések és a nemzetiségek sajátosságait is. A KSZR szolgáltatás gördülékenyen működött.

Beavatkozások

- *A teljes körű hozzáférés biztosításának érdekében a szolgáltatási formákat és a beszerzési stratégiát a minőségirányítási folyamatban átvizsgáltuk.*
- *A KSZR csoport feladatmegosztását átvizsgáltuk, a feladatosztás kisebb módosítására került sor, a kiadások rögzítésének új módját alkalmazzuk.*

4. cél: Munkatársak

Megfelelő szakmai felkészültséggel rendelkező, a könyvtári tevékenységek minden területén elegendő számban rendelkezésre álló, a legújabb és speciális (pl. régi könyvek gyűjteménye gondozására és azok népszerűsítésére felkészült) szakmai kihívásoknak is megfelelni tudó szakemberekkel (rendezvényszervező, helyismereti munkatárs, feldolgozó, tájékoztató, informatikus, KSZR-es, digitalizáló), illetve számukra állandó, stabil, biztonságos személyi feltételekkel működünk.

Beavatkozások

- *Elkészül a könyvtárosok szakmai végzettségének, egyéb kompetenciáinak feltérképezése, a munkabeosztás célszerűsítése.*
- *2017-ben az évente tervezett legalább 2 munkatárs képzésen való részvételét megvalósítottuk. 1 munkatárs befejezte, 2 olvasószolgálatban dolgozó munkatárs elkezdte a segédkönyvtáros képzést. Az olvasószolgálat osztályvezetője 2017-ben befejezte mester szintű egyetemi tanulmányait, az igazgatóhelyettes könyvtári szakértői tanfolyamot végzett.*
- *Belső képzéseket szerveztünk az év első felében informatikából (pl. Google dokumentumok kezelése), a szakmai kompetenciák frissítését szolgáló tájékoztatókat, bemutatókat - a megyében dolgozó könyvtárosok bevonásával is - több alkalommal szerveztünk (pl.).*

- *A munkatársi létszám növelése érdekében a fenntartóval történt egyeztetések nem vezettek eredményre. Az egyéb alkalmazási formákban rejlő lehetőségeket kihasználtuk, a kulturális és rövid idejű közfoglalkoztatásban növeltük a létszámot.*

5. cél: Technológia

A kor kihívásaira és a használói igényeknek megfelelő modern technikai háttérű szolgáltatásokat biztosítunk, az informatikai alkotóműhely lehetőségeinek optimális kihasználásával.

Beavatkozások

- *A meglévő eszközpark színvonalának megőrzése mindennapos tevékenység, az informatikusokon kívül két közfoglalkoztatásban dolgozó munkatárs folyamatos feladata. Az eszközpark fejlesztése érdekében 2 IKT témájú pályázaton voltunk sikeresek 2017-ben, a megvalósítás 2018-ban kezdődik el.*
- *Az oktatóterem szolgáltatásainak széleskörű népszerűsítése folyamatosan megtörténik többek között az iskolai csoportok könyvtárismereti foglalkozásain.*

6. cél: Az épület és külső környezete

Az elavult, a szolgáltatásaink színvonalához méltatlan körülményeken csekély mértékben tudtunk javítani.

Beavatkozások

- *Az épület külső környezetének megújítására pályázati források felhasználásával (pl. Munkácsy-negyed) tervek készültek 2017-ben, 2018-ra várhatók a munkálatok. Olvasókert kialakítása és a belső udvar felújítása a projekt része.*
- *Egy szélvihar következtében megbomlott az épület külső burkolata, fenntartói támogatással megtörtént a javítás és ezzel együtt a feliratok cseréje.*
- *Az épületgépészet, az energetikai megújítás tervezése 2017-ben megtörtént, TOP-os forrásból, 393 millió forint ráfordítással 2018-ban megtörténhet a nyílászárók cseréje és a fűtési rendszer korszerűsítése.*

7. cél: Megfelelő pénzügyi feltételek

Kiszámítható pénzügyi feltételek biztosítása a színvonalas, korszerű szolgáltatások nyújtásához.

Beavatkozások

- *Meglévő eszközeink optimális használata érdekében 2017-ben a korábbi évekhez mérten nagyobb mértékű bevételünk lett a terembérleti lehetőségek kiaknázásával.*
- *Különösen eredményes lett pályázati tevékenységünk, két EFOP-os projekt megvalósítására mindösszesen 226 millió forintot nyertünk, további hazai pályázati lehetőségeket is kihasználtuk.*

8. cél: Színvonalas kulturális és közösségi rendezvények

A hagyományos könyvtári szolgáltatásokkal párhuzamosan a kor kihívásainak megfelelően terveztük a közösségi tér funkció kialakítását, a megvalósítás a következő év feladata maradt a pályázati folyamat elhúzódása miatt.

Beavatkozások

- *Az igényeknek megfelelő közösségi programokat szerveztünk, elsősorban a személyes kommunikációs formákra építve.*
- *Kisközösségek számára alkalmas társalgóhelyeket alakítottunk ki egyelőre az emeleti közlekedőtérben és kedvelt közösségi térré vált a könyvtár büféje.*

9. cél: Speciális igényű használók

A speciális igényű használók elvárásaihoz igazodunk.

Beavatkozások

- *A dokumentumállomány bővítésekor szem előtt tartjuk a látásukban, mozgásukban, értelmi képességeikben korlátozott használói csoportokat.*

10. cél: Területi ellátás

A megyében működő nyilvános könyvtárakkal történő együttműködést a tevékenységek hatékonyabb koordinálásával, szakmai képzések, továbbképzések szervezésével, közös szolgáltatások kialakításával erősítjük.

Beavatkozások

- *Évente 4 könyvtári szakmai napot szerveztünk, melyeken elégedettségi kérdőívet is kitöltöttek a résztvevők (Geszt, Csabacsüd, Békéscsaba(2) + Sárospatak tanulmányút).*
- *A kistelepülési könyvtári ellátás munkaterv szerinti megvalósításába önkénteseket, segítőköt vonunk be a programszervezés területen (papírfonás programon).*
- *A Békés megyei helyismereti vonatkozású adatbázisok kialakítását, fejlesztését, gyarapítását a települési könyvtárakban dolgozók és a fenntartók bevonásával tesszük. Felhívást tettünk közzé és több alkalommal személyes kéréssel erősítettük meg az írásban megfogalmazottakat. Az első év kevés eredményt hozott, de a folyamat elindult.*
- *Szorgalmaztuk az egyes szakmai területekhez tartozó országos és régiós szakmai rendezvényeken való részvételt. Minden kérés megvalósult (alkalmak részletezése itt: 3.4.6. fejezet).*
- *A települések pályázati tevékenységét információkkal, konkrét pályázatírási és ellenőrzési tevékenységgel segítjük, ez a pályázatírással foglalkozó munkatársunk közreműködésével valósul meg igény szerint (nyilvános könyvtárak) és proaktív módon (KSZR szolgáltató helyei) egyaránt.*
- *Szakmai tanácsadást, szakértői tevékenységet nyújtottunk a települési könyvtárak igényeihez igazodva és saját kezdeményezésre is (4 településen). „Az én könyvtáram” projekt első szakaszában a projektgyűjtésben vettünk részt.*
- *Az MKE Békés Megyei Szervezete munkájában aktívan közreműködtünk (3 elnökségi taggal), a programokhoz helyszínt biztosítottunk, a költségekhez hozzájárultunk előadói díjak vagy útiköltség átvállalásával.*

Következtetések:

A 2017-re tervezett országos szakpolitikai célok megvalósításában eredményesnek értékelem közreműködésünket, mert az alábbi célokat figyelembe véve végeztük tevékenységünket.

- A kultúra **társadalmi szerepének** erősítése a nemzet és tagjai felemelkedésének érdekében – minőségi szolgáltatások kialakításával.
- A kulturális **intézményrendszer szakmai-módszertani fejlesztése** a társadalmpolitikai célok elérése érdekében – részvétel „Az én könyvtáram” és a „Cselekvő Közösség” projektekben.
- A könyvtárak növekvő szerepvállalása **Digitális Jólét Programban** – informatikai tanfolyamok szervezése a 65 év felettiek számára
- A magyar kultúra **külföldi megjelenésének** erősítése – elsősorban a digitalizálási tevékenységgel, új kapcsolat kialakítása a nagyszalontai könyvtárral.

II. SZERVEZETI KÉRDÉSEK:

A 2017. évben végbement szervezeti átalakítások, személyi változások, alapidokumentumok módosításainak ismertetése. (Kérjük a táblázat kitöltését és amennyiben szükséges a szöveges kiegészítését.)

Szervezeti átalakítás

2017-ben kisebb szervezeti átalakítás történt. Az elmúlt évek minőségügyi tevékenységeinek köszönhetően felmerült az igény a belső kommunikáció javítására, arra, hogy az információtovábbítás gyorsabb és pontosabb módját meg kell keresni. Közös tervezés, munkatársi konszenzus eredménye az új szervezeti felállítás, miszerint az olvasószolgálati osztály két csoportra oszlik. Az eredményesség ellenőrzésére év végén kerül sor.

Alapdokumentumok módosítása

Az olvasószolgálati osztály működésének változása okán az intézményi Szervezeti és Működési Szabályzat módosult. A módosított szabályzatot és a 2017-2020 közötti időszakra szóló stratégiai tervet a minisztérium jóváhagyta.

Elkezdődött a munkaköri leírások felülvizsgálata, a Gyűjtőköri szabályzat módosítását 2018-ra halasztottuk.

Személyi változások

A közalkalmazottak körében történt változás, hogy GYES-ről visszatért Gálfi Edina zenei könyvtáros, márciusban kineveztük Mecseki Éva helyettesítésére Császár Veronikát.

A kulturális közfoglalkoztatásban résztvevők száma növekedett, év végére 8 főt alkalmaztunk a különböző szakmai területeken kiegészítőként (kölszönző könyvtárosként és gyermekkönyvtárosként, továbbá a digitalizálást és a feldolgozást segítő munkatársként). A rövid határidejű közfoglalkoztatásban továbbra is takarítókat, épületkarbantartót, fiókkönyvtárosokat és digitalizálókat alkalmaztunk, decemberre 17 főt.

Évek óta jelentős probléma, hogy nagyon alacsony az alkalmazható munkatársak száma. Szükség lenne legalább további 5 fő könyvtáros felvételére.

		2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény (dec.31.)	
Összlétszám (fő, töredék is lehet)		32	32	32	
Ebből vezető vagy magasabb vezető (fő, töredék is lehet)		5	5	4	
Könyvtári szakmai munkakörben foglalkoztatottak	Könyvtáros szakképesítéssel	<i>összesen</i>	19	19	16
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	19	19	16
	Középfokú szakk. (kvtár asszisztens, adatrögzítő-OKJ)	<i>összesen</i>	5	5	7
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	3,5	3,5	6
	Egyéb felsőfokú	<i>összesen</i>	4	4	3
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	4,5	4,5	3
Mindösszesen könyvtári szakmai munkakörben		<i>összesen</i>	28	28	28
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	27	27	27
Egyéb alkalmazott	Egyéb alkalmazott felsőfokú	<i>összesen</i>	0	0	0
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	0	0	0

	Egyéb alkalmazott közép fokú	<i>összesen</i>	5	5	5
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	5	5	5
Mindösszesen egyéb alkalmazott		<i>összesen</i>	5	5	5
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	5	5	5
Összes létszám:			32	32	32
Önkéntesek száma			1	2	3
Közfoglalkoztatottak száma			23	23	25

III. SZAKMAI MŰKÖDÉS:

1. Nyitvatartás (heti nyitvatartási idő, hétvégi nyitvatartás, változások)

Mutatók	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Heti nyitvatartási órák száma (a könyvtár székhelyén) (óra)	42	42	42	0 %
Heti nyitvatartási órák száma a fiókkönyvtárakban (összesítve, óra)	114	114	114	0 %
Hétfégi (szombat, vasárnap) nyitva tartás (óra)	5	5	5	0 %
16 óra utáni nyitva tartás (óra)	18	18	18	0 %
<i>Nyári zárva tartási idő</i> Munkanapok száma:	20	0	0	-200 %
Ebből nyitvatartási napok száma:	288	302	302	5 %
<i>Téli zárva tartási idő</i> Munkanapok száma:	0	0	1	+100 %
Ebből nyitvatartási napok száma:	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

A nyári zárva tartási napok száma jelentősen változott. A szokásostól eltérően 2016-ban a teljes körű állományellenőrzés miatt nem volt folyamatos a nyitva tartás. Nyáron általában nem zárunk be (4 szombati nap kivételével), csupán csökkentett nyitvatartással várjuk az olvasókat.

A téli zárva tartási napok száma egy évről értekezlet miatt vált szükségessé. Az alacsony létszámmal történő, több szolgáltatási helyszínen egyidőben nyitva tartó működés miatt szinte lehetetlen olyan munkatársi megbeszéléseket szervezni, amelyeken mindenki részt vehet.

A központi könyvtár nyitvatartása az elmúlt időszakban nem változott. A belső munkák, az előkészítő tevékenységek zökkenőmentes elvégzéséhez a könyvtáros munkatársak

munkaidejének nyitvatartás előtti időszakát tesszük szabaddá. Decemberben munkaértekezlet miatt egyetlen napra teljes zárva tartás volt.

BMK	ügyelet	nyitva
hétfő	9-14	14-19
kedd-péntek	9-11	11-19
szombat	---	14-19

A nyitvatartási idő előtti időszakban, a reggeli órákban (hétfőn 9 órától 14 óráig, keddtől péntekig 9 órától 11 óráig) a kölcsönzőpultban ügyeletet tart legalább 1 fő könyvtáros. Ebben az időszakban a tájékoztatás, a számítógép-használat, a napilap-olvasás és a dokumentumok visszahozatalának lehetősége adott.

Nyitvatartás a gyermekkönyvtárban

heti nyitvatartási idő: 36 óra teljes szolgáltatással
 hétvégi nyitvatartási idő: 4 óra/hét teljes szolgáltatással

Gyermekkönyvtár	ügyelet	nyitva
hétfő	---	14-18
kedd-péntek	---	11-18
szombat	---	14-18

A gyermekkönyvtár előre egyeztetett időpontban a nyitvatartási idő előtt is fogad csoportokat teljes szolgáltatási kínálattal.

A nyitvatartás bővítésének igénye 2017-ben nem jelentkezett, a továbbiakban is a jelenlegi gyakorlatot folytatjuk.

A fiókkönyvtárak nyitvatartása

Fiókkönyvtárak	Lencsési Könyvtár	Jamina Könyvtár	Mezőmegyer	Gerla
hétfő-péntek	11-18	11-18	10-18	15-17.30
szombat	14-18	---	---	---
Heti nyitva tartás	39 óra	35 óra	40 óra	12,5 óra
Hétvégi nyitva tartás	4 óra	---	---	---

Átszervezésnek köszönhetően a Békéscsabához tartozó Gerla község nyilvános könyvtári ellátási feladata 2017 szeptemberétől a Békés Megyei Könyvtár feladatkörébe került. A gerlai iskolában kialakított könyvtári helyiséget iskolai könyvtári célokra is használják. A 2017/2018 tanévre tervezett, korábban megszokott, lakosság számára történő nyitva tartáson a következő tanév kezdetéig nem változtatunk. Az igények felmérése után 2018 ősztől várható, hogy változás lesz.

2. Az intézmény szakmai szervezeti egységei által végzett tevékenységek ismertetése

Kérjük, hogy az adott szakmai tevékenységet először szövegesen ismertesse, majd azt a vonatkozó táblázat kövesse

2.1 Gyűjteményfejlesztés

A 2017. évi tevékenység szöveges ismertetése és értékelése.

Dokumentumbeszerzés

A beszerzés forrásai

2017-ben nem voltunk közbeszerzés kötelesek. Év elején úgy láttuk, hogy a törvényben meghatározott 15 milliós keretet nem fogjuk túllépni a könyvbeszerzésnél, ezért nem indítottunk eljárást.

Könyv, hangoskönyv beszerzése

Személyes vásárlásainkat a szegedi Fókusz Könyvárúházból intéztük, mely a Lóra és Lant bolthálózat tagja. Itt 37 %-os kedvezményt kaptunk. Online vásárlást legfőképp a Libri-Bookline-nál 34 %-os kedvezmény igénybevételével. Vásároltunk még a Könyvtárellátó Vállalattól és más könyvterjesztőktől is (Prospero, Magyar Menedék, stb.) valamint kiadóktól, szerzőktől.

DVD-beszerzés

A kölcsönzési jogdíjas DVD-eket továbbra is a Mónos-Film Bt.-től vásároltuk, zenei CD-eket pedig főként a Rózsavölgyi és Társa Zeneműboltból, mely szintén a Lóra és Lant bolthálózat tagja.

Érdekeltségnövelő támogatás

2017-ben 548 632 Ft támogatást kaptunk, melyet teljes egészében a dokumentumállomány gyarapítására fordítottunk.

Dokumentumok	db	Ft
Könyv	242	529 588
Hangoskönyv	7	17044
Diafilm	3	3960
összesen	252	550592

ODR támogatás

A 2016-ra kapott 500 000 Ft támogatásból 333 500 Ft-ot dokumentumvásárlásra, 166 500 Ft-ot postaköltségre terveztünk. 2016. december 31-ig 193 804 Ft-ot használtunk fel 81 db dokumentum beszerzésére. 2017. április 30-ig elköltöttük a maradék összeget, 55 db könyvet 141 751 Ft értékben vásároltunk.

A postaköltségre szolgáló összeget 2016. május elsejétől 2017. április 30-ig folyamatosan a könyvtárközi kölcsönzés postaköltségére fordítottuk.

2017-re 1 500 000 Ft támogatást kaptunk, de mind a szerződés, mind a pénz, csak az év végén érkezett meg, ezért ezt az összeget még nem használtuk fel.

NKA Könyvtámogatás

2017-ben az NKA Könyvtámogatási program keretében egy nagyobb szállítmányt kaptunk a szállítást és lebonyolítást végző Könyvtárellátón keresztül. Ez az év elején érkező csomag 1 683 dokumentum volt 5 258 558 Ft értékben. Ebből 1 553 db dokumentum 4 833 070 Ft értékben a Megyei Könyvtár állományát gyarapította, 130 darabot (425 488 Ft) pedig a KSZR ellátásban részt vevő kisebb könyvtárak kaptak. A könyvek mellett időszak kiadványok, kották és hangos könyvek is érkeztek.

2017-ben folyamatosan kaptuk a közvetlenül a kiadóktól és szerzőktől érkező, az NKA támogatásával megjelent kiadványokat. Az általunk aláírt és visszaküldött átadási igazolással tudják igazolni az NKA felé, hogy eleget tettek annak a pályázati feltételnek, hogy elküldték a megyei hatókörű városi könyvtárnak a pályázati támogatásból megjelent mű egy példányát. Így 760 dokumentumot kaptunk 2 386 934 Ft értékben.

2017-ben NKA támogatásból összesen 2 313 db 7 220 004 Ft értékű dokumentum érkezett a Békés Megyei Könyvtárba, 130 db (425 488 Ft) pedig a KSZR könyvtárakba került.

Az így érkezett kötetek egy része nagyon jó, hiszen újonnan megjelentek; gyermekkönyv, szakkönyv, szépirodalom, sőt e-könyv, hangoskönyv és kotta is van közöttük. Sajnos vannak közöttük olyanok is, amelyeket valószínűleg nem fognak keresni az olvasók, így rögtön a külső raktárunkba kerülnek.

Márai-program

A program célja:

- a nemzeti kulturális kincsek megőrzése,
- a hazai és a határon túli magyar kiadók által megjelentetett, értéket képviselő könyvek eljuttatása minél több olvasóhoz a hazai és a határon túli könyvtárakon keresztül,
- az olvasáskultúra fejlesztése,
- a kortárs magyar szerzők támogatása és megismertetése.

Könyvtárunk 2011 óta hetedik alkalommal részesül ebben támogatási formában. Az évente megítélt összeg változó, 2017-ben 1 400 000 Ft keretösszegig választhattunk a felajánlott Márai listából. A könyvek kiszállítása 2018 elejére várható.

Az eddigi hat alkalom során összesen 9 050 644 Ft értékben 3885 db dokumentummal gazdagodott az állományunk az alábbi megoszlásban:

	db	Ft
Könyv	3 804	8963036
Hangoskönyv	81	87608
összesen	3885	9050644

IV. forduló 2014		V. forduló 2015		VI. forduló 2016	
db	Ft	db	Ft	db	Ft
325	697071	628	1450 644	306	700 000

Nemzetiségi támogatás – Országos Idegennyelvű Könyvtár

2017-ben 420 000 Ft támogatást kaptunk nemzetiségi dokumentumok vásárlására. A korábbi évek gyakorlatának megfelelően német, cigány, román, szerb és szlovák nyelvű dokumentumokat vásároltunk; 126 darabot 417 120 Ft értékben beletároltunk, de 6 db, 2 880 forint értékű nyelvtani lapot nem tudtunk állományba venni.

A Békés Megyei Könyvtáron kívül az alábbi települések részesültek a támogatásból: Battonya, Elek, Gyula, Kétegyháza, Kondoros, Mezőberény, Szarvas, Tótkomlós.

Könyvtártámogató Alapítvány

2017-ben az Alapítvány 63 380 Ft értékben 4-féle folyóiratot fizetett elő, ebből kettő külföldi.

Képviselői támogatás (alpolgármesteri)

A Lencsési Könyvtár állománybővítésére 50 000 Ft támogatást kaptunk, amelyből az ott dolgozó kollégánők javaslatát figyelembe véve vásároltunk 20 darab könyvet.

Ajándék

2017-ben 1 897 601 Ft értékben 1 463 db dokumentumot vettünk állományba ajándék címén. Ez pontosan a duplája a 2016-ban bekerülteknek, amikor 789 db dokumentumot 929 858 Ft értékben leltároztunk. Mivel nagyon sok a főleg magánszemélyektől érkező felajánlás, ezeket nem mind tudjuk könyvtári állományba venni. Két alkalommal rendeztünk kiárusítást a felajánlott ajándékkönyvekből, 100 Ft-os áron. Nagy mennyiségű könyvet vitt el az Evangélikus Gimnázium. A jó állapotú köteteket felajánlottuk a hajléktalanokat támogató Fövenyes utcai adománypontnak. Ez egy új együttműködés lehet, mert szívesen várnak újabb könyveket ezután is.

Átleltározás

2017-ben átleltározás címén 736 dokumentum került állományba 573 078 Ft értékben, ez az előző évekhez képest soknak mondható. Oka, hogy a 2016-os állományellenőrzés során sok olyan dokumentum került a kezünkbe, ami a leltárkönyv szerint már korábban ki volt selejtezve, de még mindig a polcon találtuk. Ezekről a dokumentumokról eldöntöttük, hogy szükség van-e továbbra is rájuk. Ha igen, újra beletároltuk őket. Folytattuk a pedagógiai szakkönyvtár átleltározását is (457 db 406 300 Ft).

Kötelezpéldány

Ezen a címen 93 dokumentumot vettünk állományba 147 538 Ft-ért. Sajnos még mindig nem sikerült elérni, hogy a nyomdától megkapjuk a kötelezpéldány-rendeletben szereplő, a megyei könyvtárnak járó 1 db dokumentumot. Újabb próbálkozásunk, hogy a megye településein lévő könyvtárakban dolgozó könyvtárosokat kértük meg, hogy próbálják megszerezni nekünk az adott településen, ill. a környékén megjelent kiadványokat. Az év végére kezdett ennek a kérésünknek fogamatja lenni. Lassan érkeznek az aprónyomtatványok, plakátok, kiadványok. Reméljük, a 2018-as évben már számottevő növekedést fog ez jelenteni a kötelezpéldányok számában.

Lipták Pál hagyaték

2016-ban 1 000 000 forintért vásároltunk Lipták-hagyatékot, 2017-ben 900 000 Ft-ért. Ezek nem kerültek be az állományunkba, 2018-ra tervezzük a hagyaték feldolgozását.

A beszerzett zenei dokumentumok megoszlása?

	db	Ft
Zenei CD	193	571 314
DVD	405	2 018 506
Hangoskönyv	73	132 365
Kotta	27	26277
összesen	698	2 748 462

Költségvetési keret megoszlása

Beszerzés	2014	2015	2016	2017
Könyvek, időszaki kiadványok, egyéb	6950549	6185710	6275653	6105332
Zenei dokumentumok	2575465	2362654	2683319	2612417
Folyóirat	3589143	3811114	3657609	3354112
ebből fiókban	667000	739210	597030	448860
összesen	13115157	12359478	12616581	12071861

	Könyvek		Zenei dokumentumok		Időszaki kiadványok		Kartográfiai dokumentum		Egyéb (festmények)		összesen	
	db	Ft	db	Ft	db	Ft	db	Ft	db	Ft	db	Ft
Költségvetés	2 281	5 181 422	539	2 608 457	10	24 236	1	2 116	0	0	2 831	7 816 231
ODR	55	141 751	0	0	0	0	0	0	0	0	55	141 751
Márai	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NKA Könyvtármogatás	2 286	7 154 725	8	18 477	19	46 802	0	0	0	0	2 313	7 220 004
Érdekeltség-növelő támogatás	242	529 588	7	17 044	0	0	0	0	0	0	249	546 632
Egyéb támogatás (KTA, képviselői)	20	50 000	0	0	0	0	0	0	0	0	20	50 000
OIK	113	384 776	13	32 344	0	0	0	0	0	0	126	417 120

(nemzetiségi)												
Kötelesepldány	73	129 138	0	0	19	18 100	1	300	0	0	93	147 538
Ajándék	1 310	1 591 631	110	57 940	28	28 030	0	0	15	220000	1 463	1 897 601
Átleltározás	706	552 450	21	14 200	8	5 000	1	1 428	0	0	736	573 078
összesen	7 086	15 715 481	698	2 748 462	84	122 168	3	3 844	15	220000	7 886	18 809 955

Selejtezés

A 2016. évi állományellenőrzés még 2017-ben is sok feladatot adott. A fenntartó jóváhagyása után kivontuk az állományból az ellenőrzés során feltárt hiányt. Sajnos a településeken lévő letéti hiányunkat még nem tudtuk ellenőrizni, selejtezni. Ezt 2018-ben kell megtennünk.

Emellett az egyes állományegységek átnézése során kivont, elhasználódott, illetve feleslegessé vált dokumentumok törlése is megtörtént. Minden év elején az előző évi megtérített és a behajthatatlan követeléseket is rendezzük. 2017 elején a 2015. december 31. előtti kölcsönzéseket töröltük. A fiókkönyvtárakból is folyamatosan érkeznek leválogatott könyvek elhasználódás, illetve helyhiány miatt.

A hangkazetta állományunkat olvasói igény hiányában erősen leválogattuk, selejteztük, csak a gyermekkönyvtárban maradtak meg a kazetták. A megyei vonatkozású hangkazettákat digitalizáltunk. Azokat a videokazettákat, amelyek már megjelentek DVD-n, vagy duplum volt belőlük esetleg elhasználódtak, szintén selejteztük. A saját készítésű videofelvételeink digitalizálása nem történt meg.

Az olvasóteremben a könyvek körében is nagyarányú leválogatást végeztek a kollégák, elsősorban az útikönyvek, nyelvkönyvek között. Ez annak a folyamatnak a kezdete, hogy az olvasóteremben csak olyan könyvek maradjanak, amik valóban kézikönyvek. 2017-ben elkezdődött és 2018-ra áthúzódik a zenei témájú dokumentumok rendezése, egy térben való elhelyezése.

A szabadpolcon lévő ismeretterjesztő állomány revízióját is elkezdtek. Fő szempontok: helyhiány, elhasználódás, tartalmi elavulás.

Nem került sor a Békési raktár leválogatására, de a központi könyvtár állományának átnézése, mozgatása maga után vonta a külső raktár egyes témacsoportjainak rendbetételét is.

A fenti munkafolyamatokból keletkező selejtezés mellett folyamatos volt az elhasználódott dokumentumok kivonása, a megtérített és a behajthatatlan követelések törlése. A fiókkönyvtárban dolgozó kollégák segítségével selejtezzük az elavult, elhasználódott fiókkönyvtári köteteket. Erre folyamatosan szükség van a helyhiány miatt, az új beszerzések kiszorítják a régieket.

Ebből az egészéves, sokrétű apasztásból adódott, hogy 2017-ben 17521 dokumentumot 9 266 452,97 Ft értékben vontunk ki az állományból. Ez csak a csoportos leltárkönyvben rögzített adat, ehhez még hozzáadódik a broszúra, ami 952 db 227 311,60 forint.

Fiókkönyvtárak

2017-ben a bővült a fiókkönyvtáraink száma, a Gerlai könyvtárral. A fiókkönyvtáraknál 2017-ben sem került sor a Corvinával való kölcsönzés bevezetésére.

Egyéb tevékenységek

Folyamatos az állomány rendezése. A szabadpolcos részen a szakirodalom leválogatását kezdtük el. A témacsoportokat a lenti kollégák rendezik. Az olvasóteremből kikerültek az útleírások, útikönyvek, a nyelvleckék. Selejteztük a hangkazetták és videokazetták nagy részét, mert már nem volt rá olvasói igény.

Részt vettünk a könyvtári rendezvényeken (Ünnepi Könyvhét, Könyvtári éjszaka, OKN, Városi Gyermeknap).

Összesen 17 521 db dokumentum 9 266 452,97 értékben került kivonásra 2017-ben a csoportos leltárkönyvből.

A selejtezés oka szerint	db	Ft
Tervszerű állományapasztás	6028	3725510,62
Természetes elhasználódás	5410	1123906,15
Megtérített követelés	15	35 432,00
Behajthatatlan követelés	212	304 365,50
Megengedhető hiány	5856	4077238,70
Összesen	17521	9266452,97

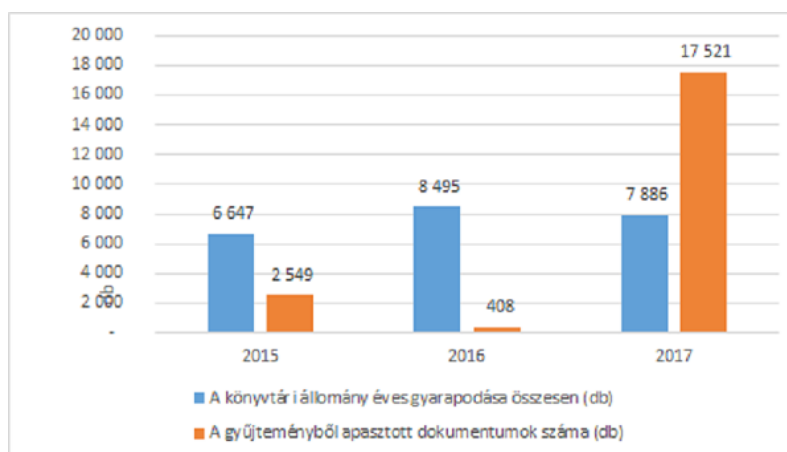
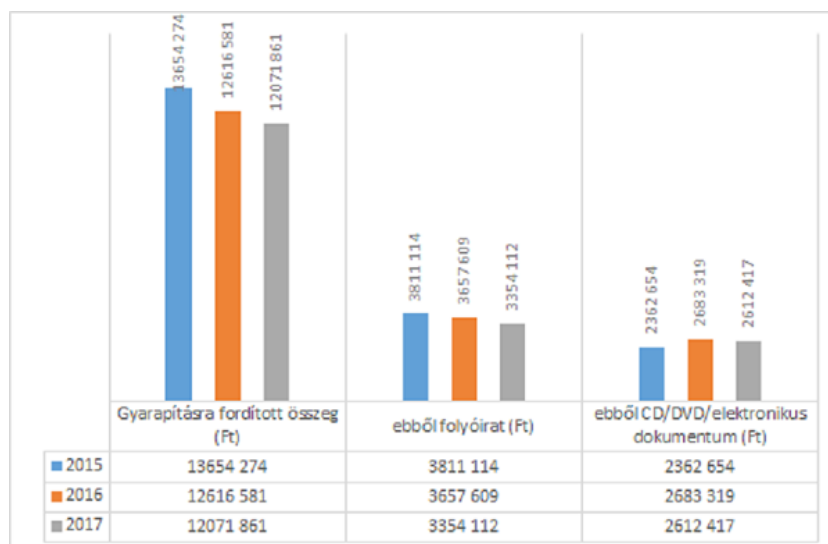
Dokumentumtípusok szerint	db	Ft
Könyv	11797	5737101,50
Időszaki	157	68417,50
Térkép	55	21213,40
CD-ROM	53	206 824,00
Kotta	21	12 729,00
Hangoskönyv	5	4 918,00
DVD	23	54 415,00
Videokazetta	723	1737 020,00
CD	41	30 644,00
Hangkazetta	3559	1176961,57
Bakelit lemez	409	30131,00
Artotéka (szobor, festmény)	15	173600,00
Mikrofilmlap	663	12478,00
Összesen	17 521	9266452,97

A fenti táblázatban szereplő adatokon túl még selejteztünk 952 db dokumentumot 230 311,60 Ft értékben, melyek nem szerepeltek a csoportos leltárkönyvben (brosúrák, vállalkozói könyvtár). Állományunk 2017. december 31-én: 313 023 db dokumentum 260 101 518,08 értékben, 2016. december 31-én: 322 658 db dokumentum 257 538 466,05 értékben.

A nagymértékű törlés miatt állományunk darabszáma az előző évihez képest nem növekedett, hanem csökkent. Mivel a törölt dokumentumok értéke, a régi alacsony beszerzési árak miatt nem volt olyan magas, az állomány forintértéke növekedést mutat.

Mutatók	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Gyarapításra fordított összeg (bruttó Ft) költségvetésből	12616 581	11600 000	12071 861	-4%
- ebből folyóirat (br. Ft)	3657 609	3600 000	3354 112	-8%
- ebből CD/DVD/elektronikus dokumentum (br. Ft)	2683 319	2500 000	2612 417	-3%
Kötelezpéldányként kapott és nyilvántartásba vett dokumentumok száma (db)	130	130	93	-28%
Gyermekkönyvtárba/részlegbe bekerült dokumentumok száma (db)	1 245	1 245	643	-48%
Helytörténeti gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma (db)	181	181	218	+20%
Nemzetiségi gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma (db)	156	156	161	+3%
Zenei gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma (db)	784	795	698	-11%
A könyvtári állomány éves gyarapodása összesen (db)	8 495	7 085	7 886	-7%
A gyűjteményből apasztott dokumentumok száma	408	7 294	17 521	+4194%

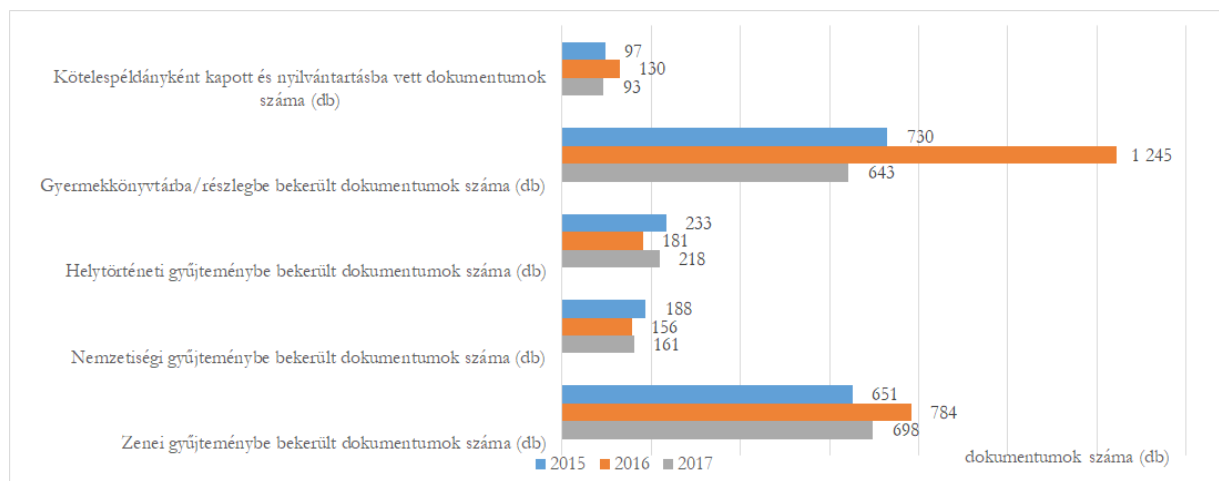

A kötelezően dokumentumbeszerzésre fordítandó összeg az éves költségvetésünk 10 %-a, 11 600 000 Ft. Ezt 2016-ban 11 616 581 Ft-ra teljesítettük és év végén csatoltuk hozzá azt az 1 000 000 Ft-ot, melyet korábban a Lipták hagyatéka fizettünk ki. 2017-ben is vásároltunk Lipták Pál hagyatékából 900 000 Ft-ért, de ezt már az első negyedévtől belekalkuláltuk a gyarapodásra fordítható összegbe. Mivel év végéig nem volt lehetőség több pénzt költenünk dokumentum vásárlásra mint az engedélyezett keret, figyeltünk, hogy ne nagyon lépjük túl a költségvetés 10 %-át. Sajnos még sem a 2016-os, sem a 2017-es Lipták hagyatéka nem jelentkezik a dokumentumszám gyarapodásnál, mivel feldolgozásuk különleges szakértelmet kíván.

A folyóiratbeszerzésre fordított összeg 2017-ben csökkent, mert olyan kedvező csomagokat rendelünk a terjesztőktől, amelyekben több folyóirat is jóval olcsóbban szerepel, mintha külön-külön rendelnénk meg őket. Amennyiben az egy évre szóló megrendelésünket egyszerre, egy összegben kifizetjük, szintén kapunk kedvezményt (Könyvtárellátó).

A zenei dokumentumokra fordított összeg minimális csökkenését szintén az okozta, hogy igyekeztünk a beszerzési keret nem túllépni.

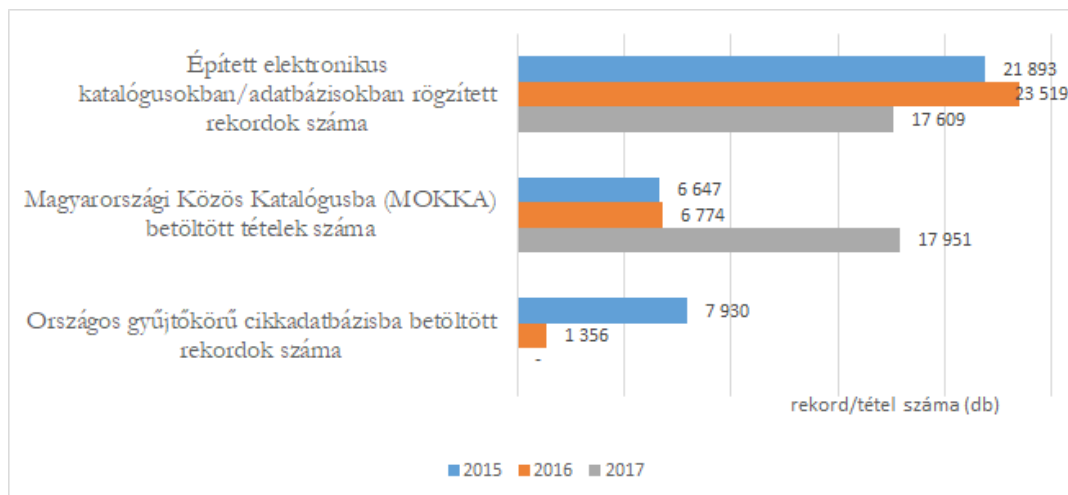
Állományunk gyarapodása 2016-ban az NKA Könyvtámogatási program keretében kapott dokumentumok magas száma és összege miatt volt kiugró. Kétszer kaptunk összesen több mint tíz millió Ft értékben 3582 dokumentumot. 2017-ben csak egy alkalommal részesültünk ilyen nagyobb összegű támogatásban, viszont nagyon sok volt az ajándék kötet és az átletározás címén bekerült dokumentum.

2017-ben a korábbiaknál több dokumentumot selejteztünk. Ennek egy része a 2016-ban lezajlott állományellenőrzés során feltárt hiány volt. Az olvasói igények és a technika változása miatt a hangkazetta és a videokazetta állományunk is erős szelekción esett át. Emellett szükség volt a több példányos, olvasók által nem keresett kötetek selejtezésére. Bizonyos témák jelentősen elavultak (útikönyvek, stb.), ezek leválogatását is 2017-re tudtuk beiktatni. Nagyon fontos az állomány frissítése, ezért a selejtezést 2018-ban is folytatni kell.

2.2 Gyűjteményfeltárás

A 2017. évi tevékenység szöveges ismertetése és értékelése.

Mutatók	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Épített elektronikus katalógusokban/adatbázisokban rögzített rekordok száma	23519	23 519	17 609	-25 %
Magyarországi Közös Katalógusba (MOKKA) betöltött tételek száma	6 774	6 774	17951	+165%
Országos gyűjtőkörű cikkadatbázisba betöltött rekordok száma	1 356	1 356	0	-100%
Feldolgozás időtartama (egy dokumentum feldolgozásának átlagos időtartama órában kifejezve)	0,5	0,5	0,5	0
Beérkező új dokumentumok olvasók számára történő hozzáférhetővé válásának időtartama napokban kifejezve (átlagosan)	3	3	3	0
A gyűjtemény elektronikus feldolgozottsága (az elektronikus katalógusban feltárt dokumentumok száma a gyűjtemény egészének %-ában)	99	100	99	-1%

A Corvinában rögzített rekordok számát a Békés Megyei Könyvtár adatbázisban és a KSZR adatbázisban rögzített rekordok számának összege adja. Mivel 2017-re a KSZR adatbázis már szépen gyarapodott, egyre ritkábban van szükség az új rekordok bevitelére, inkább csak példányadat pótlás történik, ami nem számít új rekordnak. 2016-ban még kevesebb adatot tartalmazott ez az adatbázisunk, többször volt szükség az új adatok bevitelére, ezért volt sokkal magasabb a rögzített rekordok száma.

2016-ban egy technikai hiba miatt a felvitt adataink nem töltődtek a MOKKA-ba. Miután ezt kijavítottuk a bevitt adataink folyamatosan töltődnek.

2017-ben a cikkadatbázisba sajnos nem töltöttünk fel egyetlen rekordot sem. Ennek oka legfőképp a létszámihiány, nem volt, aki ezt a feladatot elvégezze.

2.3 Állományvédelem

A 2017. évi tevékenység szöveges ismertetése és értékelése.

Mutatók	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Tárgyévben fertőtlenítés, kötés, javítás, restaurálás, savtalanítás vagy egyéb aktív állományvédelmi intézkedésben részesült dokumentumok száma	0	0	0	0
Muzeális dokumentumok száma	14 731	14 731	14 819	+1%
Restaurált muzeális dokumentumok száma	0	0	0	0
Az állományvédelmi célból digitalizált és a konvertált dokumentumok száma	2 732	2 732	2 754	+1%
Biztonsági jellel ellátott dokumentumok száma	663	663	902	+36%
A könyvtári dokumentumok állagának védelmét szolgáló gépek száma	17	17	17	0

Az olvasói igények folyamatosan változnak, kevesebben használják az olvasótermet, szeretnék hazavinni a könyveket, szívesebben dolgoznak otthon a könyvtári könyvekből. Ezért csak a klasszikus értelemben vett kézikönyveket, albumokat, szótárakat stb. irányítjuk az olvasóterembe. Mivel most csak az olvasóterembe kerülő dokumentumokat látjuk el biztonsági jellel, ezért lett kevesebb a 2017-ben a számuk.

2.4 Tudományos kutatás

A 2017. évi tevékenység szöveges ismertetése és értékelése (kutatónapok megítélésének kritériumai, ellenőrzése)

A tudományos kutatás fogalmát többféle módon értelmezhetjük. Alapvetően a világ, a valóság megismerésének módja, szabályszerűségek, törvényszerűségek, összefüggések felderítése és rögzítése, amelynek eredménye valamilyen formában publikált.

- 1) „a kutató a kutatási probléma, kérdésselvetés meghatározása után tervezetten, szabályszerűen adatokat gyűjt, az adatokat feldolgozza, elemzi és a tudományos publikációk elvart tartalmi elemei és formája szerint közzéteszi mások számára. (Héra, Ligeti 2005)”
- 2) Eco (2002) szerint kutatás egy felismerhető tárgy – nem feltétlenül fizikai értelemben vett tárgy – körül mozog, amelyet olyan módon definiálnak, hogy mások számára is felismerhető legyen. A tudomány lényege, hogy mások által még ki nem mondott új eredményt hozzon, és ez az eredmény mások számára is hasznos legyen.
(Bonczi Imre: Kutatásmódszertani alapmeretek, Pécs, PTE, 2015, 10. p.)

A könyvtár, a Békés Megyei Könyvtárban konkrétan az olvasóteremben dolgozó munkatársak feladata segíteni az olvasókat, helytörténeti kutatókat, a tudományos dolgozatokat készítőket, a szakirodalmi munkákat szerkesztőket. Ez a tevékenység folyamatosan, igény szerint történik.

2017-ben kutatónapot nem tudott biztosítani az intézmény, a jelenlegi létszám, a könyvtári feladatok folyamatos ellátása ezt nem tette lehetővé.

A BMK által kiadott kiadványok összeállításában külső munkatársak, önkéntesek is részt vettek. Az információgyűjtés és a szerkesztés aprólékos tevékenység, odafigyelő, pontos, precíz munkát, sok időt igényel. A könyvtárosok egyéb tájékoztató, fejlesztő és adminisztrációs munkájukkal párhuzamosan végzik ezt a tevékenységet. A kutatómunkára és a kutatók segítésére fordított idő csak becsléssel állapítható meg, 2017-ben (4 fő tájékoztató könyvtáros személyenként és fejeként hetente 8 órában) 1664 óra.

A 2017-ben megjelentetett könyvek, publikációk:

Csbai százak – gyűjtemény a helyi szerkesztésű online helyismereti enciklopédiában (<http://bekeswiki.bmk.hu/?jsessionid=3709F0D1827A06184D7FD330E810E448>)

Békéscsaba újratelepítésének 300. évfordulója (2018) alkalmából a BékésWiki online enciklopédiába a könyvtárosok 2017-ben folyamatosan készítettek szócikket jeles békéscsabai személyekről (80 szócikk).

100 éve történt – blog folyamatos bővítése

Az olvasóterem munkatársa, Tóth Katalin könyvtáros minden hónapban bővítette a 100 éve történt rovatot. A Békés című hetilap 100 évvel ezelőtti számaiból érdekes híreket helyezett el a földszinti tablón, valamint a Tumblr-en működő blogon. A tablón elhelyezett és a Tumblr-en elérhető hírek száma 2017-ben 110 db volt.

Lischka Lipót-émlékkötet

A kötet a Békés Megyei Könyvtár, a Munkácsy Mihály Múzeum, a Békés Megyei Levéltár és Békéscsaba Megyei Jogú Város Német Nemzetiségi Önkormányzata támogatásával jelent meg. Az anyaggyűjtést, a szerkesztést önkéntes munkában végezte Dr. Sicz György kertészmérnök.

A mi Alföldünk/ Nasa Dolná zem

A dél-alföldi szlovák és szlovák kötődésű szerzők kétnyelvű irodalmi antológiája a Békés Megyei Könyvtár gondozásában jelent meg. A kötet szerkesztője Lonovics Lászlóné. A kötet hiánypótló, Békés megyei és megyei kötődésű szerzők írásait tartalmazza.

A Békés Megyei Könyvtár nemzetiségi állománya a helytörténeti gyűjteményben. In: Barátság 2017/3. sz.

A nemzetiségi állományra épülő kisebb kutatás eredménye az OIK konferenciáján hangzott el és megjelent a Barátság című folyóirat különszámában.

Megjelentetett kutatásaink:

A Békés Megyei Könyvtár nemzetiségi állománya a helytörténeti gyűjteményben (a megyei könyvtár nemzetiségi állományának összetétele, a megye nemzetiségi népességének összetétele, a jelentősebb helyi és megyei nemzetiségi programok (jellemzően roma, szlovák, kevesebb német és román).

Jelentős kutatómunkát kellett végezni a Lischka könyv összeállításához és a 100 éve történt blogot is kutatási eredmény megjelentetésnek tekintjük.

Szakértői tevékenység

A BMK EMMI által felkért szakértője 2017-ben 3 településen végzett vizsgálatot (Hajdú-Bihar, Csongrád megye). A megyében működő települések könyvtárait vagy szolgáltató helyeire vonatkozóan külső felkérést nem kaptunk, igazgatói (magasabb vezetői) pályázat véleményezésben 1 alkalommal vett részt munkatársunk (Gyomaendrőd).

Konferenciák, melyeken részt vettek a BMK munkatársai

- OIK nemzetiségi konferencia
- Könyvtár 2.0 konferencia, OSZK – Kertész Zoltán előadása Makerspace témában
- Olvasó közösségek konferencia – Szentendre
- Könyvtármarketing – Szeged
- Gyermekkönyvtárosok szakmai napja

A BMK által szervezett szakmai napok

- Könyvtári programok, foglalkozások, helyismeret a könyvtárban – KSZR szakmai nap
- Könyvtármarketing – KSZR szakmai nap Geszten
- Felkészülés a Minősített Könyvtár cím elnyerésére – tréning Szarvason
- Szakmai kirándulás Sárospatak környékére
- Nyilvános könyvtárak szakmai napja – Reformáció, Cselekvő Közösségek, minőség
- MKE Békés Megyei Szervezete szakmai napja pályázatírás témában
- MKE Békés Megyei Szervezete szakmai napja helytörténet témában
- MKE Gyermekkönyvtárosok Szekciója országos szakmai napja

Publikációk 2017

1. Kertész Zoltán: Innovatív szolgáltatások című előadása a K2 továbbképzési sorozat Könyvtárak új szerepben című rendezvényén: <http://ki.oszk.hu/content/k-nyvt-rak-j-szerepben-innovat-v-szolg-ltat-sok-k2-tov-bbk-pz-si-sorozat>
2. Aranyos éjszaka – 2017. 07.07. – videó a gyermekkönyvtár youtube csatornáján
3. Mátyás anyja előadás/flashmob – videó a gyermekkönyvtár youtube csatornáján
4. Költészet napi foglalkozás: 2017. április 11. – videó a gyermekkönyvtár youtube csatornáján
5. Költészet napi foglalkozás: <https://www.youtube.com/channel/UCRRtohbGpCmFyEg1OqLj3Ug>
6. Kiss Ildikó: A BMK Gyermekkönyvtára – prezentáció a MKE Gyermekkönyvtáros Szekció oldalán
7. Csak tiszta forrásból! Az OKN programsorozat Békés megyei rendezvényei - szakmai beszámoló, Hungaricana, <https://hungaricana.hu/hu/nka-palyazati-beszamolok/>
8. Egységes értelmezés és számítás a könyvtári statisztikában - szakmai továbbképzés megvalósítása a Dél-alföldi régióban - szakmai beszámoló, Hungaricana, <https://hungaricana.hu/hu/nka-palyazati-beszamolok/>
9. A Békés Megyei Hírlap digitalizálása 2000-től napjainkig - szakmai beszámoló, Hungaricana, <https://hungaricana.hu/hu/nka-palyazati-beszamolok/>
10. Tréningek megvalósításával a Minősített Könyvtári Cím megszerzéséért - szakmai beszámoló, Hungaricana <https://hungaricana.hu/hu/nka-palyazati-beszamolok/>

Mutatók	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Kutatómunka éves időalapja (munkaóra/év)	300	300	1664	+455%
Tudományos kutatások száma	3	3	3	0
A könyvtár összes publikációinak száma és ebből a könyvtár szakemberei által készített, nyomtatott vagy elektronikus formában megjelent publikációk száma	4	4	4	0
Idegen nyelvű publikációk száma	1	1	1	0
Nemzetiségi nyelvű kiadványok, publikációk száma	0	1	1	+100%
A könyvtár által kiadott kiadványok száma	1	1	2	+100%
A könyvtár szakemberei által tartott előadások száma	12	24	7	-42%
A könyvtár szakemberei által elvégzett szakértői tevékenységek száma	9	9	13	+44%
A könyvtár által szervezett konferenciák száma	6	7	8	+33%
A könyvtár által szervezett konferenciákon résztvevők száma	320	320	302	-6%
A könyvtár szakembereinek konferencián való részvételének száma	15	15	35	+133%
A képzésben, továbbképzésen részt vett dolgozók száma	5	5	6	+20%

A 2017-re tervezett iskolai roadshow megvalósítása hosszabb előkészítést igényel, a humánerőforrás kapacitás elégtelensége (alapvető létszámhiány mellett több hosszabb idejű betegség) miatt csak részben sikerült megvalósítani. Részben már megvalósul: óvodai mesejártat, a Vitézi játékokon stand felállítása, a városi szintű, középiskolai Garabonciás napokon való részvétel. A Kódolás hete rendezvénysorozat révén kapcsolatba kerültünk a Kazinczy Ferenc Általános Iskolával, ahol lehetőségünk volt bemutatni néhány szolgáltatásunkat.

A BMK munkatársai közül 12-en nem vettek részt képzésben és nem voltak szakmai rendezvényen sem – nagyobb arányban takarítók, gondnok és könyvtári adminisztrációt végzők köréből.

2.5 Az olvasói terekben folyó tevékenységek

2.5.1 Olvasóterem

Az olvasóterem a könyvtár emeleti részén van, az érdeklődők itt találják meg a zenei részleget, a régi folyóiratokat és napilapokat, a helyismereti gyűjteményt és a nem, vagy csak korlátozottan kölcsönözhető könyveket.

A tájékoztató könyvtárosok sokrétű feladatot látnak el, itt nyílik lehetőség a kutatómunkára, itt tudják a régi könyvek táráat, a Békési gyűjteményt, a térképeket, a mikrofilmeket megnézni. Itt lehet a fizetett és ingyenes adatbázisokat használni (pl.: NAVA, ADT, OPTEN), az evangélikus egyház anyagkönyveinek adatbázisában kutatni. Ezeket a szolgáltatásokat csak a könyvtár falain belül érhetik el a használók.

A régi napi- és hetilapok közül a Körösvidék, a Békésmegyei Közlöny és a Békés elérésében szorgalmazzuk az állományunkból a Hungaricana-ba, a távolról is elérhető, teljes szövegében kereshető adatbázisba feltöltött változatok használatát. Az adatbázist egyre szélesebb körben használják a helytörténet iránt érdeklődők, többek között a „Békéscsaba a múltban” virtuális közösség tagjai is.

Az olvasóterem fő használói a kutatók és a középiskolás tanulók, számuk az előző évekhez hasonlóan. Többségük saját számítógéppel érkezik, áramot és internetet kérnek (wifi) munkájukhoz. A helyiség csendessége alkalmas biztosítja a nyugodt munkára és tanulásra.

Az olvasóterem személyi ellátottsága megfelelő, eltérően a többi intézményegységtől. Jelenleg 5 fő tájékoztató könyvtáros és egy zenei könyvtáros dolgozik a területen. 2017-ben 1 fő egyetemi fokozatot szerzett, 1 fő segédkönyvtárosi képzésre, 1 fő 120 órás minőségbiztosítási tanfolyamra jár. A tanulmányok során szerzett friss ismereteket azonnal hasznosítják, beépítik munkájukba.

Az olvasóterem feladata dokumentumajánlásokat készíteni a zártláncú TV hálózatra, így az épületben működő szervezetekbe érkezők (Békés Megyei Hírlap, Tankerület, POK, Energetikai Kft. stb.) is kapnak tájékoztatást az állományról. 675 különböző ajánló készült el, melyekben könyveket, CD-ket, DVD-ket és kottákat mutattunk be.

A könyvtár nagyméretű közlekedőterületei alkalmasak kiállítások szervezésére, ahová az olvasóterem munkatársai készítik a könyvtár kiállításainak egy részét. Az egyik kolléganő feladata a 100 éve történt sorozat gondozása, amely egy tablóból áll, ahol havonta tesz ki új szemelvényeket a 100 évvel ezelőtti Békés című lap cikkei közül. Tartozik hozzá egy elektronikus felület, a Tumblr blogkezelőn, ott is publikálja a képeket, szövegeket. Munkájával a Békés Megyei Hírlapot is segíti, amelyben alkalmanként megjelenik egy cikk az általa válogatott régi hírekből. A blogra 110 bejegyzés került ki 2017-ben.

Több munkatárs vett részt az Arany János-émlékév programjainak kidolgozásában és megvalósításában. Készült bibliográfia, interaktív középiskolai vetélkedő, előadás és több kiállítás. Az egyik tárlat a megyei könyvtár anyagából szemlézett, a másik az OSZK-tól kölcsönzött kötetekből és a BMK Zichy albumjaiból állt össze. A vetélkedő esetében a szervezésen kívül a feladványok és az értékelés feladatait is ellátták a munkatársak.

Szabó Magda születésének 100. évfordulójára egy kiállítással emlékeztünk meg.

2018-ra átnyúlik a Békés Megyei Levéltár vándorkiállításának szervezése, előkészítése „Körök, egyletek a civil társadalom története” címmel.

További, olvasószolgálathoz köthető rendezvények: Valentin napra kvíz, március 15-ére kiállítás, október 2-án Kodály Zoltán emlékestet szerveztünk. A december 18-án megtartott „Nemzetiségek napja” esemény megvalósításában részt vettek az olvasóterem munkatársai, ahol a helyi nemzetiségi közösségek mutakozhattak be és online totó is kapcsolódott hozzá.

Készültek könyvkiemelések, többek között Kassák Lajos, Jane Austen, Tamási Áron, Fábry Zoltán, Golden Globe, Oscar-díj témákban.

A munkatársak szívesen és rendszeresen járnak különféle konferenciákra, rendezvényekre, melyek segítik a szakmai munkát és a kapcsolattartást.

Konferencián, kiállításon, könyvbemutatóon való részvétel:

- Munkácsy Emlékházban a **Kisnemesi Otthonok Országos Találkozója**;
- Békés Megyei Könyvtár: Szakmai nap – **Reformáció 500**;
- **Arany 200 busz** megtekintése – Gyula;
- **Körök, egyletek, a civil társadalom története** – a Békés Megyei Levéltár vándorkiállításának megtekintése Békésen;
- A Békés Megyei Levéltárban **A kiegyezés és az utána következő fél évszázad** című konferenciáján való részvétel Gyulán.

Az Arany János év jó alkalom volt, hogy a közeli Nagyszalontával felvegyük a kapcsolatot, ahová könyvtárlátogatásra és az Arany János konferenciára is mentek munkatársak.

További rendezvények, ahol a Békés Megyei Könyvtár kollégái képviselték az intézményt:

- Nemzetiségi, Nemzetiségkutatás és helytörténet – Szellemi, kulturális kincsek és könyvtári dokumentumok és szolgáltatások tükrében,
- Vitézi játékok,
- Európa Nap,
- Kárpát-medencei Könyvtárosok Találkozója,
- K2 kísérleti műhely előadásai,
- MKE vándorgyűlés,
- Könyvtármarketing konferencia,
- Ki őrzi meg az internetet? Műhelynap az OSZK-ban,
- A könyvszakma és a könyvtárak partnerkapcsolati lehetőségei,
- Digitális reggeli (webmarketing tréning Békéscsabán),

A születésnapú újságok készítése 2017-ben kissé visszaesett, de továbbra is közkedvelt szolgáltatás maradt. Helyben vagy más könyvtárból kért másolat felhasználásával készültek el az egyedi „újságok”. Személyes egyeztetés után igény szerint – nyomdai szolgáltatást igénybe véve – történik a kötetés, a fűzés vagy a mappázás. 2017-ben a vékonyhátlapos füzet formátumot a partneryomda megszüntette. A termék készítése során felhasználjuk a Hungaricana és az Arcanum Digitális Tudománytár lehetőségeit is. Ha nincs meg az adott lapszám a gyűjteményünkben, akkor az említett két helyen keresünk először digitális verziót és csak utána folyamodunk könyvtárközi kéréshez. A csökkenés egyik lehetséges oka a Hungaricana otthoni elérése. Egy egyszerű nyomtatáshoz már nem kell igénybe venni a használatát a könyvtár szolgáltatását. A 2018-as év egyik feladata lehet a születésnapú újság készítésének megújítása.

Születésnapú újság (db)	2013	2014	2015	2016	2017
Műbőr-kötésben	35	59	65	71	55
Dossziében	6	3	15	7	12
Füzet (átlátszó előlappal vékony karton hátlappal)	18	22	5	6	0
Füzet (átlátszó előlappal vastag karton hátlappal)	20	48	34	45	40
Kötés nélkül	22	51	34	25	22
Összesen	101	183	153	155	133

A fentiekén kívül folyamatosan készítettünk még könyv-, cd- és dvd-ajánlókat a honlapra és a könyvtár Facebook oldalára is.

A 2017-es tervek közül azokat sikerült megvalósítani, amelyeknek az anyagi vonzata minimális vagy 0 Ft volt. Így az idegen nyelv tanítását szolgáló könyveket átköltöztettük a kölcsönzörészlegbe. Az útikönyvek állományvédelmi szempontból kiválogatott része maradt csak az olvasóteremben, a többi kötet szintén átkerült a kölcsönzésbe. Selejteztünk duplum VHS kazettákat és a magnókazettákat. Elkezdődött a zenei részleg átalakítása, belső polcátrendezéssel bővítettük a tárolókapacitást. Az idegennyelvű folyóiratok elkerültek a

békési raktárba. A számítógép-kapacitási problémát házon belüli átcsoportosítással rövidebb időre megoldottuk.

2.5.2 Helyismereti szakszolgálat

Helyismereti, helytörténeti szempontból a **Békési Gyűjtemény** kiemelt jelentőségű állományrész. A Békés megyével kapcsolatos dokumentumok folyamatos gyűjtésén, elérhetővé tételén túl elsődleges feladat a gyűjtemény digitalizálása. A gyűjtés hatékonyságának javítására készült egy lista a megyében található nyomdákrol, melynek segítségével felhívtuk a figyelmet a kötelempéldány-szolgáltatás fontosságára, ennek eredményeképpen a gyűjteményrész hatékonyabban gyarapodott.

2017-ben a Békés Megyei Hírlap 2001-től történő digitalizálását készítették elő a munkatársak. Ennek a projektnek az eredménye NKA támogatással került publikálásra a Hungaricanában.

A német nemzetiségi önkormányzat 2017-ben is támogatta a kutatómunkát, így született meg a Lischka Lipót, volt városi főkertész életét bemutató kötet, hozzá kapcsolódóan kiállítás és emléktábla-avatás, konferencia. Ehhez a kézirat- és régikönyves gyűjteményünk szolgált forrásokkal.

Békéscsaba újratelepítésének 300. évfordulójára már 2017-ben elkezdődtek az előkészületek. Jelentős mértékben gyarapodott a BékésWiki helyismereti enciklopédia szócikkeinek száma. Több, mint 100 helyi és országosan is ismert személy életrajzát készítették el a kollégák közfoglalkoztatottak és diákok segítségével, valamint bevontak helyi közösséget, – a Békéscsaba a múltban Facebook csoportot – és több híresség leszármazottját. Ennek a munkának az elkészülte 2018 elejére várható. Többféle kereszthivatkozás, évfordulónaptár és emléktábla adatbázis született meg kiegészítésül.

Elkezdődött a kéziratárban őrzött Haán Albert és Banner János által írt Békéscsaba története dokumentum újratördelése, egy esetleges későbbi kiadásra előkészítése, szintén a 300 éves évforduló kapcsán.

Az olvasóterem munkatársai a könyvtárat levéltári és más helyismereti rendezvényen is képviselték. Sajnos a komolyabb, elmélyült helyismereti kutatómunkára még mindig nincs lehetőség. Megfelelő végzettségű önkéntes, közfoglalkoztatott vagy állandó munkatárs jelenléte lenne a megoldás, de törekvéseink mindaddig eredménytelenek maradtak.

2.5.3 Gyermekkönyvtár

A gyermekkönyvtár a korábbiaknak megfelelően, a szolgáltatások megismertetése és az olvasás megszerettetése céljából színes programokkal várta látogatóit. A Meseszombat sorozat elegendő számú könyvtáros hiányában 2017-ben szünetelt.

A program szervezését nehezíti, hogy csak akkor valósítható meg, amikor a két gyermekkönyvtáros együtt ügyel szombaton. Mivel azonban csak 2 fő látja el a könyvtárosi feladatokat, és a szabad hétvégék kiadása kötelező, ezért havonta csak egy alkalommal tudnak együtt ügyelni.

A Mesejárt foglalkozás 2017-ben csak 6 alkalommal történt meg. A program célja a gyermekkönyvtár bemutatása az óvodák nagycsoportosai számára, valamint az óvodákkal való intenzívebb kapcsolat kialakítása. Bármelyik békéscsabai óvoda nagycsoportja jelentkezhet a programra. Havonta egy kiválasztott csoportot látogatnak meg a gyermekkönyvtárosok, előre egyeztetett időpontban. A foglalkozás során egy kis játék után mesélnek és beszélgetnek a könyvtárról, a beiratkozásról, majd a csoport által éppen feldolgozott témában összegyűjtött könyvtári könyveket nézegethetik meg a gyerekek.

2017-ben közfoglalkoztatásban a papírfonás titkaiba nyerhettek sokan betekintést. A foglalkozások mind a felnőttek, mind a gyerekek körében népszerűnek bizonyultak.

A városi gyermeknapra indiános témakörrel készültek a munkatársak, melyhez tartozott egy kiállítás is. A rendezvény sokak tetszését elnyerte. Folytatódott a sikeres gyermekkönyvtári

éjszaka programja is, immáron harmadik alkalommal, ebben az évben Arany János adta a feladatok témáját.

2017 egyik fontos feladata volt a VándorBagoly-díj továbbadásának lebonyolítása. A Könyvtárosok Egyesülete Gyermekkönyvtári Szekciója szakmai napot tartott, ahol a díjat tovább adtuk, valamint a résztvevők színes programokon vehettek részt. A könyvtár megtekintése után a Meseházat és a Békéscsabai Napsugár Bábszínház műhelyét is megnézhatték.

Kiállítások:

- Indiánok: Gyermeknapra

Kiemelések: (24 db)

1. *farsangi könyvajánló*
2. *Arany 200*
3. *1848. március 15-re emlékezve*
4. *tavaszi*
5. *víz világnapja*
6. *húsvét*
7. *Csukás István*
8. *Föld napja*
9. *Anyák napja*
10. *Madarak, fák napjához kapcsolódó könyvajánló*
11. *indiánok*
12. *nyári olvasmányok*
13. *óvoda- és iskolakezdés*
14. *népmese napja – Benedek Elek*
15. *víz+ spanyol téma*
16. *állatok világnapja*
17. *őszi kézműves*
18. *péntek 13.*
19. *Kormos István*
20. *Márton nap*
21. *karácsonyi mesék, történetek*
22. *Csukás kiállításához*
23. *Marék veronika 80.*
24. *újév – malacos mesék*

Programok:

- **02.14. Nemzetközi könyvajándék nap** (könyv cserebere)
- **Mesejárt** (a békéscsabai óvodákban 6 alkalommal): márc. 8., 9., 22., ápr. 6., okt. 11., 17.
- **Kézműves foglalkozás:** márc. 15-ei, húsvét,
- **Diafilmvetítés:** húsvét, Arany János; nyáron: 07.21, Népmese napja, nov. 22. – diahónap, Csukás kiállításához dec. 5-7.
- **Papírszínház:** 04.11. Költészet napja
- **KSZR:** papírszínházi fogl.: Kardoskút 05.18. ; Körösújfalú 05.26., Lőkösháza 06.29.
- **Gyereknapi:** május 28. Indiánok
- **Telegdi Ágnes író:** 06.09. Ünnepi könyvhét
- **III. Éjszaka a gyermekkönyvtárban:** július 7. Arany János
- **Országos Könyvtári Napok:** Alföldvíz előadása
- **Spanyol éjszaka** 10.07.
- **Őszi szünetelő az Emlékházzal:** Nem látogatott terek bemutatása + Bertalan és Barnabás
- Nov. 4. **Iskolába készülők** – kézműveskedés és „játsszóház”
- **Gulyás Bianka kutyás terapeuta dec. 5-6.**

Elmaradt: Meseszombat, Kerek világ – érzékenyítő délelőtt

Gyermekkönyvtárosok szakmai bemutatkozása a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Germekkönyvtárosok Szekciója rendezvényein:

- a BMK gyermekkönyvtári programjainak bemutatása prezentáció (VándorBagoly-díj)
- A gyermekkönyvtár interaktív mesefeldolgozásai prezentáció, Circus Maximus foglalkozás

2016 szeptemberétől a gyeden lévő kolléganő helyettesítését kellett megoldani. Közfoglalkoztatásban dolgozó munkatárs volt a kiegészítő, a megfelelő helyettesítés 2018-ban is feladat.

A gyermekkönyvtár koncepciója, hogy az általa kiszolgált korosztály mindegyikének legyen megfelelő program. Így a Mesejárat elsősorban az óvodás korosztálynak szól. Az általános iskolás korosztály programválasztéka lényegesen gazdagabb: író-olvasótalálkozók, rendhagyó irodalomórák és ismeretterjesztő játékok, szünidei kézműves foglalkozások, előadások, könyvtári éjszakák, stb.

Látogatók a gyermekkönyvtárban	2013	2014	2015	2016	2017
Összesen (fő)	7 868	9 180	9 783	9 149	10 157

	látogató (fő)	új beiratkozó (fő)	Könyvtárban csoport		összes látogató (fő)	Könyvtáron kívül	
			csoport (db)	létszám (fő)		csoport (db)	létszám (fő)
2016	8469	283	35	680	9149	6	155
2017	9418	325	38	739	10.157	10	203

A 38 csoport könyvtárbemutatón, diafilmes, papírszínházi vagy játékos mesefoglalkozáson vett részt, könyvajánlást kapott.

Az évek óta tervezett gyermekkönyvtári bútorcsere időpontja tovább tolódik a megfelelő források hiánya miatt. Az olvasóterem és a gyermekkönyvtár megfelelően hangszigetelt elválasztó része elkészült, ezzel a vetítőfelületet tudtunk kialakítani. Még az árnyékolását kell megoldani és akkor a gyermekkönyvtár alkalmas lesz diafilmvetítésre.

2.5.4 Földszinti kölcsönzőtér, tájékoztató pult

A kölcsönzőtér munkatársai is részt vettek a könyvtár nagyrendezvényeinek lebonyolításában, mint például a gyermeknap, őszi könyvtári hét, könyvtári éjszaka. A kölcsönzőtérben belül az

olvasók körében népszerű könyvkiemeléseket készítenek időről-időre. 2017-ben összesen 45 témában válogattak irodalmat az ott dolgozó munkatársak:

- I. világháború,
- 1849. október 6.,
- Apák napja
- Mi vár ránk a jövőben,
- Új könyvek folyamatosan kiállítva,
- Magyar kultúra napja,
- Mesterkurzus könyvek,
- Királyi házak sorozat,
- Érdekességek folyamatosan kiállítva,
- Kortárs magyar irodalom folyamatosan,
- Rakéta regénytár folyamatosan,
- Mozgás (sport témájú könyvek),
- Lélek kontroll (pszichológiai könyvek)
- Szerelmesek napja (Valentin nap)
- Vakrandi egy könyvvel (zsákbamacska könyvek),
- Itt a tavasz (tavaszhoz kapcsolódó könyvek),
- Március 15.,
- Víz világnapja (március 22.)
- Tudástár (Corvina tudástár sorozata),
- Miért hiszek sorozat,
- Kellemes Húsvétot,
- Föld napja (ápr.22.)
- Anyák napja,
- A család nemzetközi napja (május 15.),
- Az ókori Egyiptom
- Levélregények,
- Különleges könyvek,
- Talentum tudományos könyvek,
- Femina könyvek,
- Új angol nyelvű könyvek,
- Hurrá nyaralunk!
- Futball Európa-bajnokság,
- Képregények
- Vidám könyvek,
- Mit mondanak a betűk,
- Hétköznapi pszichológia,
- Tudomány-egyetem
- Elfeledett magyar irodalom,
- 1956,
- Magyarok lenni
- Egészségünk,
- 20. századi hadtörténet,
- Karácsony,
- Tudomány-Egyetem
- Különleges könyvek

A kölcsönzőtérben dolgozó kollégák feladata az alapszolgáltatásokon (tájékoztatás, kölcsönzés) kívül a statisztikakészítés, rendezvényszervezés, sajtófigyelés. Az olvasóteremmel megosztva végzik a könyvtárközi kérések feldolgozását. Az iskolai közösségi szolgálatos gyerekek munkájának koordinálása, feladattal való ellátása is a kölcsönzőtérben történik. A tervezett könyvespolccserék nem történtek meg anyagiak hiányában. Az olvasóteremből idekerült idegen nyelvi oktatási anyag és a térben több helyen megtalálható gyűjtemény egységesítése megtörtént, külön elhelyezve a szépirodalom, a szakirodalom és a nyelvtanulást segítő irodalom. Az állomány leválogatása is megtörtént. A kölcsönzőtér dokumentumainak apasztása elkezdődött, a polcok szellősebbé tétele is megtörtént.

A könyvtárat látogató csoportok nyilvántartását 2017-től egy helyen végeztük, mivel minden csoport az egész könyvtárat megtekinti. Ennek köszönhetően hatékonyabb az adatok rögzítése. 2017-ben 84 csoport tett látogatást a könyvtárban különféle rendezvényekre és könyvtárismereti látogatásokra. Ezen túl a gyermekkönyvtári csoportok száma 48 volt.

A kölcsönzőtérben dolgozó munkatársak közül 1 kolléganő biblioterápiás tanfolyamon, 1 pedig segédkönyvtáros képzésben vett részt.

2.5.5 Fiókkönyvtárak

A Békés Megyei Könyvtár fiókkönyvtári hálózata a gerlai ÁMK könyvtárának feladatellátásával bővült 2017-ben. Az ÁMK könyvtára nem felelt meg a nyilvános könyvtári alapeladatoknak, ezért lekerült a nyilvános könyvtárak jegyzékéről, és a továbbiakban a megyei könyvtár segíti a településrész könyvtári ellátását. A jövőbeni tervek szerint a fiókkönyvtárak száma gerlai könyvtárral bővül majd.

2017-ben megkezdődött az integrált kölcsönzési rendszer bevezetésének előkészítése a fiókkönyvtárban. A megvalósítás áthúzódik 2018-ra.

Mezőmegyeri Fiókkönyvtár

A könyvtári feladatokat Vozárné Schimpl Mária látja el közfoglalkoztatásban. A településrészen közel kétezren élnek. A kerületben nem működik iskola, csak óvoda. A könyvtár az Arany János Művelődési Ház egyik termében kapott helyet. Alapterülete igen kicsi, ezért az újságolvasó rész kikerült a közös térbe, aminek köszönhetően megnőtt a használók száma.

Programok:

A Rímszerda című program témája a vers, 8 alkalommal, összesen 72 résztvevővel zajlott:

- Január 11.: Nemes Nagy Ágnes
- Február 8.: Fodor Ákos, Haiku
- Március 8.: Arany János
- Április 12.: Juhász Gyula
- Május 17.: Dsida Jenő
- Június 28.: nyári versek, nyárköszöntés
- Október 11.: Leelőssy Sándor, amatőr költő
- November 8.: Sinka István

Baba-mama Klub:

Balogh Edit vezetésével, tizenhárom alkalommal, általában 9 résztvevővel tartottak foglalkozást. A művelődési ház hétfőként megtartott kulturális, közösségi rendezvényeinek többször is helyt adott a könyvtár is; 13 alkalommal 186 főnek.

A Könyvtárnak 273 regisztrált olvasója van, ebből az új beiratkozók száma 2017-ben 12 fő. A látogatók száma 2096, közülük 262-en voltak 14 éven aluliak. 369 alkalommal kölcsönöztek könyveket, összesen 1195 db-ot.

Az olvasótérben napilapokat, illetve folyóiratokat olvasók száma csaknem ötven százalékkal nőtt az előző évhez képest, 635-ről 931-re.

Jaminai Könyvtár

2017-ben a Jaminai Könyvtárban is javult a programok kínálata. A feladatokat Székely Andrea és Bolláné Kukla Ágnes látják el közfoglalkoztatásban.

Programok

- Életvezetési Kör Aranykóné Sajti Julianna vezetésével,
- Born Gergely az előadás- sorozata,
- Magyar Kultúra napja Pribojszki Ferenc közreműködésével, két alsó tagozatos osztály részvételével.
- Kézműves Klub a farsang jegyében.
- Kocsis Ferenc előadása: A Csillagok Háborúja univerzuma,
- Internet Fiesta jegyében Kertész Éva (botanikus, muzeológus) előadása Bali szigete
- Veres Zsolt geológus: Utazásaim c. előadása
- Duró Lajos: Madarak és Fák Napja. előadás 2 iskolai osztály részvételével.
- Born Gergely új sorozata: Fényfelszabadítás
- Keresztzemes kézimunkák kiállítása (X-szemesek)
- Lázár Ervin Négyszögletű kerek erdő – olvasótábor
- Arany János: Rege a csodaszarvasról – olvasótábor
- A napközistábor résztvevőinek látogatása: Borító szelfi készítése
- Kesjár Kornélia kreatív művészeti tábora: Panchinelló
- Magyar Népmese Napja: meseolvasás – 24 gyerek
- A Téglagyár – kiállítás. Vantara Gyula országgyűlési képviselő nyitotta meg 30 fő részvételével
- Népi játszóház volt. Kertészné Varga Ágnes vezetésével 15 fő részvételével
- Karácsonyi üdvözlőlapok készítése Kertészné Varga Ágnes segítségével.
- Kovács Kálmánné: Téli ünnepkör – előadás a népi vallásosság jegyében ásványkiállítással
- G. Pataki Mária: Órangyal – a Fény ölelése kiállítás.

Lencsési Könyvtár

A Lencsési Könyvtár a helyi lakosság könyvtári ellátása mellett kiemelt feladatának tekintette felvenni és ápolni a kapcsolatot a városrész iskolájával és óvodáival.

Havi rendszerességgel tartottak a pedagógusok könyvtári órákat a könyvtárosok közreműködésével, óvodai csoportok szintén havonta látogattak el a könyvtárba.

Megismerkedtek a gyerekek a könyvtárral, a kölcsönzés menetével, és a könyvekkel. A gyerekek és a pedagógusok nagy lelkesedéssel és örömmel vettek részt ezeken a foglalkozásokon. A gyerekek beszéltek a szüleiknek a könyvtári órákról, és már a szülőkkel együtt keresték fel újból a könyvtárt.

Szelekovszky László fafaragó, nyugalmazott természetvédelmi szakember négy alkalommal tartott előadást a Lencsési Könyvtárban.

Már hagyománnyá vált, hogy Békéscsaba polgármestere, Szarvas Péter úr a Lencsési Könyvtárban tartja a térségi Polgármesteri Fogadóórát, illetve a Lakossági Fórumot.

2017. június 26-30-ig olvasótábort szervezett 8-10 éves gyermekek számára.

A tábor Kincses Benjaminszék, a Lencsési Általános Iskola pedagógusa vezette. A táborvezető a hét minden napjára változatos irodalmi témájú programot állított össze (szólások, közmondások, mesék, mondák). Az Olvasótábor vendége és aktív résztvevője volt a békéscsabai író Péter Erika, aki saját versesköteteivel ismertette meg illetve ajándékozta meg a gyerekeket.

A résztvevő gyerekek nagy örömmel olvasták az író verses meséit. Az olvasótábor keretein belül, a tábor résztvevői ellátogattak a Körösök Völgye Natúrparkba, a Turisztikai Főpályaudvarra, a Munkácsy Emlékházba.

2017-ben az Országos Könyvtári Napok keretein belül „Életünk a víz” címmel rajzpályázat volt a Lencsési Általános Iskola 3-4 osztályos tanulói számára, az elkészült rajzokból kiállítást nézhetek meg az olvasók. A kiállítás megnyitóját követően a Lencsési Könyvtár is csatlakozott az „Egyszerre koccintás” országos programhoz.

„Hagyományőrzés mesterfokon” címmel a Békéscsabai Hagyományőrző Kulturális Kör mutatkozott be előadással, és népi használati tárgyak kiállításával. Az adventi időszakban a Reformáció 500 programsorozathoz csatlakozva Marti Miklós református lelképásztor tartott Adventi gondolatok címmel ünnepváró beszélgetést.

A fiókkönyvtárak használati adatai

2017	személyes használat (alkalom)	kölcsönzött dokumentum (db)	beiratkozott olvasók (fő)
Jamina	4921	7323	363
Lencsési	15310	22086	1224
Mezőmegyer	2096	1195	273
Összesen	22327	30604	1860

2.5.6 A Békés Megyei Europe Direct Tájékoztató Központ 2017. évi tevékenysége

A központ a Europe Direct hálózat tagjaként az Európai Bizottság támogatásával működik és az Európai Bizottság Magyarországi Képvisellete irányítja szakmailag. 2017 a 2013-2017 közötti időszakra szóló ötéves keretszerződés utolsó éve volt. A feladatokat 4 munkatárs látta el rész munkaidőben.

A tájékoztató központ feladata elsősorban a megye lakossága EU-val kapcsolatos információigényének kiszolgálása. Tájékoztatót nyújt az unió történetéről, intézményeiről, működéséről és azokról a jogokról, lehetőségekről, amelyekkel minden uniós polgár élhet. Testreszabott információt nyújt a mindennapi életben felmerülő témákról pl. munkavállalásról, továbbtanulásról, pályázati lehetőségekről és utazásról. Az ügyfélszolgálati tevékenység személyesen, telefonon és e-mail-ben is elérhető.

2017. január és december között

- **látogatók** száma (az uniós témájú könyveket kölcsönzők is beleértendő): 177 fő
- **e-mail**-es megkeresések száma: 24 alkalom
- **telefonos** megkeresések száma 42 alkalom

Az információszolgáltató tevékenység fontos eszköze az internet. A központ **weboldalát** heti rendszerességgel frissítettük, a **facebook** oldalán pedig átlagosan heti 5 alkalommal posztoltuk a mindenkori aktualitásokat, az Európai Bizottság híreit, pályázati felhívások és részletes közelgő rendezvények részletes programjait. A linkgyűjtemény számos témában naprakész információkhoz irányítja el látogatóinkat. A közösségi médián keresztül a követők száma fokozatosan nőtt. Január elsején még 328, míg december 31-én 361 volt az oldal kedvelőinek száma.

2017-ben a nyomtatott sajtóban is havi rendszerességgel voltak megjelenések.

Az év folyamán az alábbi 10 cikk jelent meg a Békés Megyei Hírlapban:

- február 10. – Arany Pálma díjat kapott Erdős Norbert a libamáj védelméért
- március 10. – 60 éves az Európai Unió
- április 10. – Fiatalok esélye - Az Európai Szolidaritási Testület lehetőséget ad
- május 10. – Európa-nap a Csaba Centernél
- június 10. – 30 éves az Erasmus+
- július 10. – Beruházás
- augusztus 10. – Uniós regionális roadshow
- szeptember 12. – Mi lesz az EU jövője?
- október 10. – Juvenes Translatores, Uniós fordítási verseny középiskolásoknak
- november 10. – Csodálatos természet című rajzpályázat

A személyes és online ügyfélszolgálati munka mellett a munkatársak **rendezvények** szervezésével is foglalkoznak és rendszeresen részt vesznek **képzéseken** és **találkozók**on.

Képzések és találkozók:

- Országos Europe Direct Találkozó – január 18. – Budapest
- Országos Europe Direct Találkozó – április 3-4. – Budapest
- Hatékony kommunikáció a kohéziós politikáról Magyarországon (szeminárium) – május 22. – Budapest
- Országos Europe Direct Találkozó, november 7-9. – Egerszalók

Rendezvények:

Az év során összesen 23 rendezvény valósult meg. Ebből 4 volt harmadik fél rendezvényén történő részvétel, 13 rendezvény meghatározott hallgatóság számára, 6 pedig széleskörű hallgatóság számára szervezett.

	cím	időpont	helyszín
1	Mobilitási óra Mikolai Marcellal	január 23.	Gyula
2	Játékos uniós óra középiskolásoknak 1	február 21.	Békéscsaba
3	Játékos uniós óra középiskolásoknak 2	február 24.	Békéscsaba
4	Biztonságos munkavállalás az EU-ban	február 28.	Mezőkovácsháza
5	Biztonságos munkavállalás az EU-ban	március 27.	Szarvas
6	Az európai viselkedéskultúra alapjai - Görög Ibolya	március 28.	Békéscsaba
7	Internet klub	április 18-21.	Biharugra
8	Meséj Európa - regionális elődöntő	május 3.	Békéscsaba
9	Európa-nap a Csaba Centernél	május 5.	Békéscsaba
10	Kerékpáros kirándulás Gyulára a kastélyokhoz	május 27.	Gyula
11	Gyermeknap koncert (Mosolyra hangolók)	május 28.	Békéscsaba
12	88. Ünnepi Könyvhét - kivonulás	június 9.	Békéscsaba
13	Regionális roadshow a Gyulai Várfürdőben	július 1.	Gyula
14	Regionális roadshow Gyopárosfürdőn	július 22.	Gyopárosfürdő
15	Regionális roadshow a Dinnyefesztiválon	augusztus 5.	Medgyesegyháza
16	Szilvanapok	szeptember 9.	Szarvas
17	Kutatók éjszakája	szeptember 29.	Szarvas
18	Spanyol-nap	október 7.	Békéscsaba
19	Pályaválasztási Vásár	november 8.	Békéscsaba
20	4 for Europe országos középiskolás vetélkedő - regionális döntő	november 20.	Békéscsaba
21	Csodálatos természet - rajzpályázat óvodásoknak	november	Békés megye
22	Erasmus+ mobilitási óra Czeglédi Fruzsinnával	december 6.	Szarvas
23	Nemzetiségek karácsonya - a Békés Banda koncertje	december 18.	Békéscsaba

A rendezvényeken összesen 3 203 fő vett részt. Ebből 620 fő harmadik fél rendezvényén történő részvétel, 661 fő meghatározott hallgatóság számára tartott rendezvény és 1 922 fő széleskörű hallgatóság számára szánt rendezvényen volt.

Megírtuk, majd augusztusban benyújtottuk a 2018-2020 közötti periódusra szóló pályázatunkat (Europe Direct Információs Központ működtetése Békés megyében) és a 2018-as évre szóló cselekvési tervünket. Támogatási kérelmünket az Európai Bizottság Magyarországi Képviselete elfogadta.

3. Megyei hatókörű városi könyvtár területi feladatellátása

3.1 Kötelezpéldány szolgáltatás

A könyvtár gondozásában 2017-ben három kötet jelent meg (Wilim János-émlékkötet, Lischka Lipót-émlékkötet, A mi Alföldünk), a kötelezpéldányokat eljuttattuk az OSZK-ba.

Feladatunk gyűjteni a megyében megjelent kiadványokat. A hozzánk beérkező kötelezpéldányok száma erőfeszítéseink ellenére is nagyon kevés. Szeretnénk a nyomdák, kiadók segítségére számítani, akiknek kötelessége megküldeni az általuk megjelentetett kiadványokból 1 példányt, de sajnos ez gyakran nem valósul meg.

3.2 ODR tevékenység

A Minisztérium minden évben támogatja az ODR tagkönyvtárakat postaköltségre és dokumentum vásárlására fordítható kerettel, 2017-ben a Békés Megyei Könyvtárt 1 500 000 forinttal. Ez nagy segítség, mert a könyvtárközi kölcsönzés keretében megkért kiadványok magas postai díjjal adhatók fel. A beszerzést is jelentős mértékben segíti a keret, szakirodalmi állományunkat tudjuk frissíteni, bővíteni.

A könyvtárközi kérések száma minden évben növekszik, olvasóinknak is kérünk kiadványokat, de hozzánk is sokan fordulnak kérésekkel az ország minden részéből.

3.3 Területi ellátó munka

– **szervezési megoldások, szakmai tanácsadás, közös fejlesztések, dokumentum- és információszolgáltatás, a normatíva és az érdekeltség-növelő támogatás felhasználása.** (szöveges ismertető, tendenciák bemutatása)

A megyei könyvtár 34 települési nyilvános könyvtár szakmai munkáját segítette. Ebben az évben 4 alkalommal történt helyszíni szakmai segítségnyújtás (Békésszentandrás, Füzesgyarmat, Nagyszénás, Újkígyós). Szükséges lett volna további könyvtárak felkeresése is, ami azonban idő hiányában elmaradt. A telefonos megkeresések száma magasabb volt a korábbi évhez képest (átlagosan hetente min. 3 hívás). A látogatások során rövid, fotódokumentációval kiegészített feljegyzés készült a könyvtárak aktuális helyzetéről.

Az Országos Könyvtári Napok programjai között egyre több színvonalas könyvtári rendezvénnyel találkozhattak az érdeklődők. Az előadások, közönségtalálkozók, könyvbemutatók, akciók érdekes és hasznos elfoglaltságot nyújtottak az olvasók részére Békés megye települési könyvtáraiban és a KSZR szolgáltató helyein. Új partnerek bevonásával – Alföldvíz Zrt., Almásy-kastély Látogatóközpont – a különböző intézménytípusok együttműködése és támogatása biztosította a programok változatosságát. A programok Békés megyében a Békés Megyei Könyvtár koordinálásával 71 településen, 82 intézményben 258 programmal, közel 12 ezer résztvevővel valósultak meg.

A nyilvános könyvtárak részéről nagyon gyakran érkezik pozitív visszajelzés és köszönet az Országos Könyvtári Napok programsorozat szakmai és anyagi segítségével, amit a Nemzeti Kulturális Alap pályázata és a BMK szakmai segítsége tesz lehetővé. Nagyon jó érzés tapasztalni, hogy a kollégáknak ez milyen nagy segítség, és a nyilvános könyvtárak is évről évre aktívabb részesei az országos programnak. A nyilvános könyvtárak részvételi aránya a programban 88,8 %.

A nyilvános könyvtárak részére szervezett szakmai napok tapasztalata, hogy jelentős igény mutatkozik a települési könyvtárak részéről egymás munkájának, tapasztalatainak a megismerésére és megosztására. A közös gondolkodás, a tudásmegosztás, egymás szakmai segítése, a megosztott gyakorlati tapasztalatok motiválják a résztvevőket és elősegítetik a könyvtárakban folyó szakmai munka magasabb színvonalát.

Módszertani segítséget nyújtottunk pályázati tevékenységben (pályázatírás, pályázati koordinálás) és a minőségirányítás területén is átlagosan havonta 1-2 esetben. Közös programok, rendezvények szervezésével segítettük a megyében dolgozó könyvtáros kollégákat a nyilvános és KSZR könyvtárak szakmai napjain.

A megyei könyvtár jelenlegi létszáma nem teszi lehetővé módszertani osztály működését, ezért egyes szakmai projektekhez kapcsolódóan alkalmanként munkacsoportok alakulnak a közös munka eredményességének biztosítása céljából (KSZR csoport, gyűjteményszervezés, olvasószolgálati és menedzsmenti/vezető munkatársak részvételével).

Folytatódott a nyilvános könyvtárak szakfelügyeleti vizsgálata (7 településen: Füzesgyarmat, Gyomaendrőd, Köröstarcsa, Murony, Szarvas, Szeghalom, Vésztő), amelyhez segítséget adott a megyei könyvtár szakértőinek, esetenként az igazgatóhelyettes gyakorlati tapasztalata. Tájékoztatást adtunk a kötelező alapidokumentumokról, alapkövetelményekről, dokumentum-mintákról. A vizsgált könyvtárak között volt jó színvonalon működő könyvtár (Füzesgyarmat, Vésztő) és jelentős problémákkal küzdő is (Murony). A vizsgálat feltárt eredményeinek következtében a Szabó Károly Művelődési Ház és Könyvtár könyvtárosa segítséget kért a helyi könyvtári állomány felülvizsgálatához, illetve a gyermekkönyvtári övezet átalakításához. A vizsgálatban megjelölt feladatok teljesítésének ellenőrzését (állományrevízió, gyermekkönyvtári sarok kialakítása) 2018 tavaszára terveztük. A szakfelügyeleti vizsgálatok következménye lehet 2018-ban további (5000 lakosság szám alatti) települések csatlakozása a KSZR-hez (Murony, Köröstarcsa).

A települési könyvtárak részéről igény mutatkozik a könyvtári képzésekre, gyakorlatias tréningekre, a hétköznapokban is jól hasznosítható eszközök és módszerek nem formális képzetek keretében történő megismerésére.

A nyilvános könyvtárak munkáját további programokkal, szakmai napokkal, előadásokkal segíti a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Békés Megyei Szervezete a Békés Megyei

Könyvtárral való együttműködésben. 2017-ben a szakmai napokon, előadásokon (EFOP pályázati tájékoztató, Reformáció 500, könyvtári innováció) túl az egyesülettel közösen tanulmányutat is szervezett a könyvtár a megye könyvtárosainak részvételével Sárospatakra, többek között a Református Kollégiumba, illetve Arany Jánosra emlékezve Gesztre látogattak el a megye könyvtárosai.

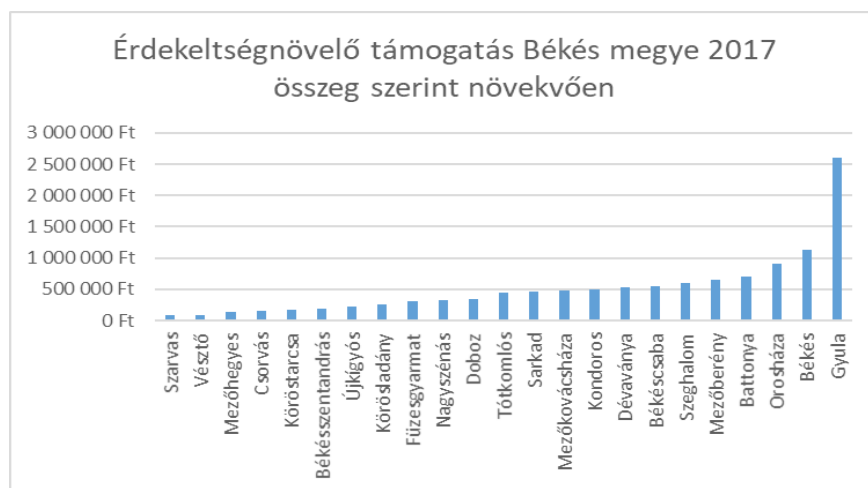
A megye könyvtárai között is működik a könyvtárközi szolgáltatás, aminek jelentős részét a Békés Megyei Könyvtár valósítja meg.

Az érdekeltségnövelő támogatás a megye könyvtáraiban eltérő mértékű volt. A támogatási összeg csekély, ennek ellenére felhasználása segítette a települési könyvtárak dokumentumbeszerzését, illetve a meglévő eszközpark fejlesztését.

Könyvtári Érdekeltségnövelő támogatás Békés megye, 2017

2017-ben Békés megye 23 települési könyvtára 11 856 888 Ft értékű érdekeltségnövelő támogatásban részesült.

A diagramok alapján látható, hogy a településeken felhasználható összegek a 100 ezer forintos nagyságrendtől a 2,6 millió forintos összegig terjednek. A legmagasabb támogatási összeget a gyulai könyvtár kapta, ahol eszközfejlesztésre is tudtak fordítani a támogatásból. A települések nagyságrendjétől független, hogy a fenntartó önkormányzatok mennyi önerőt fordítottak gyarapításra.

A megyei könyvtár 2017-ben is levélben tájékoztatta az 5000 alatti lakosságszámú települések polgármestereit a könyvtári ellátás KSZR megállapodás keretében történő lehetőségéről. 2017-ben 2 település (Gádoros és Kétegyháza) jelezte az együttműködési megállapodási szándékát, kilépnek a nyilvános könyvtári körből, az ezzel kapcsolatos adminisztrációs kötelezettségüket teljesítették.

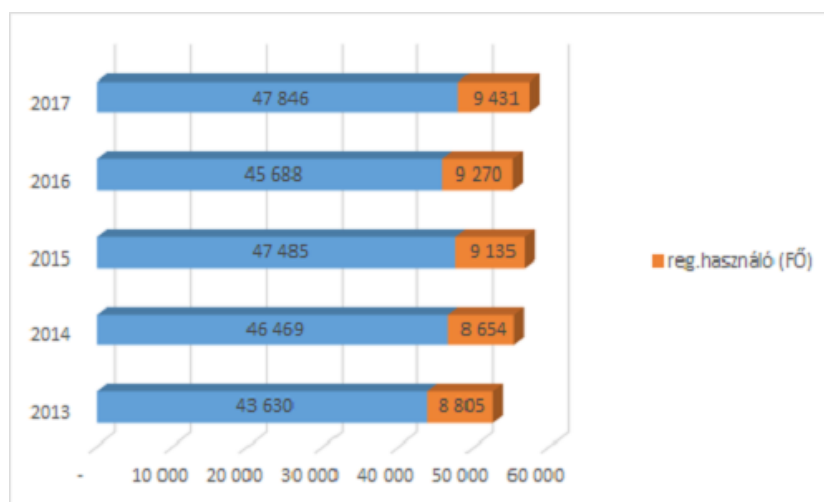
3.4 A kistelepülési könyvtári ellátás megszervezése

- rövid összefoglaló, mert a KSZR szolgáltatás bemutatása külön dokumentumban történik

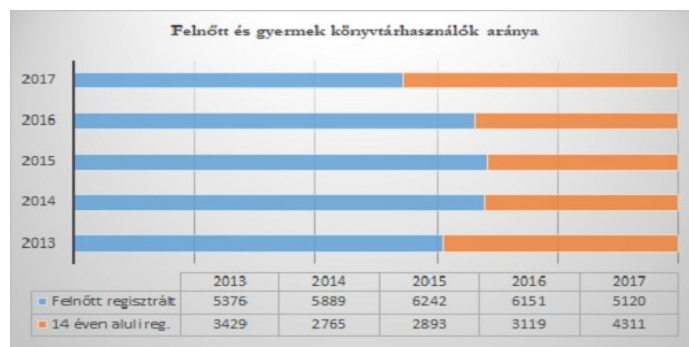
A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (KSZR) az 5000 főnél kevesebb lakost számláló kistelepülések könyvtári ellátását fogja össze. Működtetése központi kiegészítő támogatás felhasználásával történik, szakmai kérdéseit a 9/2013. (V. 31.) EMMI rendelet szabályozza. Osztályokat átívelő munkacsoport szervezi a tevékenységet: olvasószolgálatos, informatikus, gyűjteményszervezők.

A kistelepülési könyvtári ellátásban 2017-ben 45 Könyvtár, Információs és Közösségi Hely elnevezésű könyvtári szolgáltató hely részesült. 45 településből 32 helyen közvetlenül a megyei könyvtár munkatársai végzik az ellátást, 13 településen a Mezőkovácsházi Városi Könyvtár szervezi a szolgáltatást.

	Beiratkozott olvasók száma ÖSSZESEN (hó utolsó napján / fő)	Könyvtárhasználat ÖSSZESEN (felnőtt+gyermek)						Könyvtárhasználat 14 éven aluliak			
		Személyes használata ÖSSZESEN	Összes használata Internet használat	Összes használata Telefon, fax, e-mail	OPAC, honlap	Kölcsönzött dokumentumok száma	Helyben használt dokumentumok száma	Beiratkozott 14 év alatti olvasó	Személyes használata	Kölcsönzött dokumentumok	Helybenhasznált dokumentumok
2013	13029	150042	40909	4578	35067	154674	82313	3429	48167	43865	26342
2014	11419	134617	29345	2973	1175	96847	92091	2765	40182	26862	28518
2015	8901	96084	36517	7529	6470	68630	66094	2802	39631	27783	30880
2016	9270	117133	42764	7833	8656	67581	85291	3119	53834	30096	33501
2017	9431	130381	48727	10018	10041	69843	86710	4311	60598	30320	35051

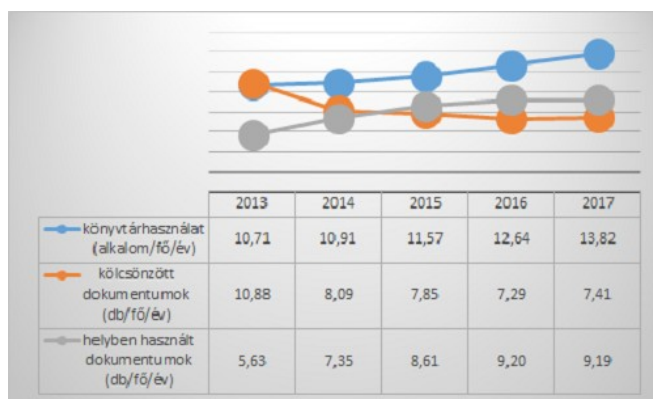

A táblázat és a grafikon a szolgáltatási rendszer településeinek összesített adatait tartalmazza éves bontásban. A KSZR 2 éve változatlanul 45 települést foglal magába, így a táblázat forgalmi adatainak emelkedése tényleges forgalmi emelkedést jelent, és az 5 éve működő szolgáltatási rendszer megerősödését tükrözi.

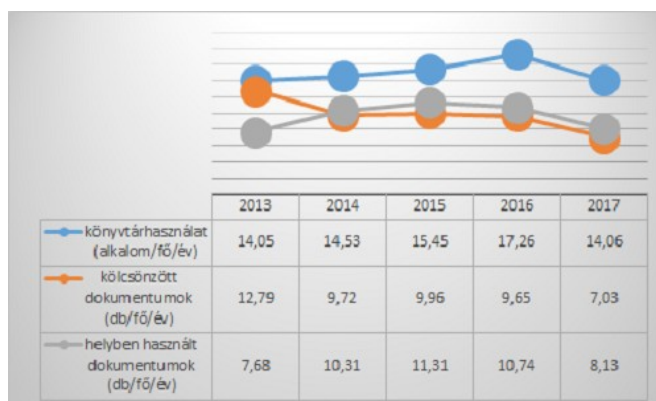
Feltűnő a gyermek és a felnőtt beiratkozott olvasók arányának megváltozása a gyermek beiratkozott olvasók javára. Messzemenő következtetést egyelőre nem vonhatunk le az adatokból, de az emelkedést magyarázhatja a gyermekprogramok számának emelkedése, melynek vonzataként növekedhet az érdeklődés a beiratkozás iránt is.

Felnőtt olvasók könyvtárhasználati szokásai:

A könyvtárhasználat számának növekedése ráirányítja a figyelmet arra a tényre, hogy a könyvtárak a hagyományos kölcsönzői feladatuk mellett egyre inkább közösségi szintérré válnak, kistelepülések esetén még hangsúlyosabb ez a tendencia. Az adatok másik fontos jelentése, hogy a kialakult könyvtárellátási rendszer állandó szolgáltatási jelenlétet eredményezett, állandó, és sok településen egész hétre kiterjedő nyitvatartási idővel, friss napilap és folyóirat-kínálattal, internethasználati lehetőséggel, programokkal.

Gyermek olvasók könyvtárhasználati szokásai:

A 14 év alatti olvasók könyvtárhasználati szokása eltér a felnőttekétől. A beiratkozott olvasói létszám ellenére feltűnő a visszaesés a könyvtárhasználatban, a kölcsönzött dokumentumok számában és a helyben használt dokumentumok számában is. A visszaesés valószínűleg az okos telefonok már az ő korosztályukban való elterjedésével magyarázható.

3.4.1 Állománygyarapítás, KSZR

A KSZR állomány gyarapodása dokumentumtípusonként:

Állománygyarapítás 2017. KSZR	db	érték
Könyv	5 957	10760 906
Nem hagyományos dokumentum (hangoskönyv, dia)	526	1186022
ÖSSZESEN:	6 483	11946928

A KSZR állomány gyarapodása a beszerzés forrása szerint:

Állománygyarapítás 2017. év KSZR	db	érték
KSZR költségvetési keret	4 582	9636 394
Ajándék	1 193	1 119 992

Egyéb forrás	381	919131
Átleltározás	327	271411
ÖSSZESEN:	6 483	11946928

3.4.2 Az állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása

A könyvtári állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása, ennek keretében a beszerzett újdonságok nyilvántartásba vétele, elektronikus katalógusban való közzététele az interneten, állományellenőrzés elvégzése, szükség szerint kivonás az állományból.

Település	Lakónépessége	A településen helyben lévő dokumentumok száma (cserelétét nélkül)	Elektronikus nyilvántartásba vett dokumentumok (becslés %-ban)	A szolgáltató helyek feltártsága elektronikus katalógusban (%)	Selejtezendő dokumentumok százalékos aránya (becslés %-ban)	Raktári jelzettel ellátott dokumentumok aránya	Vonalkóddal felszerelt dokumentumok aránya
ÖSSZ.:	57 277	267 195	70%	68%	14%	74%	58%
1-500 lakos	2 265	14 700	61%	60%	2%	49%	63%
501-1000 lakos	8 808	46 368	72%	74%	8%	86%	49%
1001-1500 lakos	12 811	46 961	82%	81%	21%	77%	73%
1501-5000 lakos	33 393	129 166	66%	59%	20%	74%	55%

A kistelepülések állományába bekerülő újdonságok rögzítése a Corvina IKR-ben történik. Az állományba vett dokumentumokat minden könyvtári szolgáltató helyre tartalmi és formai feltárás után, raktári jelzettel és vonalkóddal ellátva szállítjuk ki.

A Békés Megyei Könyvtár által ellátott 32 szolgáltató hely közül 2017 végére összesen 28 könyvtárban kezdtük el a teljes körű állományfeltárást. A 18 település közül 10 település szolgáltató helyén elkezdtük, 8 könyvtárban be is fejeztük a dokumentumok vonalkóddal való ellátását is. A munkák végeztével az állománygondozáshoz tartozó minden munkafolyamat teljes körűen ellátható lesz a Corvina IKR-ben. 20 szolgáltató helyen jelenleg vagy folyamatban van ez a munka.

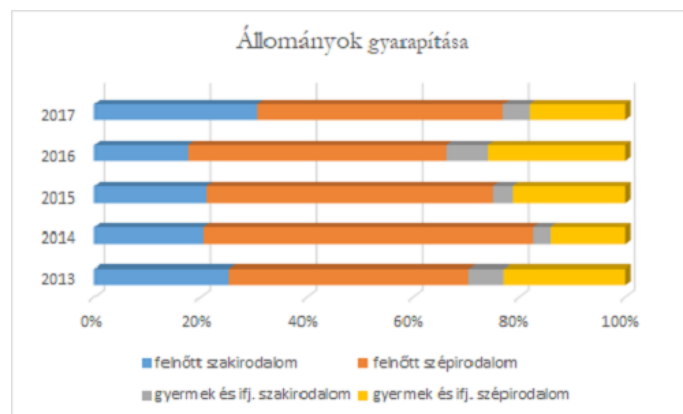
4 olyan szolgáltató hely van, ahol a munkálatok megtervezésével, az állomány teljes leválogatásával meg kell kezdenünk a retrospektív feltárást.

Több településen a szolgáltató helyen dolgozó kolléga bevonásával sikerült a teljes körű feltárást és vonalkóddal való ellátást megvalósítani. A munkálatokat akkor lehet teljesnek tekinteni, amikor a katalógusépítés során keletkezett téves rögzítések javítási munkálatait is elvégeztük. Sajnos a folyamatban ez a munka a leglassabb, egyrészt azért mert aprólékos, figyelmet, sok ráfordított időt igényel, másrészt ezt a munkát már nem tudja csak szakképzett könyvtáros elvégezni.

A kistelepülések könyvtárainak katalógusait közös adatbázisban kezeljük, amely elérhető intézményünk honlapján keresztül. Összességében elmondható, hogy az ötéves tervünkhöz képest kissé elmaradva tudunk haladni a retrospektív feltárással. Ennek oka, hogy az újdonságok feldolgozása és a gyors hozzáférés biztosítása prioritást élvez és az egyéb munkákra több szakképzett kollégára lenne szükség.

	Település	Retrospektív katalógus építés		Retrospektív állományfeltárás dok.-nak vonalkóddal való ellátása			Retrospektív feladatok 2018 terv
		elregeve	elkezdve	elregeve	elkezdve	-	
1.	Almáskamarás	✓		✓			
2.	Békéssámszon		✓			✓	
3.	Bélmegyer		✓			✓	
4.	Biharugra	✓			✓		
5.	Búcsa	✓		✓			
6.	Csabacsúd		✓		✓		
7.	Csabaszabadi		✓			✓	
8.	Csanádapáca	✓			✓		
9.	Csárdaszállás	✓		✓			
10.	Dombegyház	✓		✓			
11.	Dombiratos	✓		✓			
12.	Ecségfalva	✓			✓		
13.	Gerendás	✓		✓			
14.	Geszt	✓		✓			
15.	Hunya		✓			✓	
16.	Kamut						✓
17.	Kardos		✓			✓	
18.	Kardoskút	✓			✓		
19.	Kaszaper	✓		✓			
20.	Kertészsziget	✓		✓			
21.	Kétsoprony	✓		✓			
22.	Kevermes		✓		✓		
23.	Kisdombegyház	✓		✓			
24.	Körösnagyharsány	✓				✓	
25.	Körösújfalú	✓			✓		
26.	Kötegyán	✓		✓			
27.	Kunágota	✓		✓			
28.	Lókősháza		✓			✓	
29.	Magyarbánhegyes	✓		✓			
30.	Magyardombegyház	✓		✓			
31.	Medgyesbodzás	✓		✓			
32.	Méhkerék						✓
33.	Mezőgyán						✓
34.	Nagybánhegyes	✓		✓			
35.	Nagykamarás	✓		✓			
36.	Okány	✓		✓			
37.	Órménykút		✓			✓	
38.	Pusztaföldvár	✓		✓			
39.	Pusztatölaka	✓		✓			
40.	Sarkadkeresztúr	✓			✓		
41.	Tarhos	✓				✓	
42.	Telekgerendás		✓			✓	
43.	Újszalonta						✓
44.	Vétegyháza	✓			✓		
45.	Zsadány	✓			✓		
Mezőkovácsháza V.Kvt. :		13		13			
BMK által ellátott szolg.hely:		18	10	8	10	10	4

Az állománygyarapítás során figyelembe vesszük a kistelepülésen élők igényeit. Az alábbi diagramon ábrázoljuk az elmúlt 5 év beszerzéseit állományegységként. Minden évre jellemző a felnőtt szépirodalmi művek vásárlásának döntő nagysága, de az elmúlt évben figyelmet fordítottunk a szakirodalmi részlegek frissítésére is, amit a következő évben a gyermekirodalom terén is kiemelten kell kezelnünk.

3.4.3 Információs szolgáltatás

2017-re több településen terveztünk felhasználóképzést, de a kistelepüléseken is megjelenő ingyenes informatikai képzések (Digitális Jólét Program IKER tanfolyamai) miatt a 65 év feletti korosztály részéről megjelenő igény felé fordultunk. Biharugrán és Hunyán már ebbe a korosztályba tartozó személyeknek tartottunk 4x3 órás időtartamban képzést.

- Számítógép-használat (adatbázis-kezelés)
- Internethasználat
- E-közigazgatási szolgáltatások
- Közösségek az interneten
- Interneten igénybe vehető könyvtári szolgáltatások – ODR szolgáltatásai
- Helyismereti dokumentumok, helyismereti wiki

A könyvtári közös portál mellett az interaktivitás növelése és a kistelepülési olvasók összefogása érdekében a „Békés megyei KSZR” néven létrehozott Facebook-profil népszerűsítését folytattuk, de az előző év lendületéhez képest megtorpanás volt tapasztalható a felelős munkatársi csere következményeként.

2017-ben is elvittük az internet-korszak legújabb ismereteit az Internet Fiesta programsorozat keretein belül a kistelepülésekre, hogy ezzel is hozzájáruljunk a világhálót használók ismereteinek bővüléséhez.

A szolgáltatási rendszerrel kapcsolatos információkat, kéréseket (eszközbeszerzés, rendezvényigény) változatlanul negyedéves gyakorisággal elektronikus kérdőíveken gyűjtöttük be 2017-ben is, de a rugalmas szolgáltatás érdekében ettől függetlenül is lehet jelezni a hirtelen felmerülő igényeket.

3.4.4 Közösségi szolgáltatások

2017-ban törekedtünk rendezvénykínálatunk változatosabbá tételére, szem előtt tartva a nagy ünnepekhez kötődő, hagyományos programok színvonalas megrendezése mellett a hétköznapi értékes időtöltésének szükségességét is, így számos ismeretterjesztő előadásra is sor került az iskolás- és idősebb korcsoport részére egyaránt.

2017 kiemelt rendezvényi témája Arany János születésének 200. évfordulójához kapcsolódott. Tábor Lajos, irodalom-, színház- és drámatörténet tanár Tomanek Gábor színművésszel közösen 7 településen (Geszt, Kardos, Kétsoprony, Kötegyán, Okány, Pusztaföldvár, Zsadány) rendhagyó irodalomórát tartott kisiskolásoknak, és más tartalmi összeállítással nyugdíjasoknak is.

„Ki nekünk Arany János?” címmel Dr. Reisinger János irodalomtörténész 4 településen (Kétsoprony, Kevermes, Okány, Pusztaföldvár) tartott előadást.

Az Arany János geszti éveit bemutató vándorkiállítás a megye 35 településére eljutott.

A magyar kultúra napját és a magyar költészet napját Fehér József író, Kocsis Csaba előadó, a Kávészünet együttes és a Rokodál együttes több korosztálynak szóló előadásával ünnepelték Biharugrán, Bucsán, Geszten, Hunyán, Csárdaszálláson.

2017-ben a Békés megyei KönyvtárMozi hálózathoz 10 település tartozott (Bélmegyer, Bucsa, Dombegyház, Kevermes, Kunágota, Magyarbánhegyes, Pusztaföldvár, Tarhos, Telekgerendás, Sarkadkeresztúr). A magyar filmkultúra értékeinek a könyvtári rendszeren belüli megismertetésén túl a közösségek újbóli életre hívása volt a cél.

A filmek háttérének történetisége és kultúránkba való beágyazottságának megmutatása érdekében, több korcsoport bevonásának szempontját is figyelembe véve, a következő témák köré szerveztünk vetítéseket, beszélgetéseket, illetve foglalkozásokat:

- I. A történelem szorításában – Játékfilmek az '50-es évek Magyarországaról
Témavezető: Dr. Köteles Lajos, a történelemtudomány kandidátusa
- II. Irodalom a filmvászonon
Témavezető: Tábor Lajos, színház- és drámatörténet tanár
- III. Mesebeli kincsek, népmesékben élő bölcsesség
Téma- és foglalkozásvezető: Juhász Orsolya, tanár, drámapedagógus

IV. Romának lenni – Cigány mesék élő hagyománya Juhász Orsolya, tanár, drámapedagógus

A négy téma 12 vetítési alkalmat jelentett települési könyvtáranként, és minden témához kapcsolódott a témavezetők által tartott nyitó előadással egybekötött beszélgetés. Megyei szinten mindez 120 filmvetítést jelent, melyből 40 alkalmat a témavezető által tartott kitekintő, értelmező és feldolgozó előadás és foglalkozás kísért. A projektet a Nemzeti Kulturális Alap támogatta.

Március 15-ei és 1956-os irodalmi megemlékezésre került sor Dombegyházon, Kaszaperen, Tarhoson és Békéssámsonban a Békéscsabai Jókai Színház színművészeinek közreműködésével.

A legfiatalabb korosztály (0-2 évesek) számára 3 településen (Bélmegyer, Csanádapáca, Pusztaföldvár) ringató foglalkozást szerveztünk 4-4 alkalommal Bogdáné Száva Mariann irányításával.

Csukás István mesehőseiből álló mesekiállítást hoztunk a Békés Megyei Könyvtárba, és a kiállításához kapcsolódó diafilmvetítést és játékos fejtörőt rendeztünk (Kiss Ildikó, Kóti Hajnalka) a kistelepülésekről buszokkal beszállított óvodásoknak és kisiskolásoknak (Bélmegyer, Geszt, Kardoskút, Kétsoprony, Kötegyán, Mezőgyán, Pusztaföldvár, Tarhos, Zsadány).

Kiss Ildikó gyermekkönyvtáros „papírszínházi” előadást tartott Kardoskúton, Körösújfaluban és Lőkösházán.

A magyar népmeséket színvonalasan feldolgozó Ákom-Bákom Bábcsoport óvodásoknak és alsó tagozatos iskolásoknak szóló előadást az idén 14 településre jutottak el (Bélmegyer, Békéssámsonba, Bucsa, Csárdaszállás, Gerendás, Geszt, Hunya, Kétsoprony, Kötegyán, Kevermesre, Méhkerék, Mezőgyán, Okány, Zsadány).

A Léghajó Meseszínház Ecseghalván, a Fénysugár Bábcsoport Tarhoson és Gerendáson lépett fel, a Bibuczki gyermekszínház Dombiratoson, Kunágotán, Magyarbánhegyes, Végegyházán.

2017-ben gyermekeknek szóló zenés-verses foglalkozást tartott:

- Baracsi István Biharugrán, Gerendáson, Hunyán Kardoson és Lőkösházán,
- Berényi Nagy Péter Csárdaszálláson, Kaszaperen, Kertészszigeten és Körösnagyharsányban
- Bodroγκőzy Rita Hunyán és Körösújfaluban
- Hevesi Imre Csárdaszálláson és Kertészszigeten, Kungotán, Pusztatlakán.
- Holló együttes Végegyházán

2017-ben is folytatódott Telegdi Ágnes műveinek bemutatása, a természetfotóihoz kapcsolódó meséi kisiskolások természetismeretét és természetszeretét erősítik. Összesen 10 településen járt az idén, ebből 8 települési könyvtárban eddig csak a könyveit kölcsönözhatték a gyerekek (Bélmegyer, Békéssámson, Bucsa, Csabacsúd, Ecseghalva, Gerendás, Geszt, Kötegyán, Méhkerék, Pusztaföldvár).

Vig Balázs meseíróval 7 településen találkozhattak a gyerekek, ahol hagyományosan visszavárják az író, a 10-11-12 éveseknek tartott interaktív foglalkozást (Békéssámson, Gerendás, Lőkösháza, Méhkerék, Mezőgyán, Pusztaföldvár, Sarkadkeresztúr).

A kistelepülések középkorostályú lakosságának „Teendők a kiskertekben” címmel praktikus mezőgazdasági ismeretekről tartott előadást Szelekovszky László nyugalmazott megyei környezet- és természetvédelmi szakfőtanácsos (Kötegyán, Kétsoprony).

A közép- és idősebb korosztály számára szerveztük Rózsás Viktória zenés műsorát (Csabasabadi, Csárdaszállás, Dombegyház, Kisdombgyház, Kunágota, Medgyesbodzás, Nagykararás), Leblanc Győző opera- és operetténekes Kötegyánban és Hunyán szerepelt.

Az általános iskola felső tagozatos diákjainak Orvoslátörténet dióhéjban címmel szerveztünk könyvtári órát Mitykó György előadásában (Csabacsúd, Csanádapáca).

2017-ben a jeles napokhoz kötődő ünnepi népszokásokat és a könyvtári nyári táborok témájául szolgáló népi hagyományok megismertetését és felelevenítését tűztük ki célul. Húsvéti tojásíró foglalkozásra két településen került sor (Csabacsúd, Pusztaföldvár).

Békés Megyei Népművészeti Egyesület szalmabábkészítő és fazekas foglalkozásokat tartott nyári táborokban Csanádapácán és Kétsopronyban.

Az idei év legnépszerűbb kézműves foglalkozása a papírfonás lett. A kosárfonáshoz hasonlítható technika elsajátítása után néhány településen szakkör is alakult. A hagyományos karácsonyi ünnepekhez is papírfonásos kézműves foglalkozások kapcsolódtak, 33 településen nyílt lehetőség a különleges technika elsajátítására.

3.4.5 Speciális könyvtári szolgáltatások

(dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékkal élők számára)

2017-ben is fontosnak tartottuk a kistelepülési könyvtárak látássérült olvasói részére a hangoskönyv-kínálat bővítését. Az idén összesen 416 db-ot vásároltunk 1 147 362 Ft értékben. Új szolgáltatást nem vezettünk be a fogyatékkal élők számára.

3.4.6 Szakmai képzés, továbbképzés

Hagyománnyá vált, hogy kihelyezett szakmai továbbképzéseket tartunk a korábbi években megújult települési könyvtárakban. 2017-ben a továbbképzés helyszíne Csabacsúd lett, ahol előző évben került sor a könyvtári tér modernizálására. A továbbképzés központi témáját a gyermek- és általános iskolás korosztály könyvtári foglalkozásainak lehetőségei és módszertani kérdései adták. A továbbképzés másik súlypontját a helyismereti tudás, helyismereti értékek fontosságának kiemelése jelentette.

Csabacsúd

- Módszertani ötlettár könyvtári foglalkozásokhoz – Juhász Orsolya előadása
- Bookr Kids Mesetár használata – Boldog Anna előadása
- Kastélyok és kúriák Békés megyében – Szelekovszky László előadása
- Látogatás a Batthiány-Geist Kastélyba

2017-ben 2 alkalommal összevont szakmai napokat tartottunk, témáik:

Geszt

- Hogyan tud egy könyvtár hatékonyan megjelenni a Facebookon? – Varga Róbert előadása
- Librarian day by day – Külföldi gyakorlatok hazai megvalósítása – Kovácsné Koreny Ágnes (Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár)
- Életminőség, közösségépítés, könyvtári szolgáltatások, avagy a dán könyvtári modell egy szakmai tanulmányút tapasztalatai tükrében – Gerencsér Judit könyvtárvezető, Kúria Jogi Szakkönyvtára, MKE főtájkára
- Arany János Geszten – helytörténeti tájékoztató
- Helyismereti séta Arany-emplék hely, Tisza-kripta

Békéscsaba

- Helyismereti munka – jó gyakorlatok 1. rész Orosházi múltidéző – mit írtak a helyi lapok 20, 30, vagy akár 140 éve – Csányiné Kádár Tünde előadása
- Digitális helytörténeti adatbázis Gyomaendrődön – Dinyáné Bánfi Ibolya bemutató előadása
- Helyismereti munka – jó gyakorlatok 2. rész
- "Mindenre van garancia, csak a történelemre nem." – Albertus László előadása
- Az „Év Könyvtárosa Békésben 2017” Díj és Az „Év KSZR Könyvtárosa Békésben 2017” díj átadása

2017-ben 2 települési könyvtár (Bucsa, Lőkősháza) dolgozója szerzett segédkönyvtárosi végzettséget.

3.4.7 Eszközbeszerzés

A kistelepülések számítástechnikai gépparkjának folyamatos fejlesztéseként és kiegészítéseként **4 172 148 Ft** értékben vásároltunk informatikai, irodatechnikai eszközöket.

laptop	1	festékpátron	80
asztali számítógép	3	Tv	1
operációs rendszer	3	router	2
nyomtató	2	tablet	26
projektor	6	headset	26
fényképezőgép	2	meseasztal	13
vetítő-vászon	6	kisszék	26
lamináló	2	billentyűzet	2
spirálozó	1	egér	3
diavetítő	7	360°-os kamera	1

3.4.8 A kistelepülési megállapodásban vállalt további szolgáltatás

A Nemzeti Kulturális Alap 2017-ben is kiírta könyvtári szakmai eszközfejlesztési pályázatát, mely a könyvtári szolgáltatási terek berendezésének korszerűsítését teszi lehetővé a nyertes könyvtárak számára. 6 település számára nyújtottunk tanácsadást és készítettünk szakmai véleményt a beadott pályázatokhoz, és 6 település részesült pályázati támogatásban, az elnyert támogatás értéke: 14 452 435 Ft.

2017	Település	NKA támogatás	KSZR támogatás
	Biharugra	2470 135	498 266
	Gádos	2237 035	0
	Geszt	2039 000	341 111
	Kétsoprony	2005 736	149 929
	Mezőgyán	3017 994	413 032
	Méhkerék	2682 535	26 126
	Kevermes	0	1150 000
Összesen:		14452 435	1428 464

3.5 Nemzetiségi könyvtári ellátás

(szöveges ismertető, tendenciák bemutatása)

A nemzetiségi ellátás magába foglalja a dokumentum-ellátást és a nemzetiségi identitást segítő programok szervezését minden korosztály számára. Mindez 2017-ben az előző évek gyakorlatának megfelelően nyertes pályázatok segítségével valósulhatott meg.

Ebben az évben hosszú és tartalmas pályát maga mögött hagyva Lonovics Lászlóné könyvtáros nyugdíjba vonult. A helyi szlovákságért végzett kiemelkedő szakmai munkáját az önkormányzat a Nemzetiségek napja rendezvényen elismeréssel jutalmazta.

A könyvtáron belül nemzetiségi munkacsoportot alakítottunk, valamint a nyilvános könyvtárak könyvtárosainak részvételével megyei nemzetiségi munkacsoportot is szerveztünk az év utolsó negyedében, azon célból, hogy a nemzetiségi könyvtári ellátást együttműködésben tudjuk megvalósítani a megyében. A könyvtáraknak önkéntes csatlakozási lehetőséget ajánlottunk a megyei nemzetiségi munkacsoporthoz. Amely munkacsoport decemberben virtuálisan megalakult 9 könyvtár részvételével: Battonya, Békéscsaba, Doboz, Gyomaendrőd, Kétegyháza, Kondoros, Medgyesegyháza, Szarvas, Vésztő.

A Békés Megyei Könyvtár Békési gyűjteményének nemzetiségi vonatkozásairól készült egy tanulmány, amelyben többek között megvizsgáltuk a gyűjtemény nyelvek szerinti megoszlását, a használat mértékét és a nemzetiségi tartalmak megjelenését. A tanulmányt az év elején az OIK-ban tartott nemzetiségi konferencián mutattuk be. Az előadás megállapításai szerint

Békés megye lakossága 2011. január 1-jén 362 ezer volt. A népesség 78%-a tartotta magát magyarnak, megközelítőleg 30 ezren (8%) válaszolták, hogy más nemzetiséghez tartoznak. A megyében 13 nemzetiséget tarthatunk számon. Alacsony a lengyel, ukrán, bolgár, örmény, horvát, görög, szlovén, ruszin nemzetiségű lakosok száma, nem is jellemző, hogy mely településeken élnek. Nem éri el a félezret sem a szerbek létszáma, bár tudjuk, hogy többségük Battonyán él, ott, ahol szerb nyelvet tanító iskola és óvoda, szerb kulturális egyesület működik, s ortodox templom is van. A magukat nemzetiséginek vallók közül Békésben legtöbben a romák vannak (9541 fő), a második legnépesebb nemzetiség a szlovákság (8877 fő), és jelentős még a román (6240 fő), valamint a német (3344 fő) nemzetiségűek száma. Az előadás alapjául szolgáló kutatás megvizsgálta a megyei könyvtár Békési Gyűjteményének nemzetiségekkel foglalkozó köteteit nyelvek és nemzetiségek szerinti megoszlását. Az előadás anyagából megismerhetők a könyvtár helyi és megyei szintű partnerszervezetei, és a jelentősebb nemzetiségi programjai.

Az előadás anyaga a http://nemzetisegek.hu/repertorium/2017/03/belivek_21-52.pdf linken érhető el elektronikusan.

Fontos, hogy a könyvtár segítse az egyetemes kultúrához, anyanyelvhez, nemzeti identitáshoz, hagyományokhoz kötődő könyvtári ellátást – nemzetiségi hovatartozástól függetlenül is. A könyvtár, mint közösségi színtér egyre erősebben van jelen, a kisebb közösségeknek fokozottabb az igénye az anyanyelvhez, kultúrához, hagyományokhoz kötődő nemzetiségi programokra.

A Békés Megyei Könyvtár nemzetiségi ellátás tevékenysége az alábbi formákban valósul meg:

1. nemzetiségi dokumentumellátás (igényfelmérés alapján)
2. letétek gondozása
3. tájékoztatás, tanácsadás, módszertani feladatok
4. szakmai közösség működtetése
5. közös pályázatok elkészítése
6. bemutató foglalkozások szervezése
7. nemzetiségi könyvtári programok létrehozása

A megye nyilvános könyvtárainak nemzetiségi állományára vonatkozó online űrlapot készítettünk, amelyben az állomány nagyságát (kötetek száma) és nyelvek valamint dokumentumtípusok szerinti megoszlását és a nemzetiségi programok gyakoriságát mértük fel a megyében. Az űrlapot 14 könyvtár töltötte ki.

A válaszadó könyvtárak nemzetiségi állománya 100 dokumentumnál kevesebb 4 településen, 500 kötet alatti 4 településen, 2 könyvtár rendelkezik 500-1000 kötetel. 2000 kötet feletti állomány 1 könyvtárban, 5000-nél több kötet további 1 könyvtárban van.

A válaszokból kiderült, hogy a dokumentumtípusok közül általában könyveket gyűjtenek, de a nagyobb könyvtárakban jellemző a folyóiratok, CD-k és DVD-k megléte is.

Szlovák nemzetiségi programok

- 13 pályázat megírása, ebből 8 pályázat elszámolása.
- A mi Alföldünk/Naša Dolná zem című antológia anyagának összeállítása, nyomdai előkészítés, kapcsolattartás a szerzőkkel, lektorokkal, fotográfusokkal, fordítások koordinálása, a bibliográfia és életrajzok elkészítése.
- A Bystrozraká Barborka című rejtvényfüzet elkészítése, kapcsolattartás az iskolákkal (országosan 27 iskola 480 db rejtvényfüzet).

Rendezvények, kiállítások

1. „HÁROM HÓNAP SZERETET – TRI MESIACE LÁSKY – ТРИМІСЯЦЬ АГАПИИ”: A Tótkomlós Barátainak Köre Egyesület Magyar-szlovák-görög nyelvű kiállítása A kiállítást megnyitotta Hollerné Racskó Erzsébet, a Tótkomlós Barátainak Köre Egyesület elnöke, közreműködött a békéscsabai Szlovák Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium énekkara.
2. A mi Alföldünk/Naša Dolná zem című kiállítás fotográfusai: Bagyinszki Zoltán, Fuhl Imre, Lehoczky Péter, Milyó Pál.

1. Szincsek György író Rendhagyó komlói tájszótár című könyvének bemutatóján a résztvevők száma: 80 fő
2. A mi Alföldünk: Dél-alföldi szlovák és szlovák kötődésű szerzők irodalmi antológiája és a kötetben szereplő szerzők találkozója, akik felolvastak a könyvből.

A programhoz kapcsolódó kerekasztal beszélgetés résztvevői voltak a lektorok: Maruzsné Sebó Katalin PhD, Virágné dr. Horváth Erzsébet PhD, Chlebiczki János tudományos munkatárs, Szincsek György író, Fuhl Imre költő (a kiállítás kurátora), Lonovics Lászlóné, az antológia szerkesztője, aki szlovák nyelvű ppt-s bemutatóval koordinálta a 20 szerző szereplését. A rendezvényen fellépett az Orgován népdalkör. Az antológia összesen 38 kettős kötődésű szerző művét közli; 19 szlovákul, 19 magyarul publikálóját. Ebből 16 békéscsabai, a többiek Tótkomlós és Szarvas környékéről valók. A műveken kívül a kötet bibliográfiát, életrajzokat és 4 fotográfus fotóit tartalmazza. A programon résztvevők száma kb. 160 fő volt.

Egyéb tevékenység

- Foglalkozás, verseny előkészítése a békéscsabai szlovák iskola tanulóinak.
- A Bystrozraká Barborka című rejtvenyfüzet elkészítése, az idei téma a bölcsesség szimbólumai: a baglyok. Kapcsolattartás az iskolákkal. 27 iskolába jutott el 480 db rejtvenyfüzet, a feladatmegoldások, és a jutalmak.

Pályázatok

A pályázati támogatások az irodalmi antológia és a rejtvényfüzet elkészítésére érkeztek.

	A mi Alföldünk/Naša Dolná zem	
1.	A magyarországi Szlovákok Közalapítványa	200.000
2.	OSZÖ	100.000
3.	SzlovakUM	100.000
4.	Békéscsaba Megyei Jogú Város Szlovák Önkormányzata	50.000
5.	Békés Megyei Szlovák Önkormányzat	50.000
6.	Békés Megyei Önkormányzat	40.000
7.	Szarvas Város Szlovák Önkormányzata	50.000
8.	Tótkomlós Város Szlovák Önkormányzata	50.000
9.	Emberi Erőforrás Minisztérium	nem nyert
	Könyvbemutatóra	
10.	A magyarországi Szlovákok Közalapítványa	75.000
11.	XII. kerületi Szlovák Önkormányzat Budapest	150.000
	Bystrozraká Barborka	
12.	Emberi Erőforrás Minisztérium	140.000
13.	OSZÖ	nem nyert
	Összes támogatás:	1.050.000

Román nemzetiségi programok

A Békés Megyei Könyvtár munkatársai fontosnak tartják, hogy a szomszédos országok könyvtáraival szakmai együttműködést alakítsanak ki. Az *Arany János emléké*v kapcsán a nagyszalontai Teodor Nes Városi Könyvtárral vettük fel a kapcsolatot, részt vettek munkatársaik az *Arany emléké*v megnyitóján. Vendégeinknek bemutattuk a könyvtárat, részletes tájékoztatást kaptak a szolgáltatásainkról, a nagymértékű informatikai eszközberuházásról.

Természetesen mi is részt vettünk a nagyszalontai könyvtárban megrendezett *Arany emléknapon*, ahol Bihar megyei kollégákkal találkoztunk. Egy nagyon tartalmas, hasznos napot töltöttünk el. Ismertettük a Békés Megyei Könyvtár pályázatait az Arany János Emlékév alkalmából, amelyekben a nagyszalontai diákoknak is lehetőségük volt pályázni. A békészsabai középiskolai vetélkedő nyertesei részt vettek egy nagyszalontai kiránduláson, ellátogattak az Arany János Emlékmúzeumba.

Német, román, roma, lengyel nemzetiségi programok

December 18-a Magyarországon a Nemzetiségek napja, ebből az alkalomból 2017-ben először szervezte meg a megyei könyvtár nemzetiségi munkacsoportja a Nemzetiségek napja a Békés Megyei Könyvtárban programot. A programon részt vettek a helyi és megyei nemzetiségi önkormányzatok elnökei, munkatársai (német, szlovák, román, roma, lengyel). Az érdeklődőket egy, az erre az alkalomra készített mini tabló kiállítással, karácsonyi ételkóstolóval, teával, könyvajánlóval és képes-hangos-zenés összeállítással várták a szervezők. A programot online nemzetiségi totó és a „Régi ízek karácsonya” nemzetiségi ételek receptversenye kísérte. A versenyek díjazását további együttműködő partnerek segítették: Alföldvíz Zrt., Almásy-kastély Látogatóközpont, Békés Megyei Hírlap, Szlovák Étterem. Az estét Nemzetek Karácsonya címmel a Békés Banda zenei estje zárta, amit a könyvtár és a Békés Megyei Europe Direct Tájékoztató Iroda közösen szervezett.

3.6 Statisztikai adatszolgáltatás:

(saját statisztikai feldolgozás megvalósult-e? Ha igen, milyen formában?)

A könyvtári statisztika a könyvtári munkafolyamatokról, eseményekről, tranzakciókról ad pontos képet, elősegíti a felhasználóbarát, és hatékonyan működő szolgáltatási rendszer tervezését, kialakítását. A magyarországi könyvtárak 1998 óta szolgáltatnak statisztikai adatokat az éves tevékenységükről. A statisztikai adatgyűjtést több jogszabály rendeli el, az

adatszolgáltatás minden könyvtár számára kötelező, a BMK a szabályok betartásával végzi a tevékenységet, az adatszolgáltatást.

Az elektronikus adatszolgáltatás a <http://kultstat.emmi.gov.hu> weboldalon történik, a kulturális statisztikai adatgyűjtő rendszerben. A megye könyvtárai önállóan töltik ki az elektronikus statisztikai adatlapot. A KSZR-ben ellátott települési szolgáltató helyek papíralapú jelentést küldenek, kitöltéséhez segítséget nyújtanak a BMK KSZR-ben résztvevő munkatársai.

Feladatok a statisztikai adatszolgáltatásban:

- Békés megye települési-, főiskolai- és szakkönyvtárainak értesítése a Könyvtári Intézet részére történő éves statisztika adatszolgáltatásról.
- A beküldött adatlapok regisztrálása, ellenőrzése, egyeztetése a könyvtárakkal, a hibák kijavítása. A visszaküldött adatok folyamatos bevitele a kulturális statisztikai rendszerbe.

A kulturális statisztikai összesítő adatok 2009-2016 között éves bontásban is megtalálhatók a <http://kultstat.emmi.gov.hu> weboldalon, ez az adatbázis a szakmai munka tervezéséhez nyújt pótolhatatlan segítséget.

Adatszolgáltató könyvtárak száma Békés megyében

Adatszolgáltató könyvtárak	2017. évi adatszolgáltatásról
száma	93
ebből papíralapú jelentés	23

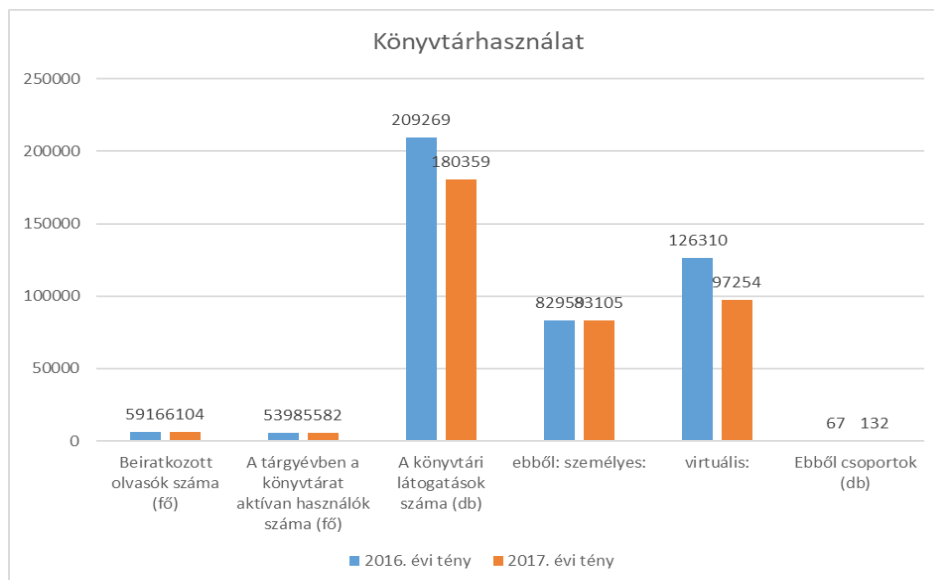
A Békés Megyei Könyvtár vezet saját részre adattáblákat, melyekbe összegyűjti a webes szolgáltatások számadatait valamint Facebook, BékésWiki, Hungaricana forgalmi számait. Külön nyilvántartást vezet a könyvtárközi kérésekről, a más könyvtárak felől érkező és az olvasók részéről induló tranzakciókról. Ezek a segédtáblák a beszámoló és a munkaterv elkészítéséhez nyújtanak elengedhetetlen segítséget.

4. Mutatók

4.1 Könyvtárhasználat

2017 Békés megyében kevesebben születtek és többen haltak meg, mint egy évvel korábban. A népesség természetes fogyása 14%-kal több volt, mint az előző év azonos időszakában. A megye és a város lakosságának fogyása ellenére a beiratkozott olvasók és aktív használók száma sem csökkent.

A virtuális látogatószám csökkenését két adatbázisuk kiesése okozta, melyek egy hardverhiba következtében nem üzemeltek. Helyreállításuk 2018 elején fog megtörténni.

Könyvtárhasználat (KSZR nélkül)	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Beiratkozott olvasók száma (fő)	5916	5916	6104	+3 %
A tárgyévben a könyvtárat aktívan használók száma (fő)	5398	5398	5582	+3 %
A könyvtári látogatások száma (db)	209269	209269	180359	-14 %
ebből: személyes:	82959	82959	83105	+0,2 %
ebből: virtuális:	126310	126310	97254	-23 %
Ebből csoportok (db)	67	70	132	+97%

4.2 Dokumentumforgalom

Könyvtárközi kölcsönzés

2017-ben a BMK állományából elküldött művek száma 699 dokumentum, ez kis mértékű csökkenés a 2016-os évhez képest, viszont tovább csökkent azoknak a kéréseknek a száma, amelyeket nem tudtunk teljesíteni. Magyarazatként szolgálhat, hogy védett dokumentumot, – ami régi, vagy a helyismereti gyűjtemény része, esetleg valamelyik különgyűjtemény vagy letéti állomány darabja – nem áll módunkban kiadni.

A kérések aránya hasonló a 2016-os évhez, azon belül az elektronikus kérések száma stagnálást mutat. Még mindig könyvből kérnek a legtöbbet az olvasók.

A Békés Megyei Könyvtár régi hírlap- és folyóirat-állománya elérhető digitális formában, emiatt már 2016-ban is csökkent az elektronikus kérések száma.

A beérkezett kérések több mint fele a megyében lévő könyvtárakból érkezett, a KSZR-hez csatlakozó kistéleplések gyakrabban fordultak hozzánk, mint az előző évben. A többi kérés az ország különböző megyei, városi, községi könyvtáraiból érkezik. Érkezett kérés pl. Dóc község könyvtárából, Nagykörűből, Csengersimáról és Kaposhomok községből is.

A beérkezett kérések több mint 50%-a szépirodalom, a szakirodalmi kérések nagy része történelmi és társadalomtudományi mű.

A BMK-ból elküldött kérések száma (más könyvtár állományából igényeltünk dokumentumot) 2016-ban 118 kérés, 2017-ben 154 kérés.

A kért, de nem kapott dokumentumok száma 2016-ban 14 volt, 2017-ben viszont már hétre csökkent ez a szám, az összes kérés 4,5%-a.

A kért könyvek száma növekedett (2016-ban 62 kérés, 2017-ben 83 kérés). Az elküldött kérések nagy része szakkönyv. A kérések nagy részét a Központi Statisztikai Hivatal könyvtárába, a Debreceni Egyetem Könyvtárába küldtük.

Az elektronikus kérések száma is növekedett, többnyire szakfolyóiratokból és régi hírlap- és folyóirat-állományokból tevődnek össze. Leggyakrabban az Országos Széchényi Könyvtárba és a DEENK-be küldtük a kéréseket.

2017 hónap	Könyvtárunk által kért művek száma				Összesen
	könyv	másolat	elektronikus	nem teljesített	
1	4	0	4	0	8
2	6	0	19	1	26
3	6	0	5	0	11
4	5	0	1	1	7
5	10	0	6	1	17
6	8	0	7	0	15
7	6	0	3	0	9
8	5	0	6	2	13
9	3	0	3	0	6
10	9	0	2	0	11
11	10	0	5	2	17
12	11	0	3	0	12
Összesen	83	0	64	7	155

Teljesített könyvtárközi kérések (Küldött dokumentumok db)									
könyv	CD	video	hangkazetta	hangkoscönyv	DVD	elektronikus	kotta	másolat	összesen
69	0	0	0	0	0	5	0	0	74
50	0	0	0	0	0	1	0	1	52
68	0	0	0	0	0	3	0	1	72
60	0	0	0	0	0	4	0	0	64
41	0	0	0	0	0	2	0	0	43
45	0	0	0	0	0	0	0	0	45
77	0	0	0	0	0	0	0	0	77
43	0	0	0	0	0	1	0	0	44
62	0	0	0	0	0	1	0	0	63
76	0	2	0	0	0	4	0	0	82
48	0	0	0	0	0	9	0	0	57
23	0	0	0	0	0	3	0	3	26
662	0	2	0	0	2	31	0	5	699

Könyvtárhasználat (KSZR nélkül)	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Kölcsönzött dokumentumok száma (db)	132874	132684	131541	-1 %
E-dokumentumok kölcsönzése (db)	0	0	0	0 %

Helyben használt dokumentumok (db)	12750	12750	12550	-2 %
Könyvtárközi kölcsönzés - küldött dok. (db)	705	705	699	-1 %
Könyvtárközi kölcsönzés - kapott dok. (db)	118	118	155	+31 %
Irodalomkutatások, témafigyelések száma (db)	598	598	640	+7 %

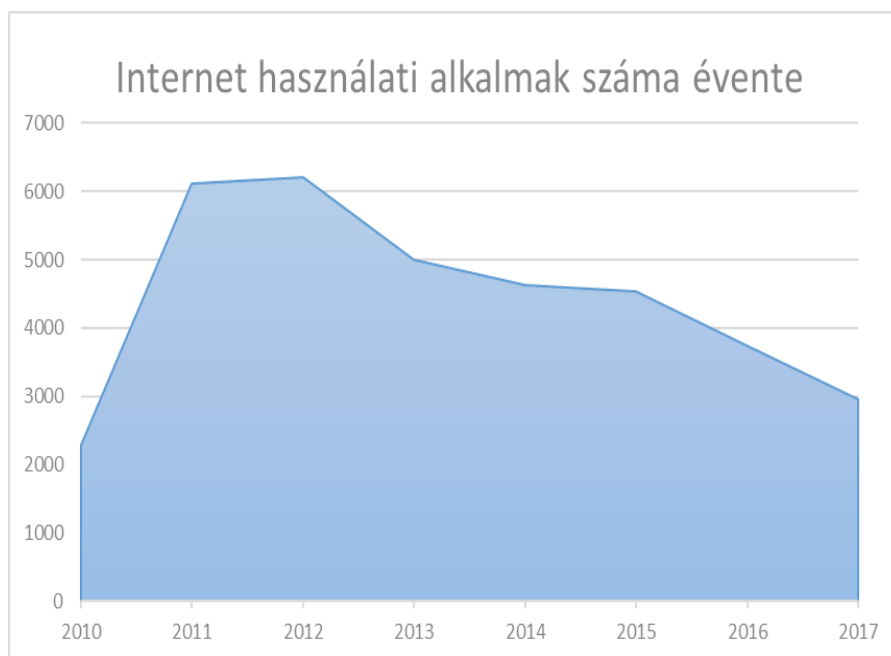
4.3 Olvasói számítógépek

A központi épületben jelenleg a kölcsönzői térben 2 katalógusgép áll az olvasók rendelkezésére, valamint a folyosóra telepített érintőképernyős terminálok (2 db). A használati szokások figyelembevételével helyeztük el a gépeket különböző terekbe. A használati adatok azt mutatják, hogy egyre inkább saját gépet hoznak és wifi kapcsolatot keresnek a használók. 2017-ben is folytatódott a korábban már megfigyelt géphasználat csökkenése. A táblázatban a 2010-es mérési kezdettől 2017-ig bezárólag láthatók a használati alkalmak számadatai (a katalógusgépek adatai nélkül). A jelenlegi wifi szolgáltatásunk hardver és szoftver elemei nem tudják regisztrálni a használókat, erre a problémára keressük a megoldást, melyhez anyagi forrásokra is szükség lesz. A DJP pontok kiépülésének következtében ez az arány még inkább a vezeték nélküli eszközök irányába fog eltolódni.

Internet használati alkalmak száma évente

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
2296	6120	6216	4999	4628	4537	3736	2959

Gépkiadás – térítéses géphasználat

Olvasói számítógépek száma helyben használatra	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Katalógus	4	4	4	0%
Olvasói munkaállomás	10	10	10	0%

4.4 Online szolgáltatások

Online szolgáltatások	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Távhasználatok száma	126310	126310	97254	-23%
A könyvtár honlapja (teljes webhely) mely nyelveken érhető el	magyar, szlovák, angol.	magyar, szlovák, angol.	magyar, szlovák, angol.	0 %
A könyvtári honlap tartalomfrissítéseinek gyakorisága (alkalom/hónap átlagosan)	10	10	20	+100 %
A könyvtári honlap tartalomfrissítésének száma összesen	468	468	483	+3 %
A könyvtárban használható adatbázisok száma	5	5	5	0
A Web 2.0 interaktív könyvtári szolgáltatások száma (db)	5	5	6	+20%
A Web 2.0 interaktív könyvtári szolgáltatásokat igénybe vevő használók száma (fő)	561191	561191	566180	+1%
A könyvtári OPAC használatának gyakorisága (használat/év) (kattintás az OPAC-ra)	26832	26832	42278	+58%
Tárgyévben a könyvtár által nyílt hozzáférésű publikációként elérhetővé tett dokumentumok száma (db)	4453	4453	2127	-52 %

4.5 Szolgáltatások fogyatékkal élők számára

A fogyatékkal élők számára beszerzett eszközeink 2017-ben nem gyarapodtak, de az EFOP 4.1.8-as pályázatnak köszönhetően várhatóan 2018-ban újabb hardverrel bővíthet a könyvtár repertoárja. Jelenleg 5db Jaws szoftverrel felszerelt számítógép, 4 db elektronikus nagyító, 1 db videonagyító, 1 db felolvasógép, 2 db passzív nagyítólap segíti a vakokat és gyengénlátókat.

Szolgáltatások száma	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Fogyatékkal élők könyvtárhasználatát segítő IKT eszközök száma	13	13	13	0
Fogyatékkal élők számára akadálymentes szolgáltatások száma	2	2	2	0

4.6 Nemzetiségek számára biztosított dokumentumok

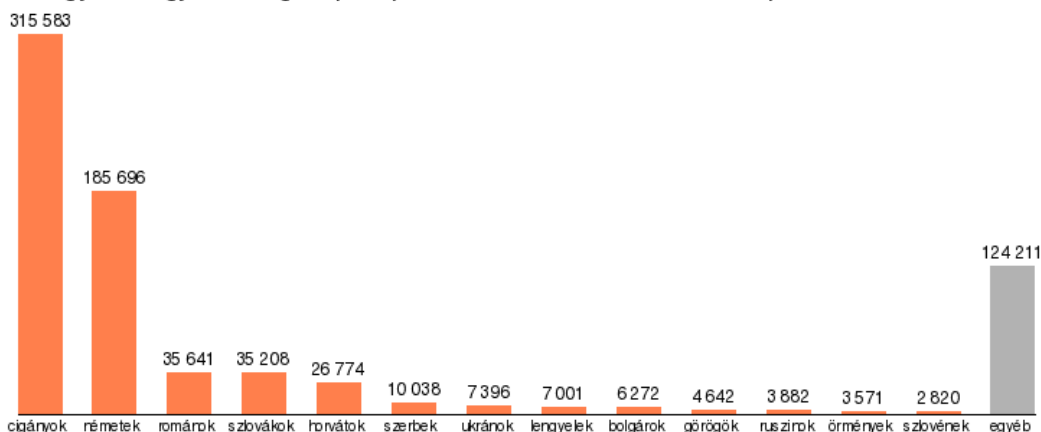
A megyében élő nemzetiségek KSH adatok alapján (nemzetiség/fő), a megye lakosságához viszonyított arány (%)

Békés megyében legnagyobb számban a szlovák nemzetiségűek élnek (Békéscsaba, Szarvas, Tótkomlós), de jelen vannak német (Elek, Gyula, Mezőberény), román (Battonya, Kétegyháza), szerb (Battonya) és roma nemzetiségek is. A nemzetiségi népességre jellemző az elöregedés, egyre kevesebben vannak, akik anyanyelvükön olvasnak vagy beszélnek, emiatt is szorgalmazzuk a fiatalabb generációk bevonását is a nemzetiségi közösségi programokba.

A 2011. évi [magyarországi](#) népszámlálás adatai szerint 644 524 fő, vagyis a lakosság 6,5%-a vallotta magát valamelyik hivatalosan elismert [nemzetiséghez](#) tartozónak. Becslések szerint azonban a nemzetiségek (nemzeti és etnikai kisebbségek) tagjainak valódi létszáma ennél jóval

magasabb: az ország 10 milliós népességének hozzávetőlegesen 8-10%-át teszi ki, igaz ennek is nagy része elsődlegesen a magyar nyelvet használó cigány.

Egyes magyarországi népcsoportok lélekszáma a 2011-es népszámlálás szerint

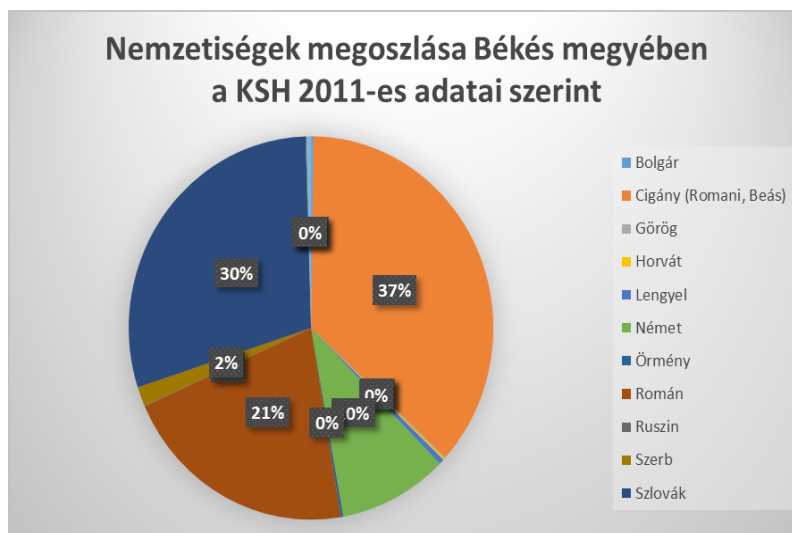
Forrás: Központi Statisztikai Hivatal. Grafika: Wikipédia.

Nemzetiségek és etnikumok számának alakulása (1949–2011) Magyarországon

Év	Német	Szlovák	Szerb	Horvát	Szlovén	Román	Cigány
1949	22 455	25 988	5 185	20 123	4 473	14 713	n.a.
1960	50 765	30 690	4 583	33 014	n.a.	10 502	n.a.
1970	35 594	21 176	12 235	14 609	4 205	8 640	325 000
1980	31 231	16 054	n.a.	20 030	7 139	n.a.	380 000
1980	65 969	34 601	n.a.	27 650	n.a.	8 416	n.a.
1990	30 824	10 459	2 905	13 570	1 930	10 740	142 683
2001	62 233	17 692	3 816	15 620	3 040	7 995	190 046
2011	185 696	35 208	10 038	26 774	2 820	35 641	315 583

Békés megye teljes népessége a KSH adatai szerint 362 ezer fő volt 2011-ben. A népességfogyás 0,76 százalékos volt, az állandó népesség száma 31 580 fő csökkenését mutatta.

A lakosság nemzetiségek szerinti megoszlása Békés megyében (2011)

Az adatok forrása: http://www.ksh.hu/nepszamlalas/tablak_teruleti_04

Dokumentumbeszerzés

2017-ben központi forrásból összesen 420.000 Ft értékben rendeltünk az Országos Idegennyelvű Könyvtár (OIK) közreműködésével nemzetiségi (német, roma, román, szerb, szlovák) könyveket és CD-ket. A megrendelést a megye nemzetiségi könyvtáraiban történt igényfelmérés után összesítettük. A könyvtárak főleg a nyelv tanulásával, nyelvvizsgával, országismerettel, népszokásokkal, gasztronómiával kapcsolatos szakkönyveket, illetve gyermekkönyveket, népmeséket, versesköteteket igényeltek. Ez a pénzügyi keret összesen 126 db dokumentum beszerzését tette lehetővé. A könyvek között 8 kétnyelvű, 33 német, 37 román, 5 szerb, 35 szlovák, 8 roma volt. A könyvek mellett 9 db hangoskönyvet, 3 db CD-t és 1 db DVD-t vásároltunk, a 126 darabból 35 darab (30%) gyermekek részére szóló dokumentum gyarapította a könyvtárakat.

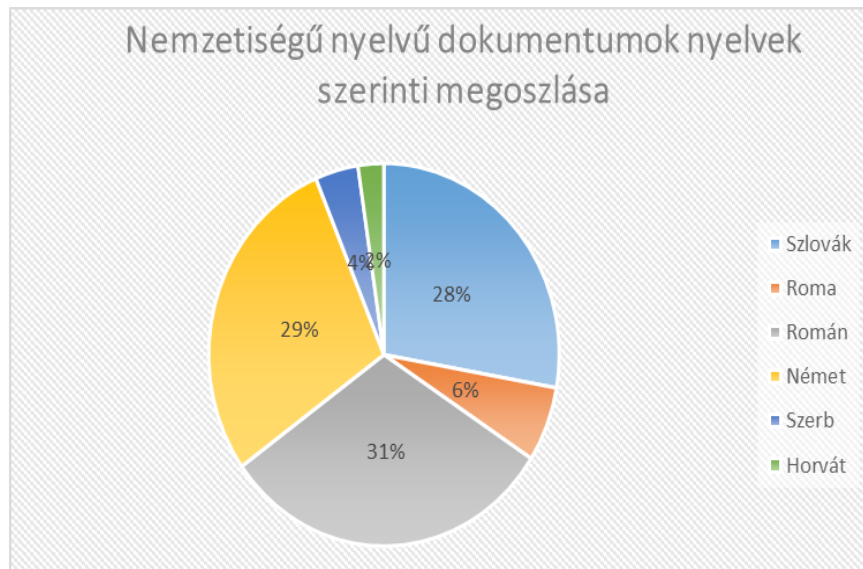
kétnyelvű	német	román	szerb	roma	szlovák
8 db	33 db	37 db	5 db	8 db	35 db
21.121 Ft	120.514 Ft	80.770 Ft	22.059 Ft	22.676 Ft	149.980 Ft

A dokumentumokat feldolgozás után az alábbi települések könyvtáraiba juttattuk el:

Német: Békéscsaba, Elek, Gyula, Mezőberény,
 Roma: Békéscsaba, Szarvas
 Román: Battonya, Békéscsaba, Gyula, Kétegyháza,
 Szerb: Battonya,
 Szlovák: Békéscsaba, Kondoros, Szarvas, Tótkomlós.

Letétbe 88 db könyvet adtunk:

Battonya: 14 db
 Elek: 4 db
 Gyula: 21 db
 Kétegyháza: 10 db
 Kondoros: 11 db
 Mezőberény: 5 db
 Szarvas: 15 db
 Tótkomlós: 8 db

Dokumentumok	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Könyvek	129	129	135	+5%
Folyóiratok	13	13	13	0%
Elektronikus dokumentumok	13	13	13	0%
Összesen	145	145	161	+11%

4.7 Használói képzések száma

Kompetenciaképzés	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
A könyvtár által szervezett olvasási kompetenciafejlesztést, szövegértés fejlesztését támogató nem formális képzések száma	9	9	8	-11 %
A könyvtár által szervezett olvasási kompetenciafejlesztést, szövegértés fejlesztését támogató nem formális képzéseken résztevők száma	364	256	256	-30 %
A könyvtár által szervezett digitális kompetenciafejlesztési, információkeresési ismereteket nyújtó nem formális képzések száma	24	24	61	+154 %
A könyvtár által szervezett digitális kompetenciafejlesztési, információkeresési ismereteket nyújtó nem formális képzéseken résztevők száma	697	697	919	+32 %
A könyvtár által szervezett engedélyezett képzések, továbbképzések száma	0	0	0	0%
A könyvtár által szervezett akkreditált képzéseken, továbbképzéseken résztevők száma	0	0	0	0%
A könyvtár által szervezett könyvtárhasználati foglalkozások száma	86	86	25	-71 %
A könyvtár által szervezett könyvtárhasználati foglalkozásokon résztevők száma	3534	3534	2080	-41 %

A könyvtár által szervezett hátrányos helyzetűeket, romákat célzó, a társadalmi együttélést erősítő, diszkrimináció-ellenes, szemléletformáló, toleranciára nevelő és multikulturális programok száma	15	15	6	-60 %
A könyvtár által szervezett hátrányos helyzetűeket, romákat célzó, a társadalmi együttélést erősítő, diszkrimináció-ellenes, szemléletformáló, toleranciára nevelő és multikulturális programokon résztevők száma	958	958	236	-75 %
A könyvtár által szervezett nemzetiségi közösségi identitást erősítő programok száma	14	14	4	-71 %
A könyvtár által szervezett nemzetiségi közösségi identitást erősítő programokon résztevők száma	836	836	259	-69 %
A könyvtár által szervezett fogyatékossgal élők könyvtárhasználatát segítő képzések, programok száma	1	1	2	+100%
A könyvtár által szervezett fogyatékossgal élők könyvtárhasználatát segítő képzéseken, programokon résztevők száma	51	51	89	+75%
A könyvtár által a nyugdíjas korosztály számára szervezett programok, képzések száma	10	10	12	+20 %
A könyvtár által a nyugdíjas korosztály számára szervezett programokon, képzéseken résztevők száma	1385	1385	315	-77 %
Összes képzés száma	159	159	116	-27%
A képzésen résztvevők száma összesen	7825	7825	4065	-48 %
A könyvtároktatást, képzést, könyvtári tevékenységeket támogató kiadványainak száma	6	n.a.	4	-33%

4.8 Rendezvény, kiállítás

A 2017. évi tevékenység szöveges ismertetése és értékelése.

Arany 200

A központi könyvtár kiállításokkal, szakmai programokkal (nyilvános könyvtárak szakmai napja, Geszt) előadásokkal és középiskolások számára szóló vetélkedővel készült Arany János születésének 200. évfordulója alkalmából az évfordulóra. A márciusi kiállításon látható volt Arany eredeti aláírásának kézjegye: a könyvtár állományába tartozó nyomtatványt is láthatták az érdeklődők.

A megvalósítás során szervezett 2017. évi programok:

Kiállítás: Arany János születésnapja (könyvek, dokumentumok, bibliográfiák)

A kiállításon a BMK díszalbumaiból bemutattunk néhányat, illusztrációk másolataiból készítettünk vándorkiállítást, elhangzott előadás, továbbá Arany szülővárosát, Nagyszalontát képviselte a zongorista.

Online kvíz Arany János életéről és munkásságáról felnőttek számára

Az online kvíz a könyvtár honlapjáról (konyvtar.bmk.hu) volt elérhető. 75 kitöltő válaszolt 20 kérdésre, amelyek Arany Jánossal voltak kapcsolatosak.

Információkereső verseny általános iskolások részére Arany János témában

A kétfordulós, online feladatmegoldó információkereső versenyen 71 fő dolgozta fel 2 hónapon keresztül Arany életét, különösen a Békés megyei kapcsolódási pontokat.

„Aranyos” éjszaka a gyermekkönyvtárban

Előadások és interaktív vetélkedő Arany János életével kapcsolatosan. Rendkívüli időpontban 12 általános iskolás olvasó hallgatott előadásokat és oldott meg feladatokat.

Dr. Reisinger János könyvbemutató előadása: Ki nekünk Arany János?

A könyvbemutató előadás közel 100 érdeklődőt ismertetett meg költeményekkel és életrajzi eseményekkel.

Ferge Béla és barátai hangszeres könyvbemutatója: Arany János és a zene

Hangszerkipróbálással, közös énekléssel egybekötött program.

Középiskolások vetélkedője

A békéscsabai középiskolások részvételével lezajlott vetélkedőn a csapatok a Toldi c. mű szereplőit mintázó (3D nyomtatóval készült) figurák és a könyv segítségével modelleztek tetszőleges énekeket. Az informatikai oktatóterem eszközeinek segítségével médiahírt készítettek, Arany életével kapcsolatos totót töltöttek ki és az Aranykor logót mintázó puzzle feladatot kaptak.

Utazás Nagyszalontára

A középiskolások vetélkedőjén részt vett csapatok nagyszalontai utazást kaptak jutalmul.

Arany János műveinek Zichy Mihály által illusztrált díszalbumainak kiállítása.

Az Országos Széchényi Könyvtár állományából kölcsönszerződéssel kaptuk meg néhány hétre azokat a könyveket és plakátokat, amelyeket az olvasóterem mellett kiállítottunk.

Internet Fiesta

Március 22-29. között került megrendezésre az IKSZ és az NKA által támogatott országos könyvtári rendezvénysorozat, az Internet Fiesta. 2017-ben fő tematikája az utazás volt. A Békés Megyei Könyvtár, mint megyei hatókörű városi könyvtár a kistélepülésekre is szervez ilyenkor ismeretterjesztő programokat. Ebben az évben technológiai eszközbemutatókkal készültünk. 3 nap alatt 9 településen 123 fő részvételével zajlott az esemény. A bemutatón tableteket, 360 fokos kamerát próbálhattak ki az érdeklődők.

Békéscsabán két rendezvény típusra jöhettek be az érdeklődők, az egyik technikai jellegű volt, a másik utazással kapcsolatos. Az utazás témájú programok: „Gerinctúra a Kárpátokban – egy geológus szemével”, „Virtuális körutazás a Lencsési Könyvtárban”, „Varázslatos utazás Bali szigetén”, „Virtuális utazás Arany János szülővárosába” és „Utazás a mesék birodalmában”. Ezek a rendezvényeken összesen 83-an vettek részt. A technológiai rendezvényeken 360 fokos kamerát tesztelhettek, internetes utazásszervező weboldalakat ismerhettek meg, kipróbálhattak 30 éves számítógépeket vagy 3D nyomtatót és találkozhattak a Gépészeti és Számítástechnikai Szakközépiskola Lego robot szakkörének tagjaival és robotjaival. A rendezvénysorozaton 117 fő vett részt.

Lipták Kalendárium

A könyvtár négy alkalomból álló, időszakos kiállítással emlékezett Lipták Pál könyvtárigazgatóra, festőművészre. A kiállítások kurátora Ván Hajnalka művészettörténész volt. A megnyitók vendégei között voltak a Lipták család tagjai, gyűjtők, és Dr. Fodor János adjunktus, az ELTE oktatója.

Versfolyam

Immár hagyományosan vesznek részt a könyvtár munkatársai a Békéscsabai Jókai Színház által megrendezett 24 órás versfolyamra. A könyvtár csapatát ez alkalommal is erősítették hozzátartozók is. Idén Csüllög Vencel gitározott és énekelt színesítve a programot, a díszvendég Szelekovszky László természetvédelmi szakember volt.

A Költészet napján azok az olvasók, akik vállalták, hogy elmondják, vagy felolvassák a könyvtárban a kedvenc versüket, térítésmentes könyvtári tagságot kaptak ajándékba.

Gyermeknap

A könyvtár 2017-ben is csatlakozott a városi gyermeknaphoz. A Kalandozás az indiánok világban tematikus nap volt, ami egyaránt népszerű volt a kicsik és nagyok körében. A programok között volt nyomolvasás és bölényvadászat is, minden program a könyvtár szolgáltatásait kínálta. A látogatók száma megközelítette az 1500 főt. A programot a Komputer Optika és Szelekovszky László egy lengőteke adománnyal támogatta.

Lischka Lipót-emléknap

A könyvtár Lischka Lipót-emlékkötet (1867-1938) megjelentetésével és emléküléssel emlékezett a város egykori jeles személyére, Békéscsaba első főkertészére. A rendezvény alkalmat adott arra, hogy új partnereket vonhassunk be a következő időszak programjaiba: pl. megyei méhészegyesület, kertbarát körök.

Ünnepi Könyvhét

A könyvtár a 88. Ünnepi Könyvhét és 16. Gyermekkönyvnapok programsorozathoz kapcsolódva főtéri vásárt szervezett. Az esemény vendégei voltak: Rokodál együttes, Telegdi Ágnes író, a Tűz-kör helyi együttes, a Békési Fiúk zenés formáció, Horváth Elek zenész, Szigeti Csaba író, Lizi Melinda színművész és Kósa Ildikó idegenvezető, valamint a Magyarországi Egyiptomiak elnöke, Hassan El Sayed professzor úr.

Aranyos Éjszaka

Arany János születésének 200. évfordulója tiszteletére szerveztük meg a III. "Aranyos" éjszaka elnevezésű gyermekkönyvtári programot július 7-én.

17 fő 4-8. osztályos tanuló és 5 fő könyvtári munkatárs részvételével zajlottak a 18 órától kezdődő a programok. Juhász Orsolya magyartanár és Biró Bertold könyvkötő előadók tették tartalmassá az estét. A gyerekek elkészítették saját Kapcsos könyvüket, megismertkedtek a könyvkötés eszközeivel, anyagaival, történetével. Vacsorára Arany János kedvenc fogásait költötték el a Szlovák étteremben, majd a Mátyás anyja című ballada flashmobjával örvendeztették meg a meglepett békéscsabaiakat két helyszínen is. Minden évben kincskereső játékkal (1,5- 2 óra) készülünk, mely során a könyvtár kevésbé ismert tereit is bejárhatják a csapatok. Az idén az Arany János kézjeggyel ellátott irat megtalálása volt a cél.

Országos Könyvtári Napok

A könyvtár ebben az évben is kitűnő programokkal várta az érdeklődőket, számszerűen 38 program valósult meg helyben. A könyvtár vendégei voltak: Bartók Béla Vegyeskar Békéscsaba, Gazda József erdélyi művészeti író, Benkő László író, Takács Bence előadóművész-műsorvezető, Dr. Belső Nóra pszichiáter. Az idei év újdonsága volt, hogy a korábbiaktól eltérően októberben rendeztük meg a 8. Könyvtári Éjszakát (korábban Szent-Iván éjjeléhez kötődött a rendezvény). A programok sikerességét az Alföldvíz Zrt. és az Almásy-kastély Látogatóközpont szponzorációs tevékenysége is segítette.

Könyvtári éjszaka

Spanyol napot rendeztünk a Europe Direct Tájékoztató Központtal közösen, 8. alkalommal. A spanyol kultúra köré szervezett est népszerű volt az olvasók körében. Egyszerre több programmal, hosszított nyitvatartással, dupla kedvezményes beiratkozással, ételkóstolóval, fejtörőkkel, kézműves foglalkozással (spanyol legyezőkészítéssel), élményfotózással, rejtvénytársasággal, Xbox játékokkal, flamenco esttel, Lorca műveivel, előadásokkal, tombolasorsolással várta a könyvtár a programokra érkezőket.

Kulturális Örökség Napok Reformáció 500

A reformáció 500 évfordulójához kapcsolódóan könyvtári sétát hirdettünk, amelyben a helyi református templom megismerése volt a cél. A programon Marti Miklós lelkipásztor tartott egy emlékezőes egyháztörténeti visszatekintést, és a résztvevők megismerkedhettek az épület tereivel (padlás, orgona, harang) is.

Nemzetiségek napja

A Békés Megyei Könyvtár fontos feladatának tekinti a Békés megyében élő nemzetiségek kultúrájának, hagyományainak megőrzését, ápolását. December 18-a Magyarországon a Nemzetiségek napja. Ebből az alkalomból a Békés Megyei Europe Direct Tájékoztató Központ és a Békés Megyei Könyvtár első alkalommal tartotta meg a könyvtárban a Nemzetiségek napja rendezvényét.

A programon bemutatkozási lehetőséget kaptak a helyi és megyei nemzetiségi önkormányzatok. A szervezők jellegzetes karácsonyi süteményekkel kínálták a könyvtárba betérőket. A rendezvényhez kapcsolódva a könyvtár online nemzetiségi totót és receptversenyt hirdetett. A receptfelhívásra különleges román, roma, szlovák és egyéb receptek is érkeztek szép számmal. Az estét a Békés Banda Nemzetek karácsonya című koncertje zárta.

Kódolás hete – CodeWeek 2017

Könyvtárunk 2017-ben 7 rendezvénnyel készült az európai kódolás hete (CodeWeek) programsorozatra. Az októberi események során volt Scratch programozás bemutató, ahol egy volt Skool Klubos diák mutatta be a programnyelv lehetőségét, az ugyanekkor futó Skool képzés egyik tanóróját is megtekinthették az érdeklődők. Szerveztünk egy gondolatébresztő kötetlen beszélgetést az alkotó térhez (Makerspace) kapcsolódóan. A Gépészeti és Számítástechnikai Szakközépiskola Lego robotok bemutatóját hozta el a könyvtárba. A látogatók megismerkedhettek a Micro:bit mikrovezérlővel is. Szerveztünk egy flashmobot, melyen a Kazinczy Ferenc Általános Iskola ötödikeseivel élőben programoztunk a Városháza előtti téren. Az eseménysorozaton 50 embert mozgattunk meg, adtunk számukra inspirációt. A rendezvényekhez tartozott még egy országos pályázati lehetőség, melyet az IVSZ – Szövetség a digitális gazdaságért írt ki, ahol a könyvtári díjat, egy Lego Mindstrom EV3-as robotkészletet, sikerült megnyernie a Békés Megyei Könyvtárnak.

Könyvtárnépszerűsítő beiratkozási kedvezmények:

- Valentin napi kedvezményes beiratkozás
- Költészet napja
- Balkezesek világnapja
- Idősek napi kedvezményes beiratkozás
- OKN kedvezményes beiratkozás
- Könyvtári Éjszaka kedvezményes beiratkozás
- Adventi kedvezményes beiratkozás

Mutatók	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	Változás %-ban az előző évhez képest
A könyvtárban a tárgyévben szervezett helyi, megyei és országos szintű közösségi programok, rendezvények száma összesen	299	299	258	-14 %
A könyvtárban a tárgyévben szervezett helyi, megyei és országos szintű közösségi	16156	16156	11819	-27 %

programok, rendezvényeken résztvevők száma				
A könyvtárban szervezett időszaki kiállítások száma	40	40	48	+20 %
A könyvtárban szervezett időszaki kiállítások látogatóinak száma	2648	2648	2130	-20%
Tárgyévben a családok számára meghirdetett rendezvények száma	38	38	7	-20 %
Tárgyévben a családok számára meghirdetett rendezvényeken résztvevők száma	2642	2642	2936	+11 %
A megyei hatókörű városi könyvtár esetében az általa ellátott kistélepüléseken szervezett rendezvények száma	1348	1348	1764	+31%
A megyei hatókörű városi könyvtár esetében az általa ellátott kistélepüléseken szervezett rendezvényeken résztvevők száma	43157	43157	44611	+3 %
Egyéb rendezvények száma	20	20	25	+25 %
Egyéb rendezvényeken résztvevők száma	1021	1021	4427	+334 %

4.9 Használói elégedettség mérés

Annak érdekében, hogy partnerközpontú, minőségi könyvtári szolgáltatásokat biztosíthassunk, törekszünk arra, hogy megismerjük olvasóink, látogatóink könyvtárhasználati szokásait, igényeit, a felmérések eredményeit pedig beépítjük stratégiánkba, a véleményeket felhasználjuk szolgáltatásaink javítása érdekében. A meglévő könyvtárhasználóink mellett igyekszünk feltérképezni a potenciális felhasználók véleményét is, azzal a céllal, hogy számukra olyan szolgáltatásokat nyújthassunk, amelyekkel intézményünk aktív látogatóivá válhatnak.

A Békés Megyei Könyvtárban 2014-et követően 2016-ban mértük fel a használói igényeket. A vizsgálat kérdőíves adatgyűjtési módszerrel történt és három korcsoport megkérdezésére terjedt ki: az iskolai képzésben résztvevőkre, az aktív kereső felnőttekre, valamint a nyugdíjasokra. Hasonlóan széleskörű vizsgálat 2017-ben nem volt, 2018-ra tervezzük a következőt.

A Békés Megyei Könyvtár minőségirányítási munkája során kérdőíves felmérést végzett a látogatók, használók elégedettségéről 2017-ben 13 alkalommal. A kérdőíveket nyomtatott formában lehetett elérni az intézményben az adott rendezvények alkalmával, illetve online verzióban a könyvtár honlapján. Összesen 286 db kitöltött, értékelhető ívet gyűjtöttünk össze és végeztük el ez alapján az elemzéseket.

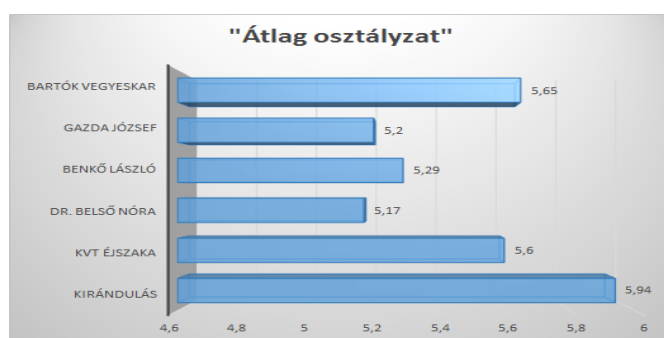
Az általános tapasztalat az volt, hogy olvasóink, látogatóink szívesen fogadták a kérdőívet és őszintén osztották meg velünk véleményüket. Fontosnak tartottuk olvasóinkat megkérdezni elvárásaikról is. A kérdőívek alapján összegyűjtöttük, milyen programok lennének érdekesek a számukra, kivel találkoznának szívesen. A használói kéréseket figyelemmel kísérve kívánjuk szervezni következő rendezvényeinket, találkozóinkat.

Az elemzések a könyvtár dolgozói részére a további munka javítása érdekében bármikor elérhetők.

	Mérés	Válaszadó (fő)
1.	Arany éjszaka (gyermekkönyvtár)	11
2.	Bartók Béla Vegyeskar	31
3.	Belső Nóra	60

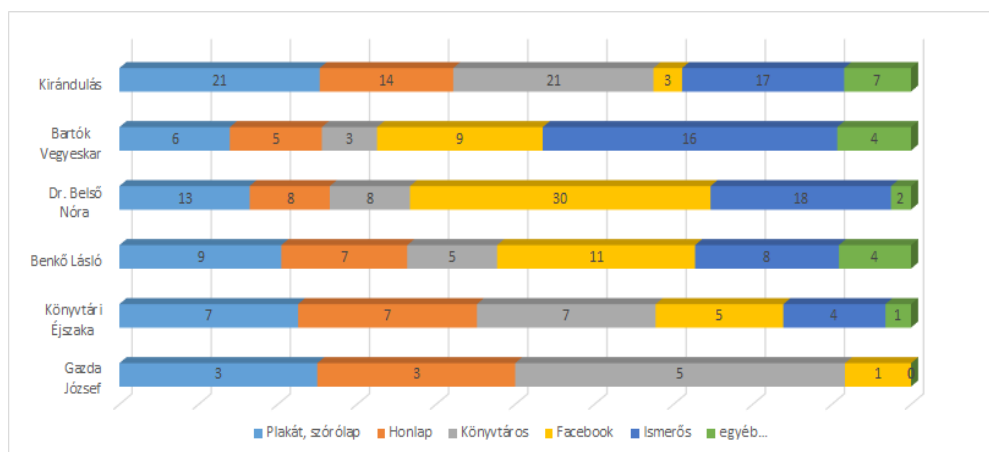
4.	Benkő László	22
5.	Kvtár Éjszaka	20
6.	Gazda József	5
7.	Kirándulás	48
8.	OKN, on-line	14
9.	Munkatársi OKN	15
10.	Szarvas – MIT	12
11.	Sárospatak – BMK, Egyesület	13
12.	Geszt – Egyesület, KSZR	26
13.	Csabacsüd – KSZR	9
		286

Kiemelt rendezvénysorozatunk, az Országos Könyvtári Napok alatt végzett felmérés során az alábbi értékeléseket gyűjtöttük össze:

Össességében elmondható, hogy pozitív visszajelzések érkeztek a programokról. A résztvevők 1-től 6-ig terjedő skálán átlagosan 5,48-ra értékelték a rendezvényt. Leginkább a kirándulással (5,94), legkevésbé pedig Dr. Belső Nóra előadásával (5,17) voltak elégedettek olvasóink.

További marketingmunkánkat segítő kérdés volt még a tájékozódási szokásokra adott válaszok elemzése is. A programjainkról típusonként más és más forrásból tájékoztak olvasóink.

Minőségirányítási munkánk fontos eleme, hogy az olvasók, látogatók véleményét, elégedettségét rendszeresen figyelemmel kövessük, az eredményeket értékeljük, ha szükséges változtassunk.

Középiskolások kérdőíve (2017)

A békéscsabai Garabonciás napok egyik délutánján a Békés Megyei Könyvtár is képviselte magát azzal a céllal, hogy a középiskolások, mint könyvtárunk potenciális használóinak

véleményét, igényeit megismerjük. A felmérés kérdőíves adatgyűjtéssel történt, ami 10 kérdést tartalmazott. Ezek között voltak feleletválasztós és nyílt kérdések is.

Elsőként megkértük őket, fogalmazzák meg azt, hogy mit gondolnak a könyvtárról; nevezzék meg azt a szakkört, aminek a könyvtár ad(na) otthont, és amire szívesen eljőnének. Az „igen” vagy „nem” opciók kiválasztásával nyilatkozhattak arról, hogy használták-e már a könyvtár ingyen wifi-jét, tudták-e, hogy lehet filmet is kölcsönözni, hogy a könyvtári dokumentumok között képregényeket is találnak, használnák-e a könyvtár Xbox360 játékkonzolját, eljőnének-e egy könyvtári Slam Poetry-re és, hogy regisztrálva vannak-e a Snapchat közösségi applikációra? Megfogalmazhatták, hogy mi lenne az a könyvtárban rendezett esemény, amire szívesen eljőnének, illetve ki volna az a személy, akivel szívesen találkozna intézményünkben. Végül lehetőséget biztosítottunk arra, hogy analóg módon feliratkozzanak hírlevelünkre, melyből értesülhetnek rendezvényeinkről, híreinkről, új szolgáltatásainkról és friss beszerzéseinkről. Feliratkozás esetén megadhatták e-mail elérhetőségüket.

Használói elégedettség mérések	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
A használói elégedettség-mérések száma (alkalom)	7	7	14	100 %
A használói elégedettség-mérések során a válaszadó használók száma (alkalmankénti átlag kitöltő)	35	35	358	923 %

4.10 Települési könyvtárak számára nyújtott szolgáltatások

A települési könyvtárak nyújtott szolgáltatásainkat a 3.3 fejezetben mutatjuk be.

Települési könyvtárak számára nyújtott szolgáltatások	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Műhelynapok száma	4	4	6	+ 50%
Résztevő települési könyvtárak számaránya – KSZR nélkül (%)	70	70	90	+28 %
A megyei hatókörű városi könyvtár koordinációjával minősítésre készülő települési könyvtárak száma	4	4	4	0

4.11 Községi szolgálat/önkéntesség

2013-tól a középiskolai tanulmányokat folytató diákok a Békés Megyei Könyvtárban, mint fogadóintézményben is teljesíthetik a kötelező 50 óra közösségi szolgálatot. A Nemzeti Köznevelési Törvény hatályos rendelkezése alapján a diákoknak érettségi előfeltétel a közösségi szolgálat elvégzésének igazolása.

Azokat a tanulókat tudjuk fogadni, akiknek iskolája a könyvtárunkkal együttműködési megállapodást kötött. A kapcsolatfelvételt kezdeményezheti az iskola, a diák vagy a szülő is.

2017-ben az 50 órás közösségi szolgálat keretében részt vettek:

1. Andrassy Gyula Gimnázium és Kollégium:	13 fő
2. BÉKSZI Trefort Ágoston Műszaki Tagiskola:	1 fő
3. Kemény Gábor Logisztikai és Közlekedési Szakközépiskola:	2 fő
4. Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, Mezőberény:	1 fő
5. Szeberényi Gusztáv Adolf Evangélikus Gimnázium diákjai:	17 fő

6. Széchenyi István Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági Szakközépiskola:	2 fő
7. Szent-Györgyi Albert Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium:	2 fő
8. Vásárhelyi Pál Szakközépiskola és Kollégium:	3 fő
9. BÉKSZI Zwack József Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakközép.:	5 fő
10. Belvárosi Általános Iskola és Gimnázium:	1 fő
11. Gépészeti Szakközépiskola:	4 fő
12. Bartók Zeneművészeti Gimn.:	4 fő
13. Szegedi Radnóti Miklós Kísérleti Gimn.:	1 fő
14. Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimn.	1 fő
15. Budapesti Egyetemi Katolikus Gimn.:	1 fő

Mindösszesen 1093 óra közösségi szolgálatot teljesítettek a tanulók.

A diákok által végzett feladatok:

- dokumentumok (könyv, CD, DVD) rendezése a polcokon
- könyvek karbantartása: leválogatás, ragasztás, radírozás
- könyvtári rendezvényeken közreműködés, fotózás
- játékos foglalkozásokon, vetélkedőkön való részvétel
- szórólapok másolása, vágása, terjesztése
- felolvasás gyengénlátó olvasóknak
- informatikai feladatok: képek letöltése, szerkesztése, digitalizált állományok ellenőrzése
- fiókkönyvtárakban végzett közösségi munka
- papírfonó-szakkörben segítség
- szócikkekhez forráskeresés
- adminisztratív feladatok: adatlapok, számlák rendezése

Közösségi szolgálat/önkéntesség	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Az iskolai közösségi szolgálatot a könyvtárban teljesítők száma	63	63	58	-8 %
Az iskolai közösségi szolgálat fogadására a köznevelési intézményekkel kötött megállapodások száma	11	11	15	+36 %
A könyvtárban dolgozó önkéntesek száma	2	2	3	+50%

4.12 Partnerség

A könyvtár rendezvényeit, tevékenységét a könyvtár már korábbi együttműködő partnerei (kulturális intézmények, civil szervezetek, önkormányzatok, városi nyugdíjas egyesület, rendőrség, kormányhivatal, helyi oktatási intézmények, helyi média, vállalkozások, helyi és megyei nemzeti önkormányzatok munkatársai) segítették. 2017-ben a meglévő, anyagi támogatást is nyújtó szponzorációs partner (Alföldvíz Zrt.) mellett új partnerek (pl. Gyulai Almásy-kastély Látogatóközpont) is hozzájárultak a programok megvalósításához. Az Arany 200 emlékévkapcsán a nagyszalontai partnerkönyvtárral erősödött a külföldi könyvtárszakmai kapcsolata a megyei könyvtárnak.

A könyvtárral írásos együttműködést kötő partnerek száma	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Civil szervezetek	2	2	2	0 %
Határon túli könyvtárak	0	0	0	0 %
Vállalkozók	1	1	3	+200 %
Oktatási intézmények	4	4	6	+50 %
A kistérségi önkormányzattal	45	47	47	+4 %

kötött megállapodások száma				
Egyéb	1	1	9	+800 %
Összesen	53	55	67	+26 %

4.13 Digitalizálás

Rendelkezik-e a könyvtár digitalizálási stratégiával? Melyek a főbb célkitűzések? Stratégiai környezetéhez (pl. Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia) való kapcsolódás

2017-ben a korábbi intézményi digitalizálási stratégia korrekciója megkezdődött. Jelenleg munkaanyagként kezeljük, amely véglegesítése után szándékunk szerint meghatározza a Békés Megyei Könyvtár digitalizálási munkáit a következő időszakokra. A tervet az országos stratégiával összhangban készítettük el. Ennek okán a cselekvési terv középtávra szól 2020-ig. A PDCA elvek alapján a dokumentumban leírtakat évente ellenőrizni fogjuk és ez alapján korrekciók várhatók. A munkához kapcsolódó felelősöket és a tevékenységeket végző személyeket a folyamatleírásban megjelöltük.

Vállaljuk, hogy Békés megye és az itt élő nemzetiségek dokumentumait (könyvek, folyóiratok, hang és videofelvételek) ápoljuk és megővjük, archiváljuk.

A könyvtárnak, mely a megye felbecsülhetetlen értékű örökségét őrzi, kiemelt felelőssége van helytörténeti értékek megőrzésében és azok minél szélesebb körű hozzáférhetővé tételében. A könyvtárak a tudásalapú társadalom egyik legfontosabb tartalomszolgáltatói. Ezért a kultúrafogyasztók – köztük kiemelten a felnövekvő nemzedék és a helytörténet kutatók – érdeke a lehető legteljesebb körű és a lehető leghatékonyabb formában történő hozzáférés a megye helytörténeti vonatkozású kulturális javaihoz. Ebben a folyamatban kitörési pontot jelent a digitális világ eszközei.

Digitalizáló eszközök a Békés Megyei Könyvtárban

Eszköz neve, típusa	Darabszám
A/4 méretű síkágys lapszkenner	2
A/3 méretű síkágys lapszkenner	3

A közzététel lehetőségei:

Lehetőségeink csak a nyilvános publikálást teszik lehetővé, nincs technológiánk megfelelően biztonságos zárláncú közzétételre. 2017-ben az elektronikus könyvtárunk egy hardverhiba miatt nem üzemelt. Másik felületünk a Hungaricana, ahová NKA-pályázaton keresztül digitalizáltatunk dokumentumokat az Arcanum Kft-vel. Az Europeana 10 éve nem szüreteli az adatainkat, jelenleg nincsenek ez ügyben együttműködési szerződések.

Milyen online szolgáltatások vannak?

- Békés Megyei Elektronikus Könyvtár (<http://ek.bmk.hu/jadox/portal/>)
- BékésWiki online helyismereti enciklopédia (<http://bekeswiki.bmk.hu/>)
- EuropeanaLocal adatbázis (<http://europeanalocal.bmk.hu/jadox/>)
- 56-os emlékhelyek térképe (<https://drive.google.com/open?id=16pyqEZ8zbxLxDQGmzXucv5H4o&usp=sharing>)

A digitalizálási tevékenységünk céljai:

Cél	Arányszám (%)
Szolgáltatás	60 %
Állományvédelem	30 %

Elektronikus dokumentumküldés	5 %
Reprográfia	5 %

Allományvédelmi okból digitalizált dokumentumok 2017-ben	db
könyv	6
kis- és aprónyomtatvány	10015
napilap	99
Összesen:	10120

Digitalizálás	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Digitális objektumok száma	713	713	17103	+2299 %
Teljes dokumentumok száma	601	601	2555	+29 %
Könyv	8	8	28	+250 %
Folyóirat	414	414	232	-44 %
Hanganyag	10	10	13	+30%
Audiovizuális dokumentum	2	2	5	+150%
Kép	100	100	150	+50%
Egyéb	179	179	10015	+5495%
Összesen	713	713	17103	+2299%
Online elérhető	152	152	2127	+1299%
Helyben használatra elérhető	0	0	0	0

IV. FEJLESZTÉSEK:

1. Intézményi terek / épületek infrastrukturális fejlesztések bemutatása

(szövegesen)

A Békés Megyei Könyvtárnak otthont adó épület működtetője a könyvtár, a feladatokat a Békéscsabai Kulturális Ellátó Központ közreműködésével végzi. A 32 éves épület több szempontból is felújításra szorul. Az év során megtörtént az épület állapotának feltérképezése és elkészültek a tervek az energetikai felújításhoz, melynek forrása egy TOP-os pályázat. A 393 millió forintos felújítás (2 szint nyílászáróinak cseréje, a fűtési rendszer megújítása) 2018-ban fog megtörténni.

2016 telén egy szélvihar következtében megbomlott a külső burkolat. A javítást fenntartói támogatással tudtuk megvalósítani közel 500 ezer forint ráfordítással.

Az épületben több intézmény, szervezet működik. Folyamatosan feladatot ad a bérelt terekre vonatkozóan is a fűtési rendszer leállása, a nem megfelelő szellőzésből adódó kellemetlenségek elhárítása. 2017-ben is magas költségekkel járt az épület működtetése.

Az állandó bérlők üzemeltetési költségeiket megtérítik, bérleti díjból származó bevételünk is van, de mindezek nem fedezik az épülettel kapcsolatos kiadásainkat.

Alakalmi terembérlőink az oktatótermet és a kisebb előadótermeket vették igénybe 2017-ben. Több olyan tanfolyamnak adtunk helyet, amelyek a Digitális Jólét Programban a 18-65 év közöttiek informatikai képzését célozták. Lehetőséget adtunk az egyéni gyakorlásra az eszközparkunk rendelkezésre bocsátásával, a munkatársaink ingyenes mentorálásával.

A belső terek megújítása, a bútorok, textilek cseréje forráshiány miatt nem történhetett meg.

Megvalósult infrastrukturális fejlesztések

A 2017-re tervezett infrastrukturális fejlesztések csak részben valósulhattak meg, mert a pályázati források a tervezett határidőre nem érkeztek meg.

Sem a központi épületben, sem a fiókkönyvtárakban nem történt jelentős változás. Eszközbeszerzéseinket a 3. pont táblázata tartalmazza.

2. Jelentősebb eszközbeszerzések

Megnevezés	darab	forint	megjegyzés
Gépjármű	0	0	
ebből személygépkocsi	0	0	
Számítógép	0	0	
ebből olvasói	0	0	
ebből szerver	1	998500	
ebből dolgozói	1	199700	
Fénymásoló	0	0	
Szkenner	0	0	
Storage, egyéb adattároló (kapacitását a megjegyzésbe kérjük megadni Tb-ban)	0	0	
IKR fejlesztés	0	0	
egyéb: táblázat szerint	28	1129043	
Eszközbeszerzésre fordított összeg összesen (Ft)		2327243	

Megnevezés	db	Bruttó	Megjegyzés
Lábakon álló vitrinasztal	3	647 700	Arany emlékév
Kaspersky AV 2016 HUN 3 szoftver	1	6 000	EU Direct
ECLUX porszívó	1	28 990	fiókkönyvtár
Microsoft Office 2013 szoftver	8	192 720	OSZK-s gépekhez
TP-LINK TL-SG1024D 24port Switch	1	30 831	Szerverszoba
MIKROTIK vezeték nélküli router	1	8 000	Szerverszoba
HELLER ventilátoros hőszigetelő	4	31 996	Könyvtár
Home FK 28 kerámia hőszigetelő	2	49 998	Könyvtár
Karcher porszívó	2	60 448	Könyvtár
Makrec MT923 rezgőcsiszoló	1	15 240	Könyvtár
Mallorca 4+1 kerti garnitúra sötétzöld	4	57 120	Könyvtár
	28	129043	

3. Pályázatok, projektek

Hazai pályázatok megnevezése	Pályázott összeg	Elnyert összeg / Ft	Felelős	Indulás ideje	Befejezés ideje
NKA-202139/01781 Zene és irodalom	530.000	400.000	Bérczesi Monika, Szarka Judit	2016. 03.09.	2017. 03.31.
NKA-110104/00702 Operamesék	307.290	150.000	Rakonczás Szilvia, Bérczesi Monika	2016. 11.25.	2017. 03.23.
NKA-202139/01868 A könyvtárban hangoskodni szabad III.	275.000	275.000	Bérczesi Monika	2016. 10.20.	2017. 02.02.
NKA-204104/01436 Könyvtári statisztika szakmai továbbképzés a Dél-alföldi régióban	155.000	150.000	Rakonczás Szilvia, Bérczesi Monika	2016. 09.01.	2017. 05.31.
NKA-204131/00134 Tréningek megvalósításával a Minősített Könyvtár Cím megszerzéséért	495.500	350.000	Bérczesi Monika	2016. 09.01.	2017. 01.31.
NKA-107108/02005 Irodalmi könyvtárbusz	300.000	300.000	Bérczesi Monika	2017. 01.02.	2017. 03.31.
NKA-107108/02008 Író-olvasó találkozók	290.000	200.000	Lukoviczki Anna, Bérczesi Monika	2016. 10.14.	2017. 03.23.
NKA-203136/01203 Féja Géza: Emlékek muzsikája.	250.031	250.000	Rakonczás Szilvia, Bérczesi Monika	2016. 07.01.	2017. 06.30.
NKA-204107/00239 Könyvtármozi	1.580.000	1.580.000	Kóti Hajnalka, Bérczesi Monika	2016. 10.01.	2017. 12.31.
NKA-204122/00541 A Békés Megyei Hírlap digitalizálására	5.199.328	2.300.000	Kertész Zoltán, Bérczesi Monika	2017. 01.01.	2017. 03.16.
NKA-204104/01476 Marketing-kommunikáció szakmai továbbképzés	378.210	378.210	Rakonczás Szilvia, Bérczesi Monika	2017. 09.19.	2017. 09.19.
NKA-204108/01426 Országos Könyvtári Napok	1.690.820	1.690.820	Lukoviczki Anna, Bérczesi Monika	2017. 10.02.	2017. 10.08.
NKA-107108/02401 Szépirodalmi kiadványnépszerűsítő sorozat	391.890	391.890	Bérczesi Monika	2018. 02.21.	2018. 06.23.
NKA-107108/02377 Minőségelvű szépirodalmi kiadványok népszerűsítése	440.390	440.390	Bérczesi Monika	2018. 03.07.	2018. 09.19.
NKA-204107/00331 Olvasótábor Mártélyon	1.321.058	1.321.058	Kiss Ildikó, Bérczesi Monika	2018. 01.15.	2018. 09.28.
NEMZ-KUL-EPER-17-1433 Barborka szlovák nyelvű rejtvényfüzet	307.705	150.000	Lonovics Lászlóné, Bérczesi Monika	2017. 03.18.	2017. 12.31.
GINOP-3.3.1-325 Digitális Jólét Program Pontok fejlesztése	informatikai eszközök térítésmentes használata	bírálat alatt	Vincze Andrea, Bérczesi Monika	2018. 01.01.	2018. 12.31.
GINOP-3.3.1-1165 Digitális Jólét Program Pontok fejlesztése	informatikai eszközök térítésmentes	bírálat alatt	Vincze Andrea, Bérczesi Monika	2018. 01.01.	2018. 12.31.

	használata				
GINOP-3.3.1-1157 <i>Digitális Jólét Program Pontok fejlesztése</i>	informatikai eszközök térítésmentes használata	bírálat alatt	Vincze Andrea, Bérczesi Monika	2018.01.01.	2018.12.31.
GINOP-3.3.1-1132 <i>Digitális Jólét Program Pontok fejlesztése</i>	informatikai eszközök térítésmentes használata	bírálat alatt	Vincze Andrea, Bérczesi Monika	2018.01.01.	2018.12.31.
GINOP-3.3.1-1164 <i>Digitális Jólét Program Pontok fejlesztése</i>	informatikai eszközök térítésmentes használata	bírálat alatt	Vincze Andrea, Bérczesi Monika	2018.01.01.	2018.12.31.
14177/2017/KULTIG Arany János Emlékév Békéscsabai programok	1.700.000	1.700.000	Rakonczás Szilvia	2017.07.04.	2017.12.31.
Békéscsaba Megyei Jogú Város Közművelődési pályázata olvasótáborok	180.000	180.000	Lukoviczki Anna	2017.05.04.	2017.08.31.
Összesen:	15.792.722	12.207.368			

Európai Unió pályázatok megnevezése	Pályázott összeg	Elnyert összeg / Ft	Felelős	Indulás ideje	Befejezés ideje
GCI-C-2013-2017-HU-10 Partnerségi megállapodás Europe Direct	5.688.000	5.688.000	Szarka Judit	2016.12.21.	2017.12.31.
EFOP-3.3.6-17-2017-00021 Ember és Környezete Természettudományos Élményközpont kialakítása Békéscsabán	107.729.800	107.729.800	Rakonczás Szilvia, Bérczesi Monika	2017.09.01.	2020.09.04.
EFOP-4.1.8-16-2017-00146 Digikomp - tanulást segítő infrastrukturális fejlesztések a Békés Megyei Könyvtárban	119.760.371	119.033.844	Bérczesi Monika	2018.01.16.	2020.01.15.
EFOP-3.7.3-16-2017-00337 Az egész életen át tartó tanuláshoz hozzáférés biztosítása	38 456 877	bírálat alatt	Szarka Judit, Bérczesi Monika	2017.06.01.	2018.12.31.
Összesen:	270.908.521	232.451.644			

Egyéb, nem hazai forrásokra épülő pályázatok megnevezése	Pályázott összeg	Elnyert összeg (Ft-ban)	Támogató	Kezdeti	Befejezése
-	-	-	-	-	-

Intenzív pályázati tevékenységnek köszönhető, hogy a tervezett költségvetésen túli forrásokat tudunk felhasználni eszközfejlesztésre, programok szervezésére.

4. A menedzsment és a minőségirányítási tevékenységek, kommunikáció

(Kiadványok száma, Kommunikációs költségek nagysága (Ft), TV megjelenés száma, rádió megjelenés száma, írott sajtó megjelenés száma, e-sajtó megjelenés, fizetett hirdetések száma, stb.)

Menedzsment

A már 2015-ben bevezetett, az operatív teendőket számba vevő **reggeli megbeszélések** folytatódtak a délelőtti műszakban dolgozók részvételével heti 2 alkalommal. Minden alkalommal készültek feljegyzések, melyeket a belső levelező-listán minden munkatárs láthatott, a titkárságon pedig archiválta a jegyzőkönyvvezető. A reggeli megbeszélésekre jellemző, hogy egyre több munkatárs aktív, egyre őszintébb vélemények hangzanak el. Nem változtattunk a reggeli megbeszélések formáján, a munkatársak hasznosnak tartják.

A biztonságos munkaszervezés érdekében terveztük, hogy a hivatali munkaidő utáni nyitvatartási időre bevezetjük a házügyeletési rendszert. Ez oly módon valósult meg, hogy a 16 óra utáni időben vagy osztályvezető vagy csoportvezető az intézkedési jogkörrel megbízott vezető, illetve a szombati nyitva tartáskor vagy osztályvezető vagy igazgatóhelyettes, illetve igazgató az ügyeletes.

A munkatársak képzésének és továbbképzésben való részvételének továbbra is legnagyobb akadálya a szűkös munkatársi létszámkeret. Megszabta a lehetőségeinket, hogy gyakran nem tudtuk helyettesíteni a távollévő munkatársat. Rövidebb, 1-2 napos továbbképzéseken részt vettünk, a vezetőség továbbra is szorgalmazta a jelentkezéseket különösen konferenciákon, szakmai napokon való részvételre.

A 2016-ban elkészült tudástérképhez kapcsolódva és a kínálatot figyelembe véve terveztük a továbbképzéseket. 2017 ősztől 2 munkatárs jár segédkönyvtáros tanfolyamra Szegedre, az alkalmazhatósági feltételek teljesítése a cél. 1 munkatárs a tavaszi félévben teljesítette a segédkönyvtáros tanfolyam követelményeit, ő Budapesti helyszínen tanult. Az olvasószolgálati osztály vezetője informatikus könyvtáros szakon mesterképzésre járt, 2017 nyarán befejezte a tanulmányait.

Belső képzést szerveztünk informatikai témakörben (táblázatkezelés, megosztáson alapuló dokumentumkezelés), a tervezettől eltérően nem valósult meg az esélyegyenlőségi és a környezeti fenntarthatósági ismeretek továbbképzés.

A minőségfejlesztési folyamat koordinálása, illetve fontosságának hangsúlyozása az intézményvezető feladata. A könyvtárosok számára szervezett rendezvényeken (együleti és szakmai napok) továbbra is téma volt a könyvtári minőségfejlesztési tevékenység gyakorlata, haszna a mindennapi munkában. 2017 januárban 3 napos tréningen vett részt a kibővített minőségirányítási tanács (igazgatóhelyettes, osztályvezetők) több dokumentum elkészült, illetve az vezetők bevonása is hasznosnak bizonyult. A Minősített Könyvtár cím elnyerésére felkészültünk, de a pályázati kiírás nem jelent meg. A tevékenységet folyamatosan végezzük, az új feltételeknek megfelelő pályázati anyagot 2018-ban fogjuk beadni.

A közfoglalkoztatási formák tervezése, célszerűsítése nem csupán intézményi szinten feladat, de az Országos Széchényi Könyvtár által szervezett kulturális közfoglalkoztatás megvalósításában továbbra is megyei koordinátori feladatot látunk el. A települési könyvtárak munkaerőhiányát ez a foglalkoztatási forma csak enyhíteni tudja. A megye 96 kulturális közfoglalkoztatottjának alkalmazását, tevékenységét kísértük figyelemmel 2017-ben.

A pályázati tevékenység és a kiemelt évfordulók megünneplésével kapcsolatos szervező munka is kulcsfontosságú volt 2017-ben annak ellenére, hogy a korábbiaknál kevesebb pályázat megvalósítását terveztük. A megvalósulást a beszámoló 4. pontja részletezi.

Kiadványok

A korábbi évekhez hasonlóan kevés kiadványt jelentettünk meg. A szórólapok, meghívók, egyszerű plakátok készítése mellett könyvet adtunk ki Lischka Lipótra, a város első főkertészére emlékezve májusban. NKA pályázat támogatásának köszönhetően megjelentettük Féja Endre könyvét, melyben édesapja, Féja Géza békéscsabai emlékeit írja le.

A hagyományokhoz hűen elkészült a „Bystrozraka Barborka” című szlovák rejtvényfüzet, idén 400 példányban, melyet a szlovák nyelvet tanító iskolák Békés megyén túl is megkaptak, a megoldásokat jutalmaztuk.

Szintén szlovák vonatkozású az a könyv, amely a szlovák nyelvterületet gondozó kolléganő, Lonovics Lászlóné szerkesztésében jelent meg: Naša Dolná zem/A mi Alföldünk – A dél-alföldi szlovák és szlovák kötődésű írók antológiája. Nagyszerű könyvbemutatón történt

meg az ismertetése. Hiánypótló mű, melynek az ad jelentőséget, hogy valószínűleg nem lesz több alkalom arra, hogy ilyen összefoglaló mű születhessen, mert egyre kevesebb a szlovák nyelven író Békés megyei alkotó.

Kommunikációs költségek

Kommunikációs költségeinket a Europe Direct iroda kiadásain túl a Csabai Mérleg című ingyenes városi lapban és a Békés Megyei Hírlapban közzétett hirdetéseink adják. Kéthetente 1/8-os hirdetést adunk fel a programjaink és a szolgáltatásaink népszerűsítése céljából az ingyenes lapban, alkalmanként kedvezményesen 10 ezer forint költséggel. Ez a lap minden békéscsabai lakásba eljut.

A legtöbb hírünket költség nélkül közli a helyi média. A Rádió1 helyi (2 járás) sugárzású rádió havonta 1 beszélgetést tesz közzé több alkalommal és több felületen (rádió, online), a programjainkat rövid hírként közli fő műsoridőben többször.

Egyéb publikációk

A megvalósított pályázatainkhoz tartozó kötelező publikációkat a Hungaricana adatbázisban megjelentettük:

- Csak tiszta forrásból! Az OKN programsorozat Békés megyei rendezvényei - szakmai beszámoló, Hungaricana, <https://hungaricana.hu/hu/nka-palyazati-beszamolok/>
- Egységes értelmezés és számítás a könyvtári statisztikában - szakmai továbbképzés megvalósítása a Dél-alföldi régióban - szakmai beszámoló, Hungaricana, <https://hungaricana.hu/hu/nka-palyazati-beszamolok/>
- A Békés Megyei Hírlap digitalizálása 2000-től napjainkig - szakmai beszámoló, Hungaricana, <https://hungaricana.hu/hu/nka-palyazati-beszamolok/>
- Tréningek megvalósításával a Minősített Könyvtári Cím megszerzéséért - szakmai beszámoló, Hungaricana <https://hungaricana.hu/hu/nka-palyazati-beszamolok/>

K2 továbbképzési sorozat részeként az Országos Széchényi Könyvtárban tartott előadást az olvasószolgálat osztályvezetője „Könyvtárak új szerepben: Innovatív szolgáltatások” címmel (<http://ki.oszk.hu/content/k-nyvt-rak-j-szerepben-innovat-v-szolgtat-sok-k2-tov-bbk-pz-si-sorozat>) a szervezők a prezentációt publikálták.

A gyermekkönyvtár youtube csatornáján megjelent 2-2 videó az Aranyos éjszaka és a Költészet napi programokról (Aranyos éjszaka – Mátyás anyja előadás/flashmob + Költészet napi foglalkozás) <https://www.youtube.com/channel/UCRRtohbGpCmFyEg1OqLj3Ug>.

A BMK Gyermekkönyvtárának programjai című előadást az MKE Gyermekkönyvtáros Szekció régiós rendezvényén adta elő Kiss Ildikó gyermekkönyvtáros kolléganő. A szekció oldalán látható volt prezentáció.

A KIT Hírlevélben megjelent egy rövid írás, melyben Kertész Zoltán osztályvezető a helyismerettel foglalkozó közösségekkel való kapcsolattartásról nyilatkozik.

[http://www.kithirlevel.hu/index.php?kh=civil es konyvtari halyismeret -
_egymasra_talaltak_bekescsaban](http://www.kithirlevel.hu/index.php?kh=civil_es_konyvtari_halyismeret_-_egymasra_talaltak_bekescsaban)

Médiamegjelenések

Kommunikáció	2016. évi tény	2017. évi tény	2018. évi terv
Kommunikációs költségek (Ft)	2310 473	1543 116	1500000
TV megjelenés (fizetett hirdetések nélkül) alkalom	16	28	52
Rádió megjelenés (fizetett hirdetések nélkül) alkalom	15	24	48
Írott sajtó megjelenés (fizetett hirdetések nélkül) alkalom	61	105	110

Online hírek /db	82	88	132
Közösségi médiában megjelenő hírek /db	156	600	800
Közösségi médiában megjelenő események /db	118	87	87
Hírlevelek /db	20	23	23
Fizetett hirdetések száma / db	18	26	23
Fizetett hirdetések (médiától függetlenül, becsült érték) / Ft	1228674	799695	800000
Egyéb:....	---	---	---

A megjelenések megoszlása:

BMK:	190 tétel
Vidéki könyvtárak:	36 tétel
Fiókkönyvtárak:	12 tétel
Kistélepülések:	7 tétel
Összesen:	245 tétel

4.14 Elektronikus szolgáltatások

(Távolról elérhető és helyben igénybe vehető szolgáltatások fejlesztése.)

A távolról elérhető szolgáltatások népszerűsége folyamatosan nő, nagyon népszerű a Hungaricana-ban szolgáltatott tartalom (<http://arcanum.hu/hu/adt/>, <http://hungaricana.hu>). A BékésWiki online helyismereti enciklopédia komoly tartalombővítésen esett át, sok szócikk bővült, a kategorizálás javult, a 2018-as **Békécsaba 300** újratelepítési évfordulóra előkészítettük.

Az elektronikus könyvtár és az Europeana aloldal hardver hiba miatt 2017-ben egyáltalán nem üzemelt. A fejlesztőkkel folyó tárgyalások 2018-ra is áthúzódnak. A különféle tartalomszolgáltatások megismertetésére bemutatókat, ismertetőket szerveztünk az Internet Fiesta és az Országos Könyvtári Napok alkalmából rendszeresen, illetve alkalmanként iskolákban, klubokban valamint az intézményi hírlevélben rendszeresen megjelennek a frissítések.

- Békés Megyei Elektronikus Könyvtár (<http://ek.bmk.hu/jadox/portal/>)
- BékésWiki online helyismereti enciklopédia (<http://bekeswiki.bmk.hu>)
- Europe Direct honlap (<http://ed.bmk.hu/>)
- EuropeanaLocal adatbázis (<http://europeanalocal.bmk.hu/jadox/>)
- Gyermekportál (<http://konyvtar.bmk.hu/web/gyermekportal>)
- Békés Megyei Könyvtárak Portál (<http://ekteszt.bmk.hu/>)
- Katalógushasználat a honlapról (Corvina IKR: <http://konyvtar.bmk.hu/>)
- Hosszabbítás a honlapról (<http://konyvtar.bmk.hu>)

A Békés Megyei Elektronikus Könyvtár (<http://ek.bmk.hu/jadox/>) Békés megye könyvtárainak közös elektronikus könyvtára, amely Békés megyéről, a megye településeiről szóló, illetve valamilyen módon a megyéhez kapcsolódó dokumentumokat szolgáltatja a megye lakosságának, segíti az oktatást, tájékozódást, valamint a helyismereti információszolgáltatását a települések múltja, lakossága, értékei iránt érdeklődők számára. Sajnálatos módon egy hardverhiba miatt a szolgáltatás 2017-ben nem üzemelt. Várhatóan 2018-tól újra üzemképesé tehető a keretrendszer fejlesztője és az elromlott alkatrészek cseréjével. A későbbi problémák megelőzése érdekében távfelügyeleti szolgáltatást is vásárolunk a rendszer üzemeltetéséhez.

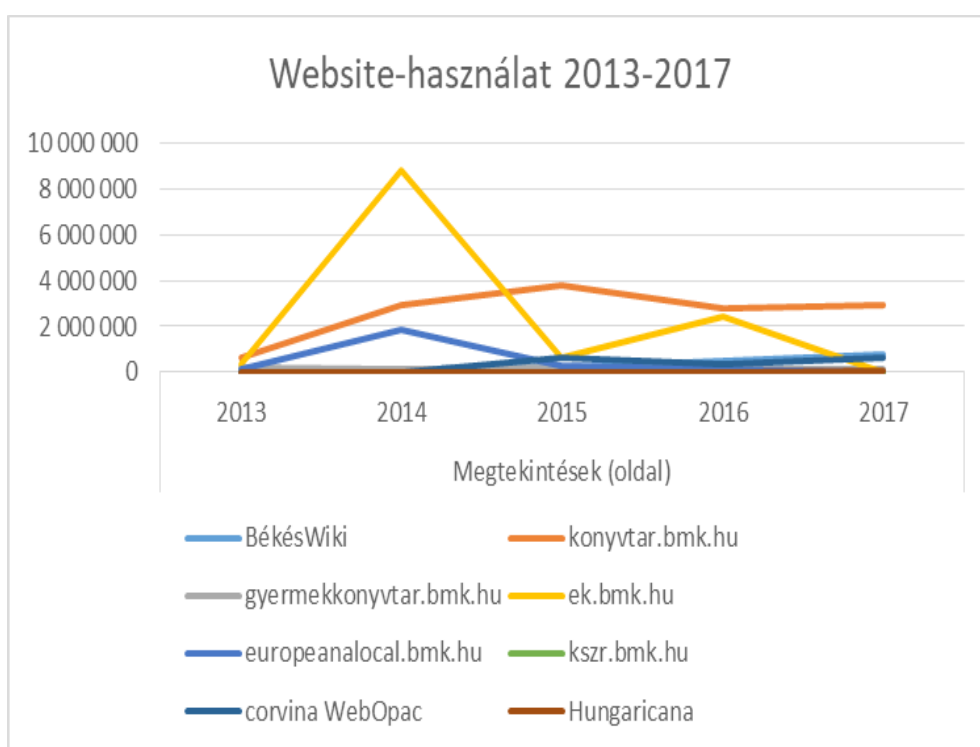
Alapvető célja, hogy összegyűjtse, rendszerezze és elektronikus formában bárki számára hozzáférhetővé tegye a dokumentumokat, ingyenes és nyilvános szolgáltatásként minden hálózathasználónak egyforma eséllyel biztosítsa a digitális tartalmakhoz való hozzáférést.

Műfaji megkötés nélkül gyűjti és szolgáltatja azokat a magyar és idegen nyelvű elektronikus dokumentumokat, illetve a nyomtatott dokumentumok digitalizált változatait, melyek nem kereskedelmi célú, számítógépes formátumban történő szabad terjesztése megengedett.

Az elektronikus könyvtárban elérhető dokumentumok köre a közfoglalkoztatásban résztvevők alkalmazásával bővül. Könyvtáros irányításával szkennelnek, képet szerkesztenek, korrektúráznak.

A BékésWiki 2017-ban nyári diákmunkások, közfoglalkoztatottak és a megyei könyvtár munkatársai által írt szócikkokkal gyarapodott, összesen 80 új lap készült el. Ezek főként életrajzok, emléktáblákról szóló leírások.

Website-használat	Megtekintések (oldal)				
	2013	2014	2015	2016	2017
BékésWiki	101 239	152 540	231 379	490 206	798 666
konyvtar.bmk.hu	643 498	2 920 758	3 765 493	2 815 527	2 914 191
gyermekkonyvtar.bmk.hu	194 631	154 166	236 025	148 156	129 147
ek.bmk.hu	322 449	8 771 524	613 948	2 430 347	n.a
europeanalocal.bmk.hu	119 542	1 855 747	242 220	108 218	n.a
kszr.bmk.hu	n.a	n.a	n.a	1 448	217
corvina WebOpac	n.a	n.a	656 782	374 929	648 141
Hungaricana	n.a	n.a	n.a	44649	51 740
Összesen:	1 381 359	13 854 735	5 745 847	6 413 480	4542 102

Website-használat	Látogatások (alkalom)					Egyedi látogatók (IP-cím)				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
BékésWiki	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
konyvtar.bmk.hu	34 165	127 271	143 785	101526	165 713	11 838	45 219	57 622	39604	69 847
gyermekkonyvtar.bmk.hu	15 007	23 812	26 224	32842	31 442	2 537	5 789	9 864	10670	9 846
ek.bmk.hu	4 890	605 563	9 887	116636	n.a.	3 100	11 039	4 749	16959	n.a
europeanalocal.bmk.hu	11 662	304 075	33 296	32962	n.a.	8 358	13 679	11 059	10641	n.a
kszr.bmk.hu	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	73	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	66
corvina WebOpac	n.a.	n.a.	n.a.	26832	42278	n.a.	n.a.	24385	14193	17 561
Hungaricana	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Összesen:	65 724	1 060 721	213192	310 798	239 433	25 833	75 726	83294	92 067	97 254

Szolgáltatás	2017-ben megvalósult (I/N)	Részletek
Honlap	I	A http://konyvtar.bmk.hu oldal folyamatosan működik.
OPAC	I	A Corvina IKR KSZR adatbázisának feltöltése folyamatos, településenként folyik a feldolgozás. A fejlesztőkkel állandó kapcsolatban vagyunk, kéréseinket beépítik a rendszerbe. A szoftver frissítését évente többször elvégzik.
Adatbázisok	I	A KSZR települések dokumentumait tartalmazó adatbázis fejlesztése folyamatos. Több, belső munkát segítő adatbázis készül.
Referenz szolgáltatás	I	A portál segítségével online referenz szolgáltatásra van lehetőség.
Közösségi oldalak	I	A Facebook oldal rendkívül kedvelt. A fiatalabb korosztálynak és szüleiknek, valamint a pedagógusoknak külön Facebook oldalt indított a Gyermekkönyvtár. A kistelepülési ellátásba tartozó könyvtáraknak is készült saját Facebook oldal. Mindhárom lapnak külön szerkesztője van. Kísérletképpen elindult Instagram oldalunk, ahol életképeket, háttérmunkákat bemutatunk. Ennek ismertsége egyelőre alacsony, megismertetése feladat.
RSS	I	A http://konyvtar.bmk.hu oldalon üzemel ilyen szolgáltatás
Hírlevél	I	A hírlevél küldése e-mailben történik (http://konyvtar.bmk.hu/hirlevel.hu oldalról is elérhető) kétheti rendszerességgel.
Digitalizálás	I	A gyakran használt régi napilapok digitalizálása a kutatómunkához, a születésnapú újságok készítéséhez folyamatos. Az aprónyomtatványok digitalizálása folyik, jelenleg a publikálási metódusok tanulmányozása van soron, ezt követheti majd a közzététel. A Nemzeti Kulturális Alap pályázatának köszönhetően az Arcanum Kft. közreműködésével újabb Békés Megyei Hírlap lapszámok (2001-2007) kerültek fel a Hungaricanába.

4.15 Innovatív megoldások, újítások

A 2017. évi innovációs tevékenység leginkább abban a projektervezési folyamatban valósult meg, amelyben egy természettudományos élményközpont (EFOP-3-3-6) és egy Digilabor kialakítása (fiatalok számára kialakított Digilépcsővel és szabadtéri, mobil elektronikus könyvtári ponttal, a Digikomppal) fog megtörténni 2018-ban.

Megnevezés	Leírás, ismertető
Kódolás hete 2017	A Békés Megyei Könyvtár a könyvtárak között elsőként, először csatlakozott ehhez az európai szintű rendezvényhez, ahol az érdeklődők számára az informatika megértéséhez szükséges tájékoztatás nyújtása a cél, közérthető és játékos formában. Az általunk szervezett eseményeken megismerkedhettek a kódolás egyszerűsített, gyerekeknek szóló módozataival, a Lego robotokkal és a programozható mikrovezérlőkkel. Részletesebben ld.: 4.8. fejezetben

Nemzetiségek napja	ld.: 3.5. fejezetben
EFOP-3.3.6	Természettudományos élményközpont terveinek elkészítése
EFOP-4.1.8	Könyvtári infrastruktúra fejlesztés projekt terveinek elkészítése

5. Gazdálkodással kapcsolatos főbb adatok és értékelésük

5.1 Bevételi és kiadási előirányzatok alakulása:

Pénzügyi adatok (ezer Ft-ra kerekítve)		2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	eltérés %-ban 2016-hoz képest
Bevétel	Az intézmény működési bevétele	38454	25082	44799	+16 %
	Ebből a könyvtár szolgáltatásaihoz köthető bevétel (nem fenntartótól származó bevételek)	5268	5000	5466	+4 %
	– ebből a késedelmi díjbevétel (forint)	835	600	705	-16 %
	– ebből beiratkozási díjbevétel (forint)	2663	2000	2780	+4 %
	Támogatás, kiegészítés és átvett pénzeszköz	200748	192878	207176	+3 %
	– ebből fenntartói támogatás	29770	37099	33835	+14 %
	– ebből felhasznált maradvány	2440	---	2367	-3 %
	– ebből központi költségvetési támogatás	155779	155779	155779	0 %
	– ebből kistéleplési kiegészítő (KSZR) támogatás	39679	39679	39679	0 %
	– ebből pályázati támogatás	12759	---	15195	+19 %
	– a pályázati támogatásból EU-támogatás	5532	---	5506	-1 %
	Egyéb bevétel összesen (átvett pénzeszköz)	29095	---	29727	+2 %
	Bevétel összesen	268297	217960	281702	+5 %
Kiadás	Személyi juttatás	103019	85110	109531	+6 %
	Munkaadókat terhelő összes járulék	27709	19115	24872	-10 %
	Dologi kiadás	125994	106843	135647	+8 %
	Egyéb kiadás	9208	6892	7207	-22 %
	Kiadás összesen	265930	217960	277257	+4 %

2013 óta a könyvtár költségvetése kiegyensúlyozott működést tesz lehetővé. Tervezhető az éves tevékenység.

A működési bevételek növekedését a beiratkozási és a teremléti díjak emelkedése eredményezte. Egyre több kislétszámú tanfolyamot tudunk fogadni 2017-ben a kis előadóteremben és az oktatóteremben egyaránt.

A korábbinál több fenntartói támogatást a Békéscsabai Kulturális Ellátó Központ működési költségeire kaptuk, továbbá nőtt a pályázati támogatás. 2017. december utolsó hetében érkezett meg az EFOP-3.3.6 (Természettudományos élményközpont kialakítása) projekt előlege.

A személyi juttatások összege az évközi béremelés miatt nőtt (garantált bérminimum), továbbá csökkent az intézmények járulékfizetési kötelezettsége.

Mindent egybevetve az éves költségvetés – amellyel, hogy kiszámítható működést tesz lehetővé – nem elegendő a szakmai tevékenység maradéktalan ellátásához. Nem teszi lehetővé a szükséges létszámemelést és a programszervezést szinte teljes egészében pályázati forrásoktól teszi függővé. Nem tudjuk az egyébként szükséges bútorcserét végrehajtani.

5.2 Létszám és bérigazgatás (változás magyarázat)

A Békés Megyei Könyvtár engedélyezett létszáma 2013 óta 32 fő, a közfoglalkoztatotti létszám változik a lehetőségektől (alkalmas jelentkezők) függően. Gyakran nincs megfelelő

kompetenciákkal rendelkező kiközvetített munkanélküli. Gyakoribb, hogy más hirdetés útján keresünk pl. takarítót.

Legalább 5 fő szakképzett munkatársra van szükség a jobban tervezhető szakmai tevékenységhez, ehhez azonban nincs elegendő forrás a költségvetésben.

A közalkalmazott munkatársak összetételében nem volt jelentős változás. Külföldi munkát vállalt 1 nem szakirányú, felsőfokú végzettségű kolléganő, helyettesítése megoldott. Gyes-ről visszatért a zenei könyvtáros. A korábban is foglalkoztatott munkatársak belső átcsoportosítása, illetve képzettségük vagy végzettségük változása nem járt jelentős bérigénnyel.

A közfoglalkoztatásban alkalmazott munkatársak (25 fő) bevonása nélkül nem lenne működőképese az intézmény.

A 2017. évi költségvetésben a legjelentősebb problémát az évközi béremelés okozta, amit természetesen nem lehetett előre tervezni

Békéscsaba, 2018. január 29.

.....
Rakonczás Szilvia
igazgató